

การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

Web Development of Kamphaeng Phet Historical Park
Nongping Sub-District, Meuang District,
Kamphaeng Phet Province

สุภัทรา เขมะรัง

โครงงานสารสนเทศศาสตร์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ

ธันวาคม 2559

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จังหวัดกำแพงเพชรเป็นจังหวัดเล็ก ๆ อยู่ทางภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางตอนบน เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำปิงไหลผ่าน ซึ่งทำให้เหมาะกับการทำเกษตรกรรม จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองประวัติศาสตร์ โดยมีแหล่งโบราณสถานเป็นหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ภายใต้การดูแลของกรมศิลปากร และกระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากรได้ดำเนินการคุ้มครองและปกป้องโบราณสถานเมืองกำแพงเพชรและเมืองนครชุม โดยการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติเมื่อปี พ.ศ.2478 กรมศิลปากรได้บรรจุงานปรับปรุงโบราณสถานเมืองกำแพงเพชร มุ่งเน้นการอนุรักษ์และพัฒนากลุ่มโบราณสถานภายในเนื้อที่ 2,114 ไร่ เพื่อป้องกันมิให้ถูกทำลายหรือทำให้เสื่อมค่า รวมทั้งพัฒนาโบราณสถานและบริเวณโดยรอบให้เป็นแหล่งมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในปี พ.ศ.2534 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรร่วมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแห่งอนุสัญญาคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลกหรือยูเนสโก โบราณสถานของเมืองกำแพงเพชรแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือส่วนในเขตกำแพงเมือง เมืองนครชุม และนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก ซึ่งในการเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร นักท่องเที่ยวจะต้องทำตามระเบียบในการเข้าชมทั้งในด้านการปฏิบัติตนระหว่างเข้าชม และการเสียค่าธรรมเนียม และทางด้านอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรยังมีบริการและมีวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในการเข้าชม (ศูนย์ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร : 2558)

เนื่องจากอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรยังไม่มีเว็บไซต์เป็นของตัวเอง เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลโบราณสถานต่างๆ ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จากระบบงานเดิมของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย และมีเว็บไซต์ของหน่วยงานหรือองค์กรอื่นรวบรวมไว้บ้างบางส่วน เช่น กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น ซึ่งทำให้ข้อมูลกระจายไปทั่ว ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงได้ยาก และการเก็บข้อมูลของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรที่อยู่ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ อาจทำให้ข้อมูลสูญหาย ชำรุด และยากต่อการเข้าถึง หรือทำให้ผู้ใช้ต้องเสียเวลาในการ

เดินทางเพื่อไปขอข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร (วีระศักดิ์ แสนสะอาด. 25
ธันวาคม 2558 : สัมภาษณ์)

ในปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตได้ขยายออกไปมากขึ้น ด้วยคุณสมบัติในการเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากๆเป็นไปอย่างรวดเร็วและใช้ต้นทุนในการลงทุนต่ำทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสื่ออีกทางหนึ่งที่ผู้คนให้ความสนใจและยังเป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูล เว็บไซต์ต่างๆไว้มากมาย ทั้งนี้เว็บไซต์ยังได้มีบทบาทสำคัญ ในการช่วยตัดสินใจให้บริการหรือเผยแพร่ข้อมูลมากขึ้น ซึ่งสะดวกรวดเร็วในการค้นหาและเข้าถึงได้ง่ายไม่จำกัดเวลาและสถานที่ อีกทั้งเว็บไซต์ยังเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปได้รู้จักมากขึ้น และข่าวสารขยายได้อย่างรวดเร็ว (วนิดา จันทรุจิรากร. 2553 : 12)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาโครงการจึงสนใจที่พัฒนาเว็บไซต์ที่รวบรวมจัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูลของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไว้ในแหล่งเดียวกันเพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญของโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คนรุ่นหลังได้ภูมิใจ และทราบถึงความเป็นมาของสถานที่แห่งนี้ รวมทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองกำแพงเพชร

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร
บุคคลทั่วไป ที่สนใจเข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัด ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ กรณีไม่ทราบจำนวนประชากร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 40) กำหนดสัดส่วนประชากรเท่ากับ 10 ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนได้ 5% คำนวณได้ 138 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรที่จัดทำขึ้นจะประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

2.1 จังหวัดกำแพงเพชร

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

2.1.2 สถาปัตยกรรมศาสตร์

2.2. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

2.2.1 ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

2.2.2 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร แบ่งเขตโบราณสถานเป็น 3 ส่วนดังนี้

1) โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง มีดังนี้

1.1 วัดพระแก้ว

1.2 วัดพระธาตุ

1.3 สระมน หรือวังโบราณ

1.4 ศาลพระอิศวร

2) โบราณสถานเมืองนครชุม มีดังนี้

2.1 พระบรมธาตุนครชุม

2.2 วัดขุมกอ

2.3 วัดหนองพิกุล

2.4 วัดหนองลังกา

2.5 วัดเจติยกลางทุ่ง

2.6 ป้อมทุ่งเศรษฐี

3) โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก มีดังนี้

3.1 วัดอวาสใหญ่

3.2 วัดช้างรอบ

3.3 วัดสิงห์

3.4 วัดพระสี่อิริยาบถ

3.5 วัดพระนอน

3.6 วัดช้าง หรือวัดนาควัชรโสภณ

3.7 วัดฆ้องชัย

3.8 วัดกำแพงงาม

3.9 วัดกะโลทัย

3.10 วัดสระแก้ว

3.11 วัดดงหวาย

3.12 กำแพงเมืองกำแพงเพชร

1.2.3 รูปแบบสถาปัตยกรรม

1.2.3.1 รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองกำแพงเพชร

1.2.3.2 รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองนครชุม

1.2.4 ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว

1.2.4.1 การเดินทาง

1.2.4.2 บริการ

1.2.4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. เทคนิคการนำเสนอ

3.1 ข้อมูลทั่วไปของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

3.2 วิดีโอ ภาพ เสียง ตัวอักษร

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์

4.1 กล้องถ่ายภาพ

4.2 คอมพิวเตอร์

5. โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์

5.1 โปรแกรม Adobe Photoshop CS ใช้สำหรับตกแต่งภาพ

5.2 โปรแกรม Adobe Dreamweaver CS ใช้สำหรับออกแบบเว็บไซต์

5.3 โปรแกรม Sony Vegas ใช้สำหรับตัดต่อวิดีโอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์จากการพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีดังต่อไปนี้

1. เว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่รวบรวมข้อมูลของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไว้ในแหล่งเดียวกัน
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงความรู้ และประชาสัมพันธ์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรให้เป็นที่รู้จัก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อุทยานประวัติศาสตร์ หมายถึง แหล่งที่รวบรวมเรื่องราวความเป็นมาในอดีตของสถานที่แห่งนั้น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ คือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

2. แหล่งโบราณสถาน หมายถึง สถานที่ที่เป็นแหล่งโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วยโบราณสถานทั้ง 22 แห่ง มีดังนี้

1. วัดพระแก้ว
2. วัดพระธาตุ
3. วัดช้างรอบ
4. สระมน หรือวังโบราณ
5. ศาลพระอิศวร
6. วัดเจดีย์กลางทุ่ง
7. วัดหนองพิกุล
8. วัดหนองลังกา
9. ป้อมทุ่งเศรษฐี
10. กำแพงเมืองกำแพงเพชร
11. วัดสิงห์
12. วัดกำแพงงาม
13. วัดพระนอน
14. วัดพระสี่อิริยาบถ

15. วัดฆ้องชัย
16. วัดอวาสใหญ่
17. วัดดงหวาย
18. วัดสระแก้ว
19. วัดขุ่มกอ
20. วัดกะโลทัย
21. วัดช้าง
22. วัดพระบรมธาตุ

3. เว็บไซต์ หมายถึง เว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และประชาสัมพันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในแหล่งเดียวกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรที่จัดทำขึ้นจะประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

1. จังหวัดกำแพงเพชร
2. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
3. การจัดการสารสนเทศ
4. การพัฒนาเว็บไซต์
5. ภาษาและโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดกำแพงเพชร

จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองเก่าที่นับว่ามีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี เป็นที่ตั้งของเมืองโบราณหลายเมือง เช่น เมืองชากังราว นครชุม ไตรตรังษ์ เทพนคร และเมืองคนที นอกจากนี้เมืองกำแพงเพชรยังเป็นเมืองที่สองที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ครองเมือง มีบรรดาศักดิ์เป็น “พระยาวชิรปราการ” ต่อมาในปี พ.ศ. 2459 ได้เปลี่ยนเมืองกำแพงเพชรเป็นจังหวัดกำแพงเพชร ตามประวัติศาสตร์ กล่าวว่า กำแพงเพชรเป็นเมืองหน้าด่านของสุโขทัยมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง เดิมเรียกชื่อว่า “เมืองชากังราว” และมีเมืองบริวารรายล้อมอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ไตรตรังษ์ เทพนคร ฯลฯ การที่กำแพงเพชรเป็นเมืองหน้าด่านรับศึกสงครามในอดีตอยู่เสมอ จึงเป็นเมืองยุทธศาสตร์มีหลักฐานที่แสดงให้เห็น ว่าเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น กำแพงเมือง คูเมือง ป้อมปราการ วัดโบราณ มีหลักฐาน ให้สันนิษฐานว่า เดิมเคยเป็นที่ตั้งของเมือง 2 เมือง คือ เมืองชากังราว และเมืองนครชุม โดยเมืองชากังราวสร้างขึ้นก่อน ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง พระเจ้าเลอไท กษัตริย์องค์ที่ 4 แห่งราชวงศ์สุโขทัย เป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.1890 ต่อมาสมัยพระเจ้าลิไท กษัตริย์องค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์สุโขทัยได้สร้างเมืองใหม่ขึ้นทางฝั่งตะวันตกของลำน้ำปิงคือ “เมืองนครชุม” สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ทรงบันทึกเรื่อง กำแพงเมืองไว้ว่า “เป็นกำแพงเมืองที่เก่าแก่ มั่นคง ยังมีความสมบูรณ์มาก และเชื่อ

ว่าสวยงามที่สุดในประเทศไทย” ปัจจุบันจังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่ง (สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร. 2546 : 190-192)

สภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดกำแพงเพชรมีสภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และสังคม ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน พื้นที่ของจังหวัดตั้งอยู่ประมาณกึ่งกลางระหว่างกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ ซึ่งเป็นแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของประเทศ พื้นแผ่นดินอันกว้างใหญ่นอกจากใช้ประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารแล้ว ยังเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีค่าอีกหลายชนิด เช่น ป่าไม้ เชื้อเพลิงธรรมชาติบ่อบาดาล แร่เศรษฐกิจ และวัตถุดิบเพื่อการอุตสาหกรรมหลายประเภท อีกทั้งยังเป็นแหล่งโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงกล่าวได้ว่า “พื้นแผ่นดินของจังหวัดกำแพงเพชรนี้เป็นแหล่งอานวยประโยชน์และมีความน่านับการ” จังหวัดกำแพงเพชรตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างค่อนข้างไปทาง ตะวันตกของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางถนนสายเอเชียเป็นระยะทาง 358 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 8,607.5ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,379,687.5 ไร่

อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงมีดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก อำเภอศรีเมษาศรี อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบรรพตพิสัย อำเภอลาดยาว อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก อำเภอสามง่าม อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพบพระ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

ระยะทางจากตัวเมืองไปยังอำเภอต่างๆ

อำเภอพรานกระต่าย 25 ก.ม.

อำเภอคลองขลุง 42 ก.ม.

อำเภอไทรงาม 42 ก.ม.

อำเภอคลองลาน 52 ก.ม.

อำเภอทรายทองวัฒนา 53 ก.ม.

อำเภอลานกระบือ 59 ก.ม.

อำเภอปางศิลาทอง 70 ก.ม.

อำเภอชาณุวรลักษบุรี 70 ก.ม.

อำเภอโกสัมพีนคร 30 ก.ม.

อำเภอบึงสามัคคี 90 ก.ม.

ระยะทางจากจังหวัดกำแพงเพชรไปจังหวัดใกล้เคียง

จังหวัดตาก 67 ก.ม.

จังหวัดสุโขทัย 77 ก.ม.

จังหวัดพิจิตร 90 ก.ม.

จังหวัดพิษณุโลก 103 ก.ม.

จังหวัดนครสวรรค์ 117 ก.ม. (สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. 2558 : เว็บไซต์)

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ภายใต้การดูแลของ กรมศิลปากร และกระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากรได้ดำเนินการคุ้มครองและปกป้องโบราณสถานเมืองกำแพงเพชรและเมืองนครชุม โดยการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ เมื่อปี พ.ศ.2478 และ พ.ศ.2480 ต่อมาได้ประกาศขึ้นทะเบียนกำหนดขอบเขตอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ.2511 ในส่วนของการขุดแต่งบูรณะ และพัฒนาโบราณสถานได้เริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2508 จนถึง ปี พ.ศ.2524 กรมศิลปากรจึงได้บรรจุนำปรับปรุงโบราณสถานเมืองกำแพงเพชร มุ่งเน้นการอนุรักษ์และพัฒนา กลุ่มโบราณสถานภายในเนื้อที่ 2,114 ไร่ เพื่อป้องกันมิให้ถูกทำลายหรือทำให้เสื่อมค่า รวมทั้งพัฒนาโบราณสถานและบริเวณโดยรอบให้เป็นแหล่งมรดกทางศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากรได้ดำเนินการเปิดอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรอย่างเป็นทางการเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 18 เมษายน พ.ศ.2534 และในปี พ.ศ.2534 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรร่วมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแห่งอนุสัญญาคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลกหรือยูเนสโก ในวันที่ 12 ธันวาคม ปีพุทธศักราช 2534 โบราณสถานของเมืองกำแพงเพชร เกือบทั้งหมดเป็นศาสนสถานในพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ โดยมีอายุไม่เก่าไปกว่าปลายพุทธศตวรรษที่ 19 ภายในเมืองและนอกเมืองกำแพงเพชรมีโบราณสถานขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก เกือบทั้งหมดเป็นศาสนสถานกลางเมืองมี วัดพระแก้วเป็นศูนย์กลาง มีลักษณะเป็นวัดหลวง ทางด้านทิศเหนือของวัดพระแก้วเป็นบริเวณที่เรียกว่า สระมน

(เชื่อกันว่าเป็นบริเวณพระราชวังโบราณ) และเทวสถานศาลพระอิศวร โบราณสถานสำคัญ ได้แก่ วัดพระนอน วัดพระสี่อิริยาบถ วัดช้างรอบ และวัดอาวาสใหญ่ กลุ่มโบราณสถานเขตอรัญญิกนับเป็นงานสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของเมืองกำแพงเพชร ด้วยโบราณสถานสร้างรวมกลุ่มกันหนาแน่นในบริเวณพื้นที่ที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน โบราณสถานมีขนาดใหญ่โต ใช้ศิลาแลงเป็นวัสดุหลักในการก่อสร้างและมีความงดงาม ในปัจจุบันอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรได้เปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจัดสร้างศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวโดยจัดแสดงนิทรรศการถาวรแสดงความเป็นมาของเมืองกำแพงเพชร ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร แบ่งเขตโบราณสถานเป็น 3 ส่วนดังนี้ (ศูนย์ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร : 2558)

1. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง

กลางเมืองกำแพงเพชรมีวัดพระแก้ว และวัดพระธาตุเป็นศูนย์กลาง วัดพระแก้วเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของเมือง เป็นเอกลักษณ์วัดหลวงที่มีเฉพาะเขตพุทธาวาส สิ่งก่อสร้างต่างๆ จำนวนมากมายภายในวัดมีการก่อสร้างเพิ่มเติมหลายยุคหลายสมัย ทางด้านเหนือของวัดพระแก้วเป็นบริเวณที่เรียกว่าสระมน สันนิษฐานว่าเป็นเขตวังโบราณสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง คือศาลพระอิศวร ซึ่งเป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดูที่ปรากฏเพียงแห่งเดียวในเขตเมืองกำแพงเพชรโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง มีดังนี้

1.1 วัดพระแก้ว

เป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของกลุ่มโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตั้งอยู่บริเวณเขตพระราชวังเก่า ตั้งอยู่บริเวณกลางเมืองกำแพงเพชร ลักษณะผังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สิ่งก่อสร้างเรียงเป็นแนวยาวแกนทิศตะวันออก-ตะวันตก ขนานกับแนวกำแพงเมืองด้านทิศใต้ มีกำแพงแสดงขอบเขตวัดลักษณะและขนาดของกำแพงวัดจะสร้างแตกต่างกันเป็นบางช่วงบางตอน จึงเป็นหลักฐานสำคัญประการหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าโบราณสถานวัดพระแก้วไม่ได้สร้างขึ้นในยุคสมัยเดียว แต่คงจะสร้างเพิ่มเติมหรือมีการปฏิสังขรณ์หลายยุคหลายสมัย

จากลักษณะรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในวัดพระแก้วอาจกล่าวได้ว่า สิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในช่วงสมัยสุโขทัย คือ กลุ่มโบราณสถานที่อยู่ตอนหลัง ซึ่งประกอบด้วยเจดีย์ทรงระฆังฐานเตี้ยประดับช้างปูนปั้นโดยรอบพระอุษารณารวมทั้งกำแพงวัดในช่วงบริเวณนี้ ที่ใช้เสาศิลาแลงปักเรียงติดต่อกัน ส่วนโบราณสถานอื่นๆ ที่สร้างถัดไปทางด้านหน้าหรือด้านตะวันออกของวัด คงจะสร้างเพิ่มเติมช่วงสมัยอยุธยา แต่ยังคงศิลปะสุโขทัย วัดพระแก้ว เป็นโบราณสถานที่สวยงามและมีเอกลักษณ์ในรูปแบบสกุลช่างกำแพงเพชร ซึ่งเป็นผลจากการเป็นเมืองหน้าด่านของสองอาณาจักร คือกรุงสุโขทัย และกรุงศรีอยุธยา ยังผลให้เกิดการผสมผสานศิลปะของทั้ง

สองอาณาจักรเข้าด้วยกัน เกิดเป็นศิลปะสกุลช่างกำแพงเพชรขึ้น สิ่งก่อสร้างภายในวัดส่วนใหญ่ใช้ศิลาแลงภายในวัดมีโบราณสถานที่สำคัญ

ฐานไพที ตอนหน้าสุดของวัดเป็นฐานไพทีสูงใหญ่ ก่อด้วยศิลาแลงบนฐานไพทีเป็นอุโบสถมีใบเสมาหินชนวนโดยรอบพระพุทธรูปประธานชำรุดเหลือเฉพาะแกนด้านในซึ่งโกลนจากศิลาแลง ต่อเนื่องจากฐานอุโบสถไปทางด้านหลัง มีสิ่งก่อสร้างที่ก่อเป็นฐานหน้ากระดานสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ซ้อนกันสามชั้นคล้ายฐานเจดีย์ และถัดไปเป็นสถูปย่อมุม ส่วนยอดหักพังหมดแล้ว เรียกว่า บุษบก เพราะเชื่อกันว่าเป็นบุษบกที่ประดิษฐานของพระแก้วมรกตในอดีต แต่เมื่อพิจารณารูปแบบทางสถาปัตยกรรมจะพบว่าคล้ายกับฐานล่างของพระปรางค์สมัยอยุธยา โดยเฉพาะการประดับแถบลูกฟักตรงหน้ากระดานท้องไม้ของฐานบัวที่ย่อมุม

พระเจดีย์สี่เหลี่ยม เป็นเจดีย์ประธานทรงกลมหรือระฆังขนาดใหญ่ตั้งเด่นกว่าองค์อื่นๆ จึงกำหนดเป็นเจดีย์ประธานของวัดพระแก้ว ฐานเจดีย์ล่างมีซุ้มรายรอบ จำนวน 32 ซุ้ม ภายในซุ้มเดิมประดับด้วยสิงห์ปูนปั้นเท่ากับจำนวนซุ้ม การประดับสิงห์ปูนปั้นที่ฐานเจดีย์ทรงระฆังน่าจะพัฒนามาจากการประดับรูปช้าง ซึ่งนิยมมากในเจดีย์ทรงพระระฆังสมัยสุโขทัย ถัดมาจะเป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นจำนวน 16 ซุ้ม เหนือขึ้นไปเป็นชั้นมาลัยเถาที่ทำเป็นบัวที่เรียกว่าบัวปากระฆัง ถัดขึ้นไปเป็นบัลลังก์มีรูปแบบเป็นฐานบัว แต่จะแปลกกว่าเจดีย์องค์อื่น คือ ทำเป็นซุ้มออกมาทั้งสี่ทิศต่อบัลลังก์ขึ้นไปเป็นแกนปล้องโหนด แล้วจึงเป็นปล้องโหนด และปลียอด

มณฑปพระสามองค์ ด้านหลังของเจดีย์ทรงระฆังสี่เหลี่ยมเป็นฐานอาคารรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสคล้ายกับฐานมณฑป มีพระพุทธรูปนั่งปางมารวิชัย ซึ่งเหลือเฉพาะโกลนศิลาแลงอยู่บนฐานอาคารรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเป็นฐานวิหารเดี่ยวภายในพระวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ ภายในองค์พระก่อด้วยศิลาแลง เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์ 1 องค์ เป็นประธาน และมีพระพุทธรูปปางมารวิชัย 2 องค์ ประดิษฐานอยู่ด้านหลัง ประจำเบื้องซ้ายและเบื้องขวา ลักษณะพระพักตร์ขององค์พระพุทธรูปทั้งสามองค์ค่อนข้างเหลี่ยม พระขนงจะต่อกันคล้ายปีกกา พระเนตรเรียวเล็ก ปลายพระเนตรแหลมขึ้นไป คล้ายศิลปะอุทองของอยุธยา

พระแก้วมรกตกับเมืองกำแพงเพชร

พระพุทธรูปที่ทรงคุณค่าควรเมืองที่สุดในประเทศไทยคือ พระแก้วมรกต เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของไทยมาช้านาน ตามตำนานกล่าวว่าผู้สร้างคือพระนาคเสนเถระ พระอรหันต์เจ้าแห่งประเทศอินเดีย ท่านต้องการบำรุงพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองสืบไป จึงดำริที่สร้างพระพุทธรูปด้วยแก้วมณี เมื่อสร้างเสร็จได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ เจ็ดพระองค์ เข้าประดิษฐานในองค์พระแก้วมรกต พระแก้วมรกตเดิมประดิษฐานที่นครปาตลีบุตร แห่งประเทศอินเดีย ต่อมาเกิดสงครามประชาชนจึงได้อัญเชิญพระแก้วมรกตไปยังลังกาทวีป จากนั้นหลังปีพุทธศักราช 1000 พระแก้วมรกต

ประดิษฐานอยู่ที่พระมหานครเอกราช แต่เกิดอุทกภัย ทำให้ประชาชนตายทั้งพระนคร ต่อมาพระเจ้าอาทิตยราช แห่งโยชยา ยกกองทัพมาตีชายแดนมหานครเอกราชจึงอัญเชิญมาไว้ที่ นครโยชยา พระยาวิเชียรปราการแห่งเมืองกำแพงเพชร ได้มาอัญเชิญพระแก้วมรกตมาประดิษฐานที่เมืองกำแพงเพชร

จากตำนานพระแก้วมรกต ฉบับเจ้านนทเสน กล่าวถึงการเกิดน้ำท่วมใหญ่ในประเทศเขมรพระเถระรูปหนึ่งได้อัญเชิญพระแก้วมรกตไปประดิษฐานทางเหนือของนครอินทปัตต์ พระเจ้าอติราชแห่งแคว้นสยามฝ่ายเหนือ คือนครศรีอยุธยา เกรงว่าพระแก้วมรกตจะเป็นอันตราย จึงยกกองทัพไปสืบหาพระแก้วมรกตแล้วอัญเชิญไปไว้ในพระนครศรีอยุธยา ประดิษฐานอยู่หลายชั่วกษัตริย์ ภายหลังเจ้าเมืองกำแพงเพชรเป็นพระญาติกับพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ได้อัญเชิญพระแก้วมรกตมาไว้ที่กำแพงเพชรและถ้ามาอยู่ที่กำแพงเพชร พระพุทธเจ้าหลวงได้ตั้งข้อสังเกตในจดหมายเหตุประพาสต้นเมืองกำแพงเพชรไว้ว่า “ซึ่งยอมรับจะเรียกวัดพระแก้วได้นั้น เพราะเหตุที่มีตำนานว่าพระแก้วได้เคยมาอยู่ที่เมืองนี้ ถ้าหากว่าได้มาอยู่คงจะไม่ได้ยู่วัดอื่น คงอยู่วัดนี้แน่” ซึ่งหมายถึงวัดพระแก้วกลางเมืองกำแพงเพชรในปัจจุบัน และได้ถูกอัญเชิญไปไว้ที่เชียงใหม่และเชียงใหม่ตามลำดับ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีความเห็นว่า พระแก้วมรกตมีหลักฐานชัดเจนเมื่อคราวพบ ในเจดีย์ ณ วัดพระแก้วเมืองเชียงราย ซึ่งเป็นวัดคู่เมืองเชียงรายมาแต่อดีตกาล ในปีพุทธศักราช 1977 พ้าได้ผ่าอยู่ด้านหลังของวัด ป่าเยี้ยะ (วัดป่าไผ่) พบพระพุทธรูปทำด้วยพระแก้วมรกต ลักษณะงดงามมาก เป็นที่เลื่องลือไปทั่ว และเปลี่ยนชื่อวัดป่าเยี้ยะว่าวัด พระแก้วตั้งแต่นั้นมา พระแก้วมรกตได้ไปอยู่ที่เขลางค์นคร (เมืองลำปาง) 32 ปี แล้วนำไปไว้เชียงใหม่ ในสมัยพระเจ้า ตีโลกราช จนมาถึงปลายราชวงศ์มังราย พระไชยเชษฐาได้เสด็จมาครองเมืองเชียงใหม่ ได้ไม่นานพระเจ้าโพธิสารพระราชบิดาที่เมืองหลวงพระบางสวรรคต พระไชยเชษฐาเสด็จกลับแล้วนำพระแก้วมรกตไปด้วย ไปไว้ที่หลวงพระบาง แต่เมื่อพระองค์เสด็จมาครองเมืองเวียงจันทน์ พระแก้วมรกตมาประดิษฐานที่เวียงจันทน์ด้วย จนกระทั่งได้อัญเชิญมาไว้ที่กรุงธนบุรี และกรุงเทพฯ ใน ปัจจุบัน

เมื่อพระแก้วมรกตมาประดิษฐานที่เมืองกำแพงเพชรนั้น ต้องประดิษฐาน ณ วัดในกำแพงเมือง วัดประจำเมืองกำแพงเพชรคือวัดที่เรียกกันว่า วัดพระแก้ว เพราะเชื่อกันว่าถ้ามาอยู่กำแพงเพชร ต้องอยู่ที่วัดนี้แน่นอน และประกอบกับที่วัดพระแก้วมีมณฑปขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนฐานบัวลูกฟัก ย่อมุม 28 ตั้งซ้อนกันอยู่ 2 ชั้น ฐานชั้นล่างกว้างประมาณ 12 เมตร สูงประมาณ 2 เมตร ตรงกลางด้านทิศตะวันออก ทำเป็นทางขึ้น ถัดจากนั้นเป็นฐานบัวลูกฟัก ย่อมุม 36 อีก 1 ชั้น แต่ชั้นนี้ไม่มีบันไดทางขึ้น ต่อไปเป็นฐานย่อมุม 28 กว้างประมาณ 8 เมตร รองรับตัวเรือนธาตุ ย่อมุมไม้ 12 มีประตูทางเข้าทั้ง 4 ด้าน ภายในเป็นห้อง ที่สันนิษฐานว่า น่าจะประดิษฐานพระแก้วมรกต พระแก้วมรกตประดิษฐานที่กำแพงเพชรระยะหนึ่งทำให้เมืองกำแพงเพชรมีชื่อเสียง โด่งดังว่าเป็นเมืองสำคัญ

ในทางพระพุทธศาสนา ทำให้หัวเมืองฝ่ายเหนือคิดจะแย่งชิงพระแก้วมรกตไปแต่ทำไม่สำเร็จ เพราะความแข็งแกร่งของเมืองกำแพงเพชร เจ้านครเชียงราย ยกกองทัพใหญ่มีไพร่พล นับแสน มากำแพงเพชร เพื่อทูลขอพระแก้วมรกต ไปเป็นขวัญพระนครเชียงราย ด้วยแสนยานุภาพที่เกรียงไกร กำแพงเพชรจึงให้พระแก้วมรกตไปด้วยความโศกเศร้าเสียดายของอาณาประชาราษฎร์ คงมีการแย่งชิงพระแก้วมรกตกันอีกหลายครั้งทำให้เจ้าผู้ครองนครเชียงราย นำพระแก้วมรกตไปซ่อนไว้ภายในพระเจดีย์ วัดป่าเยี้ยะ ทำให้พระแก้วมรกตหายสาบสูญไป จนกระทั่งเกิด ฟ้าผ่า พระเจดีย์ ทำให้พบพระแก้วมรกตอีกครั้ง เจ้าเมืองเชียงใหม่ตั้งใจจะอัญเชิญพระแก้วมรกตไปไว้ที่เชียงใหม่ แต่มาถึงกลางทางช้างที่ประดิษฐานพระแก้วมรกตไม่ยอมเดิน แต่กลับมาที่เขาลางคั่นคร จึงมาประดิษฐานที่นครลำปาง ต่อมาพระเจ้าติโลกราช กษัตริย์ เชียงใหม่ ได้อัญเชิญพระแก้วมรกตจาก ลำปางมาไว้ที่สุลูปเจดีย์หลวง เมืองเชียงใหม่ต่อมาพระเจ้าไชยเชษฐาได้อัญเชิญพระแก้วมรกต ไปไว้ที่นครหลวงพระบาง และไปประดิษฐานที่เมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว เป็นเวลาประมาณ 200 ปี

พระแก้วมรกต ได้รับการอาราธนาอีกครั้งหนึ่งในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี จากเมืองเวียงจันทน์ มายังพลับพลาที่วัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม) โดยพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพระราชหัตถเลขาว่า ได้อาราธนา จากเมืองเวียงจันทน์ ข้ามมายังเมืองพานพร้าว (น่าจะเป็นเมืองศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย) ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำโขงเดินทัพมาถึงเมืองสระบุรี พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนอินทรพิทักษ์ เสด็จขึ้นไปรับพระแก้วมรกต ว่าเป็นขบวนเรือไปรับที่ท่าเจ้าสนุก หลังจากให้อัญเชิญมาทางบก แล้วทำพิธีสมโภช 3 วัน 3 คืน จึงอัญเชิญมาที่ท่าพระราชวังหลวง มาประทับแรมที่พระตำหนักบางธรณี (วัดตำหนักใต้บางกระสอบ นนทบุรี) และในที่สุดพระแก้วมรกต มาประดิษฐานที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานครจนถึงปัจจุบัน

1.2 วัดพระธาตุ

วัดพระธาตุ เป็นวัดที่สำคัญ ภายในกำแพงเมืองกำแพงเพชร อยู่กึ่งกลางของเมืองกำแพงเพชร โบราณสถานภายในวัดประกอบด้วย เจดีย์ประธาน 1 องค์ วิหาร 1หลัง มีระเบียงคดล้อมรอบเจดีย์ประธาน และวิหาร เจดีย์รายสององค์ ที่มุมด้านหน้าวัด กำแพงวัด ศาลา 1หลัง ที่ด้านนอกกำแพงวัดทางทิศใต้ และสระน้ำรูปสี่เหลี่ยมอยู่ทางทิศตะวันออกด้านหน้าวัด กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2511 มีพื้นที่ 5,580 ตารางเมตร เหตุที่ชื่อว่าวัดพระธาตุ เพราะเป็นวัดที่ตั้งอยู่กลางเมือง เช่นเดียวกับวัดมหาธาตุ กลางเมืองสุโขทัยจากพระราชนิพนธ์เรื่องเที่ยวเมืองพระร่วง ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า ส่วนวัดนั้นคงเป็นอย่างวัดพระศรีสรรเพชญ์ กรุงทวารวดี มีเจดีย์ โบสถ์วิหารใหญ่ๆ งามๆอยู่มาก การก่อสร้างใช้ศิลาแลงเป็นพื้น มีที่ก่อซ่อมแซมด้วยอิฐภายหลังก็มาก มีกำแพงแก้วสูงประมาณ 3 ศอกล้อมรอบลาน

ต่อไปทางทิศใต้มีลานอีกลานหนึ่ง มีกำแพงแก้วล้อมรอบเหมือนกัน ที่กลางฐานมีพระธาตุใหญ่ตั้งอยู่บนลานสูง พระวิเชียรปราการได้ตั้งชื่อไว้ว่า วัดพระธาตุ

จากแผนผังของวัด ทำให้สันนิษฐานว่าวัดพระแก้วและวัดพระธาตุ เดิมอาจเป็นวัดเดียวกัน ต่อมาสร้างวัดพระแก้วต่อไปข้างหน้า จึงทำให้วัดแบ่งเป็นสองกลุ่มใหญ่ๆ แต่ลักษณะทางสถาปัตยกรรมมีลักษณะที่แตกต่างกัน คือวัดพระแก้วสร้างด้วยศิลาแลง แต่วัดพระธาตุสร้างด้วยอิฐ จึงทำให้สันนิษฐานว่าสร้างที่หลังวัดพระแก้ว

ลักษณะของสถาปัตยกรรมจัดเป็นแบบเฉพาะของตระกูลช่างกำแพงเพชร มีฐานแปดเหลี่ยมต่อจากฐานเขียงอีกหลายชั้น ต่อจากนั้นเป็นลักษณะของเจดีย์ทรงกลม ตระกูลช่างกำแพงเพชร มีผู้พบจารึกลานเงินได้ที่วัดนี้ มีข้อความตอนหนึ่งว่า “ต่อมาเมื่อข้าศึกถอยกลับไปหมดแล้ว เจ้าสร้อยแสงดาว ซึ่งมาจำพรรษาอยู่ที่วัดนี้ ได้บูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่”

จากการขุดค้นของกรมศิลปากร พบพระพุทธรูปทองคำและเงิน ขนาดหน้าตัก 3 นิ้ว เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2543 ประมาณ 10 องค์ ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร ความจริงก่อนหน้านี้ไม่กี่ปี มีการลักลอบขุด พบพระว่านหน้าทองจำนวนมาก จึงยืนยันได้ว่า วัดพระธาตุ เป็นวัดหลวงประจำเมืองกำแพงเพชร มีสถาปัตยกรรมสกุลช่างกำแพงเพชรแท้แบบดั้งเดิม

1.3 สระมน หรือวังโบราณ

สระมน หรือวังโบราณ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของวัดพระแก้วติดกับกำแพงเมืองทางด้านทิศเหนือ บริเวณประตูสะพานโคม ลักษณะบริเวณเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีคันดินกั้นเป็นขอบเขตรอบนอก ภายในมีแนวคูน้ำรูปสี่เหลี่ยมขนานกับคันแนวคันดินทั้งสี่ด้าน สระมนแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วนคือเขตชั้นนอกและชั้นใน ตรงกลางของพื้นที่มีสระน้ำรูปสี่เหลี่ยมมน จึงเป็นที่มาของการเรียกพื้นที่แห่งนี้ว่า สระมน จากการขุดค้นขุดแต่งทางโบราณคดีของกรมศิลปากร ได้พบฐานอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าก่อด้วยศิลาแลงซึ่งใช้กระเบื้องดินเผาแบบตะขोเป็นกระเบื้องมุงหลังคา นอกจากนี้ยังพบเศษกระเบื้องดินเผาแบบตะขອอีกจำนวนมาก ตามพื้นที่ส่วนต่างๆ เข้าใจว่าเป็นกระเบื้องดินเผาหลังคาของอาคารที่สร้างด้วยไม้ โบราณวัตถุสำคัญอื่นๆที่ขุดพบ เช่น เศษภาชนะดินเผาแบบเครื่องสังคโลก เครื่องถ้วยจีนประเภทลายครามใช้คล้องประตูทำจากสำริด

หลักฐานต่างๆสันนิษฐานกันว่า ภายในคันดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือที่เรียกว่าสระมน อาจจะเป็นบริเวณที่อยู่อาศัย และเนื่องจากเป็นบริเวณกลางเมืองติดกับวัดพระแก้วที่เป็นวัดใหญ่ที่สุดของเมือง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชวินิจฉัยว่า น่าจะเป็นวังของเจ้าเมือง

1.4 ศาลพระอิศวร

ตั้งอยู่ด้านหลังศาลจังหวัด มีฐานก่อด้วยศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายกพื้นสูง 1.50 เมตร บนฐานชุกชีมีเทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์ที่จำลองขึ้น เทวรูปองค์เดิมนั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 มีชาวเยอรมันมาเที่ยวเมืองกำแพงเพชร และได้ลักลอบตัดพระเศียรและพระหัตถ์ของเทวรูป ส่งลงเรือมายังกรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ.2429 ความทราบถึงรัชกาลที่ 5 จึงโปรดให้ขอพระเศียรและพระหัตถ์คืน และโปรดให้สร้างรูปจำลองประธานให้เป็นการแลกเปลี่ยน ซึ่งปัจจุบันได้ตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี พร้อมทั้งจำลองอีกองค์หนึ่งประดิษฐานไว้ที่ศาลพระอิศวร ส่วนพระองค์จริงได้นำมาซ่อมแซมให้ติดเดิม แล้วนำมาตั้งแสดงอยู่ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กำแพงเพชร เป็นสมบัติศิลปะชิ้นพิเศษที่มีค่ายิ่งของเมืองกำแพงเพชรสืบมา

เทวรูปพระอิศวรองค์นี้ มีจารึกอักษรไทยที่ฐานพระบาทว่า เจ้าพระยาธรรมาโศกราช เจ้าเมืองกำแพงเพชร ได้หล่อขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2053 เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับพระมหากษัตริย์กรุงศรีอยุธยา 2 พระองค์ คือ สมเด็จพระบรมราชาที่ 2 และ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ลักษณะเป็นฝีมือช่างไทยแต่ทำตามอย่างศิลปะเขมร ราวครึ่งแรกของพุทธศตวรรษที่ 18 คือทำพระพักตร์เป็นรูปสี่เหลี่ยมเหมือนพระพุทธรูปสมัยลพบุรีทั่ว ๆ ไป มงกุฎทำเป็นหมวกแขก มีเศียรยาวจนถึงสร้อยคอ กำไลแขนทำเป็นรูปงูพันอยู่ 3 รอบ ผ้าทรงยาวลงมาเหนือเข่าเล็กน้อย ชายสายรัดด้านหน้าปล่อยยาวลงมาถึงพระขาน ที่นิ้วพระหัตถ์และพระบาทสวมพระกำมรงค์ทุกนิ้ว

2. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรเมืองนครชุม โบราณสถานเมืองนครชุม มีดังนี้

2.1 พระบรมธาตุนครชุม

เป็นพระอารามหลวงประจำเมืองนครชุมมาแต่โบราณ มีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ตอนต้น ตามหลักศิลาจารึกหลักที่ 3 (จารึกนครชุม) เดิมภายในวัดมีเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (ทรงดอกบัว) สามองค์ตั้งอยู่บนฐานเดียวกัน สันนิษฐานว่าสร้างโดยกษัตริย์ในสมัยกรุงสุโขทัย คือพระมหาธรรมราชาลิไทหรือพระยาวิไลย สร้างขึ้นในปี พ.ศ.1900 เพื่ออุทิศถวาย พ่อขุนศรีอินทราทิตย์องค์หนึ่ง พ่อขุนรามคำแหงองค์หนึ่ง และพระเจดีย์ประจำรัชกาลองค์อีก 1 องค์ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ 9 องค์ สถาปนาไว้ในพระเจดีย์องค์กลาง ปลุกพระศรีมหาโพธิ์จากลังกา ณ วัดพระบรมธาตุเจดีย์าราม และพระองค์ได้เสด็จมาพระมหาธาตุเจดีย์เป็นประจำทุกปี ซึ่งในสมัยสุโขทัยนั้นวัดพระบรมธาตุนครชุมมีความเจริญรุ่งเรือง มากเพราะเป็นวัดพระอารามหลวงประจำเมือง ต่อมาได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา(ครั้งแรก) เมื่อวันที่ 2 กันยายน ปี พ.ศ. 2497

ตามหลักฐานศิลาจารึกหลักที่ 3 ต่อมาขาดผู้ดูแลรักษา วัดพระบรมธาตุได้กลายสภาพเป็นวัดร้างอยู่กลางป่า จนถึงสมัยพระยากำแพงเพชร(น้อย) เป็นผู้ว่าราชการเมือง ได้ค้นพบพระเจดีย์ จึงร่วมมือกับราษฎรทำการบูรณปฏิสังขรณ์ ต่อมาในปี พ.ศ.2414 พระยากำแพงเพชร (อ่อง)

ผู้ว่าราชการเมืองกำแพงเพชรในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีเศรษฐกิจชาวกะเหรี่ยง ซึ่งมีอาชีพค้าไม้ชื่อแซพ (แซกอ หรือ พระยาตะก่า) มีใจศรัทธาและความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จะบูรณปฏิสังขรณ์พระเจดีย์วัดพระบรมธาตุนครชุม ซึ่งมีสภาพทรุดโทรมจากการถูกทิ้งร้างมานานกว่า 300 ปี (จากครั้งเมืองนครชุมถึงกาลล่มสลายเพราะภัยทางธรรมชาติ แม่น้ำปิงกัดเซาะกำแพงเมืองพังพินาศความเจริญทางพุทธจักรและอาณาจักรจึงสูญสิ้นไปจากเมืองนครชุม ทำให้เมืองฝั่งตรงข้ามทางทิศตะวันออก คือเมืองกำแพงเพชรเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาแทนที่) ได้นำช่างจากพม่ามาทำการรื้อถอนพระเจดีย์ 3 องค์ แต่เดิมสมัยกรุงสุโขทัยนั้น เป็นพระเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (ทรงดอกบัวตูม) ตั้งเรียงกันสามองค์ อยู่บนฐานเดียวกัน แล้วทำการก่อสร้างขึ้นใหม่เป็นองค์เดียวในรูปทรงมอญ แต่ไม่แล้วเสร็จ แซกอได้ถึงแก่กรรมลงในปี พ.ศ.2418 การปฏิสังขรณ์ชะงักไป จนต่อมา ปี พ.ศ.2448 พระโป๋ น้องชายแซกอ ได้ทำการบูรณะต่อ พระโป๋รวบรวมทุนทรัพย์เริ่มปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ โดยได้นำยอดฉัตรมาจากเมืองร่างกุ้ง ประเทศพม่าขึ้นประดิษฐานบนยอดพระเจดีย์พระบรมธาตุจนสำเร็จในเดือน 6 พ.ศ.2449 จากนั้นได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุที่บรรจุอยู่ในพระเจดีย์องค์เก่ากลาง มาบรรจุอยู่ในภาชนะเงินรูปสำเภาเงินมีพระธาตุอยู่ 9 องค์ นำมาบรรจุในพระเจดีย์องค์ใหม่ ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเสด็จประพาสต้นเมืองกำแพง เพียง 3 เดือน จากหนังสือพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต้นครั้งที่ 2 เมื่อเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ.2449 ณ เมืองกำแพงเพชร ความว่า “ในพ.ศ.2329 สมเด็จพระพุทธเจ้าจารย์ (โต) แห่งวัดระฆังโฆสิตาราม ได้เสด็จมาเยี่ยมญาติที่เมืองกำแพงเพชร พักที่วัดเสด็จ ได้อ่านจารึกนครชุมที่ประดิษฐาน ณ อุโบสถวัดเสด็จ ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้ทราบว่ามีเจดีย์โบราณบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ อยู่ริมแม่น้ำปิง ฝั่งตะวันตกตรงข้ามเมืองเก่าสามองค์ ได้ให้เจ้าเมืองกำแพงเพชร พระยารามณรงค์สงคราม (น้อย) ได้สำรวจให้ประชาชนแผ้วถางป่าพบเจดีย์ตามจารึกและปฏิสังขรณ์ขึ้นในปี พ.ศ.2414 (แซกอ หรือพระยาตะก่า) พ่อค้าไม้ชาวกะเหรี่ยงมีให้ศรัทธาจะบูรณปฏิสังขรณ์ พระเจดีย์วัดพระบรมธาตุนครชุม พระยากำแพงเพชร เจ้าเมืองได้ทำหนังสือขออนุญาตลงมาที่กรุงเทพฯ ทางกรุงเทพฯ จึงตอบอนุโมทนาและอนุญาตให้ซ่อมแซมได้”

ปัจจุบันพระบรมธาตุเจดีย์เป็นเจดีย์ทรงไทยประยุกต์มอญ เนื่องจากการบูรณะครั้งใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น พระยาตะก่า และ พระโป๋ พ่อค้าไม้ชาวกะเหรี่ยงได้สร้างพระเจดีย์ทรงมอญครอบไว้บนฐานเดิม เนื่องจากใช้ช่างชาวกะเหรี่ยง ลักษณะองค์จึงออกไปทางศิลปะพม่า พระเจดีย์จึงมีรูป อย่างที่เห็นในปัจจุบัน และได้บูรณะใหม่อีกครั้ง ในปี พ.ศ.2533 โดยทำเป็นสีทองทั้งองค์ มีซุ้มจรทั้งสี่ทิศประดิษฐานพระพุทธรูปประจำซุ้ม ตั้งอยู่บนฐานสูงประมาณ 1 เมตร มีกำแพงล้อมรอบ เป็นองค์เจดีย์ขนาดใหญ่ที่มีความสวยงามอีกแห่งหนึ่งของเมืองไทย และเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อย่างยิ่ง ซึ่งเป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนมาเป็นเวลาช้านาน

2.2 วัดซุ่มกอ

วัดซุ่มกอ ตั้งอยู่นอกอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ทางด้านทิศใต้ หรืออยู่เขตเมืองนครชุม บริเวณท้องที่โบราณที่เรียกว่าทุ่งเศรษฐี โดยอยู่ใกล้กับป้อมทุ่งเศรษฐี เป็นวัดขนาดเล็ก ไม่ปรากฏแนวกำแพงวัด เดิมคงจะมีคูน้ำล้อมรอบที่เรียกว่าอุทกสีมา ตามแบบนิยมของอาณาจักรสุโขทัย เช่นเดียวกับวัดเจติยกลางทุ่ง ปัจจุบันโบราณสถานที่ยังปรากฏอยู่ คือพระเจดีย์ประธาน ก่อด้วยอิฐ ตั้งอยู่ด้านหลังพระวิหาร โดยพระวิหารนั้นปรากฏเพียงส่วนฐานเตี้ยๆ เจดีย์ประธานเป็นลักษณะเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆังฐานแปดเหลี่ยม แบบลังกา ลดหลั่นกันเป็นชั้นๆ ส่วนยอดเหนือองค์ระฆังขึ้นไปพังทลายลงหมดแล้ว ที่เรียกว่าวัดซุ่มกอเพราะ วัดนี้เคยขุดพบพระเครื่อง “ซุ่มกอ” ที่วงการพระเครื่องเรียกกันว่า พระซุ่มกอ ทุกพิมพ์ คือพิมพ์ใหญ่ พิมพ์กลาง พิมพ์เล็ก และพิมพ์คะแนนเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นหนึ่งในเบญจภาคีสุดยอดแห่งจักรพรรดิพระเครื่องที่นักสะสมพระเครื่องปรารถนา จึงเป็นเหตุให้คนบางกลุ่มได้มารื้อและทำลายส่วนต่างๆ ของวัด เพื่อค้นหาพระเครื่อง ยังผลให้โบราณสถานและโบราณวัตถุในบริเวณวัดซุ่มกอถูกทำลายจนหมดสิ้น ที่พบ ก่อนการบูรณะคือเนินดิน ที่เป็นเจดีย์ทรงลังกา และเนินวิหารขนาดเล็ก มีเจดีย์ราย รอบเจดีย์ใหญ่ แต่ไม่เหลือแม้กระทั่งซาก พระเครื่อง พระบูชา พระพุทธรูป ถูกขนย้ายไปจากบริเวณวัดซุ่มกอ ทั้งหมดชำรุดเสียหายอย่างมาก จนแทบไม่เหลือสภาพของวัด

2.3 วัดหนองพิกุล

ตั้งอยู่เมืองนครชุม แผ่นผังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีคูน้ำโดยรอบทั้ง 4 ด้าน ที่เรียกว่าอุทกสีมา สิ่งก่อสร้างสำคัญภายในวัดประกอบด้วย มณฑปรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทำหน้าที่เป็นคัมภีร์ วัดหนองพิกุล แตกต่างจากวัดแห่งอื่นๆ คือสร้างมณฑปอยู่หลังวิหารทำหน้าที่เป็นเจดีย์ประธานของวัด ลักษณะของมณฑป เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยม ฐานสูงประมาณ 1.50 เมตร ย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง ทั้งที่ฐานและตัวอาคาร เครื่องบนพังลงหมด เดิมเป็นเครื่องไม้ ใช้กระเบื้องดินเผาแบบตะขอ เป็นกระเบื้องมุงหลังคา ทรงหลังคาเป็นมณฑปยอดแหลม ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ ลักษณะมณฑปแบบนี้เหมือนกับมณฑปวัดศรีชุม มณฑปวัดตระพังทองกลาง กรุงสุโขทัย ด้านข้างและด้านหลังมีเจดีย์ 8 องค์ ศาสนสถานกลุ่มนี้มีกำแพงแก้วก่อกด้วยศิลาแลงล้อมรอบ ด้านหน้าของมณฑปนอกกำแพงแก้ว มีฐานวิหารที่เหลืออยู่หนึ่งหลัง บริเวณหลังกำแพงแก้ว มีฐานศาลา อยู่หลายแห่ง วัดหนองพิกุลแห่งนี้สันนิษฐานว่าเป็น เทวาลัยมาก่อน โดยประดิษฐานรูปเคารพ อาจเป็นเทพเจ้าทั้ง 3 ของพราหมณ์ คือพระพรหม พระนารายณ์ และพระอิศวร แต่เมื่อศาสนาพราหมณ์เสื่อมความนิยม ได้นำพระพุทธรูปมาประดิษฐานแทน เพราะมีร่องรอยการสร้างที่ซ้อนทับกันอยู่

วัดหนองพิกุลแห่งนี้ ชาวบ้านเล่าต่อกันมาว่า ผู้สร้างวัดหนองพิกุล คือนางพิกุล ธิดาของเศรษฐีใหญ่แห่งบ้านป้อมเศรษฐี มาสร้างวัดนี้ จึงเรียกกันตามผู้สร้างว่าวัดหนองพิกุล วัดนี้จึงมีลักษณะสวยงามอ่อนช้อย มีลักษณะเหมือนสตรี และที่สำคัญวัดหนองพิกุล ได้ขุดพบพระเครื่องที่เรียกกันว่า พระนางกำพวดซึ่งดงามจำนวนมาก ทำชื่อเสียงให้แก่ชาวกำแพงเพชรมาตลอดนับศตวรรษ บางตำราว่าที่เรียกว่าวัดหนองพิกุลเพราะ บริเวณวัดมีต้นพิกุล ขนาดใหญ่หลายต้น และมีหนองน้ำโดยรอบที่เรียกกันว่า อุทกสีมา เลยเรียกรวมกันว่าวัดหนองพิกุล บริเวณวัดหนองพิกุลมีบ่อน้ำโบราณขนาดใหญ่ ที่ก่อด้วยอิฐ อายุประมาณ 700 ปี

2.4 วัดหนองลังกา

ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเมืองนครชุม ห่างจากแนวกำแพงเมืองที่ถูกทำลายไปแล้วโดยประมาณ 500 เมตร กลุ่มวัดในเมืองนครชุมแตกต่างจากกลุ่มวัดในเขตอรัญญิกเมืองกำแพงเพชร คือส่วนใหญ่นิยมสร้างด้วยอิฐ ขนาดสิ่งก่อสร้างไม่ใหญ่โตมากนัก วัดที่สำคัญ เช่น วัดเจดีย์กลางทุ่ง วัดหนองพิกุล วัดซุ่มกอ วัดหม่องกาเล และวัดหนองยายช่วย รูปแบบทางสถาปัตยกรรม เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 19 หรือสมัยพระมหาธรรมราชาลิไท

แผนผังของวัด การวางผังวัดหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีเจดีย์หรือมณฑปเป็นเจดีย์ประธานวัด ด้านหน้าเจดีย์เป็นวิหาร แต่สภาพของที่ตั้งวัดอยู่ในที่ลุ่มต่ำ จึงมีการขุดคูเป็นขอบเขตวัด เพื่อนำดินจากการขุดคูไปปรับถมที่บริเวณวัดให้สูงขึ้น และเป็นคูน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในฤดูแล้งด้วย วัดหนองลังกา เป็นวัดขนาดใหญ่ที่สุดในเขตอรัญญิกเมืองนครชุม ตั้งอยู่นอกเมืองทางทิศใต้ แผนผังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีคูน้ำล้อมรอบ 4 ด้าน เจดีย์ประธานมีเป็นทรงกลมหรือทรงระฆัง แบบศิลปะสุโขทัย ก่อด้วยอิฐตั้งอยู่ภายในกำแพงแก้ว ลักษณะองค์เจดีย์ตั้งอยู่บนฐานเขียงเตี้ยๆ ฐานล่างทำเป็นซุ้มยื่นมาทั้ง 4 ด้าน มีพระพุทธรูป อยู่ประจำทิศ แต่ถูกขุดค้นทำลายจนสิ้นซาก ถัดขึ้นไปเป็นฐานหน้ากระดาน สี่เหลี่ยมและฐานบัวลูกแก้วอกไก่ หรือฐานปัทม์สี่เหลี่ยมซ้อนลดหลั่นกันไป ขึ้นมาลัยเถามีลักษณะเป็นแบบชั้นบัวคว่ำและบัวหงายซ้อนกันอยู่ 3 ชั้น รองรับองค์ระฆังที่มีขนาดดงาม สมบูรณ์ เหมาะสม และสวยงามยิ่งนัก บัลลังก์เป็นฐานปัทม์ สี่เหลี่ยม ส่วนท้องไม้ประดับด้วยลูกแก้วอกไก่ ถัดจากบัลลังก์ขึ้นไปเป็นแกนปล้องไฉน ซึ่งประดับลูกแก้วอกไก่ 2 แถว แล้วเป็นบัวผาละมี ปล้องไฉน ปลียอด เจดีย์ทรงระฆังวัดหนองลังกา รูปทรงสูงชะลูด หรือเพรียวสมส่วน มีสภาพที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่พบ ในเมืองนครชุม

2.5 วัดเจดีย์กลางทุ่ง

ตั้งอยู่ตรงข้ามกับสถานีขนส่งกำแพงเพชร เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย ตั้งอยู่ภายนอกอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บริเวณทุ่งเศรษฐีซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ ใกล้กับวัดซุ่มกอและป้อมทุ่งเศรษฐี เป็นวัดที่ตั้งอยู่บริเวณท้องทุ่ง โดยจะเห็นเจดีย์ประธานทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (ทรงดอก

บัวตูม เช่นเดียวกับ เจดีย์วัดกะโลทัย และ วัดวังพระธาตุ) ขนาดใหญ่ ก่อด้วยอิฐ อยู่ด้านหลังพระวิหาร แวดล้อมด้วยลานประทักษิณ เป็นเจดีย์ศิลปะแบบสุโขทัย ฐานเจดีย์เป็นฐานหน้ากระดานรูปสี่เหลี่ยม ลดหลั่นกัน 3 ชั้น ด้านบนมีฐานบัวลูกแก้วอกไก่ ถัดขึ้นไปเป็นชั้นแว่นฟ้าย่อมุมไม้ยี่สิบ ซ้อนลดหลั่น 2 ชั้น โดยมีเรือนธาตุย่อมุมไม้ยี่สิบอยู่ด้านบน รองรับยอดเจดีย์ทรงดอกบัวตูม ส่วนยอดนั้นได้ทลายลง มีการจัดผังวัดแบบ อุทกสีมา คือใช้แนวคูน้ำโดยรอบ เป็นอุทกสีมา มีโบราณสถานที่ปรากฏอยู่ได้แก่ พระวิหาร ตั้งอยู่ด้านหน้าของโบราณสถาน ปรากฏเฉพาะส่วนฐาน เพื่อแสดงขอบเขตของวัด ซึ่งเป็นผังที่นิยมมากในสมัยสุโขทัย ส่วนอื่นๆได้ชำรุดเสียหายเกือบทั้งสิ้น จากการถูกขุดค้นเพื่อค้นหาพระเครื่องทุ่งเศรษฐี ภายในวัดเจดีย์กลางทุ่ง มีคูน้ำขนาดใหญ่ล้อมรอบ

2.6 ป้อมทุ่งเศรษฐี

ตั้งอยู่นอกเมืองนครชุม ทางด้านทิศใต้ ลักษณะป้อมเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ก่อด้วยศิลาแลงยาวด้านละ 84 เมตร ด้านเหนือถูกรื้อทำลายตลอดแนว แต่ละด้านมีช่องประตูเข้าออก ตรงบริเวณกึ่งกลาง ด้านนอกก่อเป็นกำแพงสูง ด้านในก่อเป็นแท่นเชิงเทิน บนเชิงเทินสามารถเดินตรวจตราได้ตลอดแนว ตอนบนสุดก่อเป็นรูปใบเสมาใต้ใบเสมาทุกใบมีช่อง ซึ่งอาจจะใช้เป็นช่องปืนใหญ่ มุมกำแพงทั้งสี่มุมทำเป็นป้อมรูปสี่เหลี่ยมยื่นออกมา ตอนล่างของแนวกำแพงมีช่องกุดทำเป็นวงโค้งยอดแหลม ภายในบริเวณป้อมไม่ปรากฏร่องรอยสิ่งก่อสร้างอื่นๆ จากลักษณะช่องกุดที่เจาะเข้าไปในตัวกำแพง เป็นรูปโค้งคล้ายกับช่องหน้าต่างอาคารที่สร้างในสมัยอยุธยา โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์ลงมา สันนิษฐานได้ว่า ป้อมทุ่งเศรษฐีเมืองนครชุมคงสร้างในสมัยอยุธยาตอนกลาง และเป็นลักษณะป้อมที่ได้รับอิทธิพลจากยุโรป

3. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตรัญญิก

ตัวเมืองกำแพงเพชรโบราณซึ่งสร้างขึ้นหลัง พ.ศ.1950 มีแนวกำแพงศิลาแลงล้อมรอบพื้นที่แคบๆในเมืองจนมีลักษณะจำกัดสำหรับเมืองป้อมปราการสำหรับการตั้งรับสงคราม ในขณะเดียวกัน ภายนอกเมืองออกไปทางทิศเหนือจะพบอาณาบริเวณกว้างขวางที่มีโบราณสถานจำพวกวัดวาอารามขนาดใหญ่โตที่รกร้างอยู่ในป่าดงดิบ เพราะบริเวณดังกล่าวเป็นเนินขนาดใหญ่กินพื้นที่กว่าพันไร่ เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จมายังเมืองกำแพงเพชร จึงทรงสันนิษฐานว่า บริเวณดังกล่าวเป็นเมืองอีกเมืองหนึ่งต่างหาก ทว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสันนิษฐานไปอีกทางหนึ่งว่าควรเป็นบริเวณที่เรียกว่า อรัญญิก หรือวัดป่า ด้วยเหตุที่ตั้งอยู่ภายนอกเมืองไปไม่ไกลมากนัก คติของการตั้งวัดเขตรัญญิกมีขึ้นตามระบบคณะสงฆ์ที่จะแบ่งออกเป็นฝ่ายคามวาสี จำพรรษาอยู่วัดภายในชุมชนเมือง และฝ่ายอรัญวาสีที่จำพรรษาอยู่นอกเมืองออกไป ในระยะทางที่สามารถเดินเข้ามาบิณฑบาตยังในเมืองได้สะดวก ศาสนสถานที่เขตรัญญิกของกำแพงเพชรที่สำคัญเช่น วัดพระนอน วัดพระสี่อิริยาบถ วัดสิงห์ วัดช้างรอบและวัดอวาสใหญ่ ล้วน

เป็นวัดสร้างด้วยฝีมือประณีต มีขนาดใหญ่โตโอ้อ่า และอยู่ในบริเวณกว้างขวางกว่าภายในเมือง เมื่อพิจารณาจากหลักฐานนี้แล้ว ดูเหมือนจะไม่สอดคล้องกับความสงบและสมถะอย่างที่พระภิกษุสาย อรัญวาสีควรจะเป็น เพราะเมื่อเทียบกับกับวัดในเขตอรัญญิกของเมืองสุโขทัย จะพบว่าเป็นศาสนสถานขนาดเล็กๆ สร้างอย่างเรียบง่ายกระจายตัวอยู่ตามป่าเชิงเขา ชุมชนเมืองกำแพงเพชรสร้างขึ้นโดยคนอีกกลุ่มซึ่งขยายอำนาจจากที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา คือกรุงศรีอยุธยา-สุพรรณบุรี ขึ้นมาตั้งมั่นบริเวณที่เคยเป็นเมืองเก่าของสุโขทัยคือนครชุม เพื่อแผ่อิทธิพลครอบครองพื้นที่ของแคว้นสุโขทัยในระยะเวลาช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ดังนั้น การสร้างเมืองและศาสนสถานย่อมที่จะมีแนวคิดต่างไปจากเดิมซึ่งยังมีหลักฐานหลงเหลืออยู่ทางฝั่งนครชุม ส่วนบริเวณที่เรียกว่า เขตอรัญญิกของกำแพงเพชรนั้น แท้จริงแล้วน่าจะเป็นชุมชนที่ขยายตัวออกมาจากภายในบริเวณเมืองซึ่งคับแคบและเต็มไปด้วยพื้นที่ใช้งานต่างๆ ซ้อนทับกันมา ข้อสันนิษฐานประการหนึ่งซึ่งอาจกล่าวได้คือวัดขนาดใหญ่ในเขตอรัญญิกนั้น ย่อมจะต้องมีพระสงฆ์จำพรรษาเป็นจำนวนมากมาย ตามมาด้วยข้าพระ ญาติโยม วัด และชุมชนโดยรอบวัดซึ่งจะต้องมีปริมาณผู้คนสอดคล้องกับวัตรปฏิบัติทางศาสนาของพระสงฆ์ในวัดต่างๆ เหล่านั้นด้วย และเขตนี้อาจเป็นพื้นที่สูงจึงมีปัญหาเรื่องน้ำ แต่ผู้เลือกทำเลสร้างได้แก้ไขปัญหานี้โดยใช้ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ คือการขุดตัดศิลาแลงใต้ดินขึ้นสร้างเป็นอาคาร ศาสนสถาน และใช้ประโยชน์จากบ่อศิลาแลงสำหรับเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดปี และยังมีบ่อน้ำเช่นนี้มากมายในวัดของเขตอรัญญิก เช่น บ่อสามแสนหน้าวัดอวาสใหญ่

กลุ่มโบราณสถานนอกเมือง หรืออรัญญิกของอุทยานประวัติศาสตร์ นับเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของเมืองกำแพงเพชรด้วยโบราณสถานรวมกลุ่มหนาแน่นในบริเวณที่ต่อเนื่องเป็นผืนแผ่นดินเดียวกัน ตัวโบราณสถานต่างๆ เป็นของแท้ดั้งเดิมที่แสดงถึงฝีมือและความเชื่อของบรรพชนในยุคสมัยนั้น สภาพภูมิประเทศโดยรอบโบราณสถานเป็นป่าธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้อย่างดี ควบคู่กับโบราณสถานเพื่อคงไว้ซึ่งบรรยากาศของโบราณสถานที่เป็นอรัญญิกหรืออรัญวาสีดังเช่นในอดีต โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก มีดังนี้

3.1 วัดอวาสใหญ่

วัดอวาสใหญ่เป็นวัดที่มีการจัดแผนผังสิ่งก่อสร้างได้งดงาม คงเป็นวัดที่มีพระสงฆ์ผู้ใหญ่ฝ่ายอรัญวาสีของเมืองกำแพงเพชรจำพรรษาอยู่ด้วย มีฐานอาคารที่คาดว่าเป็นกุฏิสงฆ์ขนาดใหญ่ไม่น้อยจำนวนมากอยู่ในเขตสังฆาวาส เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จทอดพระเนตรวัดอวาสใหญ่ ในปีพุทธศักราช 2450 ได้พระราชทานนิพนธ์ไว้ว่า “ที่ประตุมิรุปลักเป็นยักษ์บ้าง เทวดาบ้าง ฝีมือการแกะสลักงดงามน่าดูมาก” แต่เป็นที่น่าเสียดายว่ารูปสลักงามๆ ที่เป็นรูปยักษ์ และเทวดาที่กล่าวไว้นั้น ในปัจจุบันหักพังจนไม่เหลือร่องรอยของหลักฐาน

วัดอวาสใหญ่ (วิหาร) สิ่งก่อสร้างสำคัญในเขตพุทธาวาส ด้านหน้าสุดถือเป็นฐานไฟที่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหักเป็นมุม จำนวน 2 ฐาน บนฐานไฟที่มีเจดีย์รายแบบต่างๆ ฐานละ 8 องค์ เจดีย์รายดังกล่าวรูปแบบเดิม คือ เจดีย์ทรงระฆัง แต่มีการสร้างฐานให้มีความแตกต่างกันออกไป ถัดไปเป็นวิหารซึ่งตั้งอยู่กึ่งกลางของเขตพุทธาวาส ตัววิหารตั้งอยู่บนฐานรองรับหรือฐานทักษิณขนาดใหญ่ ลักษณะฐานทักษิณก่อด้วยศิลาแลงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีบันไดทางขึ้น 3 ทางคือ ด้านหน้าและบริเวณกึ่งกลางฐานด้านข้างทั้งสองด้านผนังด้านข้างก่อศิลาแลงเป็นราวลูกกรง เช่นเดียวกับฐานทักษิณรองรับวิหารวัดพระสี่อริยาบถ วิหารที่อยู่บนรากฐานทักษิณ จะย่อมุมเป็นมุขทั้งด้านหน้า ด้านหลังวิหารขนาด 9 ห้อง เดิมจะก่อผนังสูงแล้วเจาะผนังเป็นซี่ลูกกรงหรือเป็นช่องที่เรียกกันว่าผนังช่องลม ซึ่งร่องรอยการก่อผนังสูงยังปรากฏที่เสามุมด้านหลัง

วัดอวาสใหญ่ (เจดีย์ประธาน) ด้านหลังวิหารเป็นเจดีย์ประธานขนาดใหญ่ สร้างติดกับฐานทักษิณเป็นลักษณะเจดีย์ฐานแปดเหลี่ยม ถัดขึ้นไปเป็นฐานบัวแปดเหลี่ยมย่อมุม มุมละ 5 เหลี่ยม จากนั้นจะเป็นฐานย่อมุม มุมละ 5 เหลี่ยมเช่นเดียวกับฐานบัวชั้นนี้มีกานยึดส่วนหน้าท้องกระดานไม้ให้เป็นผนังสูงประดับลูกแก้วอกไก่สองแถว คล้ายกับเรือนธาตุของเจดีย์พุ่มข้าวบิณฑ์สมัยสุโขทัย แต่คงไม่ใช่เจดีย์พุ่มข้าวบิณฑ์ เพราะฐานบัวดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าเจดีย์พุ่มข้าวบิณฑ์มาก ส่วนยอดเจดีย์ที่ถัดขึ้นไปพังทลายจนหมดจึงไม่ทราบรูปรูปทรงเดิมที่แน่ชัด

ฐานเจดีย์ประธานวัดอวาสใหญ่จะมีส่วนคล้ายกับฐานเจดีย์ประธานวัดเจดีย์สูงที่ตั้งอยู่นอกเมืองสุโขทัยด้านทิศตะวันออก ซึ่งมีลักษณะเป็นเจดีย์สูง ที่ตั้งอยู่นอกเมืองสุโขทัยด้านทิศตะวันออก ซึ่งมีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆังที่ขยายฐานให้สูงมาก ด้วยเหตุนี้จึงอาจจะเป็นไปได้ว่า ส่วนยอดของเจดีย์ประธานวัดอวาสใหญ่เป็นแบบเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆัง

3.2 วัดช้างรอบ

เป็นวัดใหญ่ที่สุด และสำคัญที่สุดในบรรดาวัดนอกกำแพงเมืองตั้งอยู่บนเนินสูง เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงลังกา รูประฆังกลม มีพระเจดีย์ใหญ่ตั้งอยู่กลางลาน ฐานเจดีย์กว้าง 31 เมตร สี่เหลี่ยมที่ฐานเจดีย์เป็นรูปช้างครึ่งตัวเห็นแต่ 2 ขาหน้า หันศีรษะออกจากฐานรายรอบเจดีย์เป็นช้างทรงเครื่องจำนวน 68 เชือก ระหว่างช้างมีลายปูนปั้นเป็นรูปใบโพธิ์ กับมีรอยตั้งรูปยักษ์และนางรำติดอยู่แต่ชำรุดหัก เห็นไม่สมบูรณ์ ทางขึ้นไปบนฐานทักษิณมีบันไดสี่ด้าน ตรงเชิงบันไดมีรูปสิงห์หักอยู่ที่ฐาน ฐานเจดีย์จากพื้นดินถึงลานทักษิณชั้นบนสูงประมาณ 7 เมตร กลางลานมีเจดีย์ฐานเขียงแปดเหลี่ยมฐานกว้างประมาณ 20 เมตร

ลักษณะเป็นเจดีย์แบบลังกายอดหัก ด้านหน้าฐานเจดีย์เป็นวิหารใหญ่ กว้าง 17 เมตร ยาว 34 เมตร ฐานสูงประมาณ 1.5 เมตร วิหารเป็นเสา 4 แถว 7 ห้อง มีมุขเด็จข้างหน้าหนึ่งห้อง ต่อจากวิหารใหญ่เป็นสระซึ่งขุดลงไปในพื้นที่ศิลาแลง กว้าง 23 เมตร สี่เหลี่ยมเล็ก ประมาณ 8

เมตร มีน้ำขังอยู่บางฤดูกาลที่น้ำขังมาประดับเช่นนี้ อาจมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ในพุทธประวัติว่า ข้างเป็นสัตว์มงคลที่ช่วยค้ำชูพระพุทธศาสนาไว้ และอาจแสดงความหมายถึง ข้างที่ช่วยค้ำยันเขาพระสุเมรุ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของ จักรวาลอันเปรียบได้กับเจดีย์ประธาน รูปแบบการสร้างวัดข้างล้อมนั้น มีทั้งที่วัดในจังหวัดสุโขทัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และที่วัดในจังหวัดกำแพงเพชร แต่ที่จังหวัดกำแพงเพชร เรียกว่า วัดข้างรอบ ที่วิหารหน้าเจดีย์มีพระพุทธรูปปูนปั้นชำรุด โบราณสถานอื่นก็มี เจดีย์ราย กำแพงแก้วล้อมรอบชั้นหนึ่ง มีคูน้ำล้อมรอบนอก ห่างไปทางตะวันออกมีโบสถ์ที่มีน้ำล้อมรอบ เรียกว่า อุทกสีมา หรือทิสสีมา จากการขุดแต่งที่ฐานเจดีย์วัดข้างรอบนี้ได้พบบรรดา ลวดลายต่าง ๆ เป็นดินเผา รูปนางรำ รูปยักษ์ รูปหงส์ รูปหน้าเทวดา และหน้ามนุษย์ ซึ่งตามลักษณะ โบราณวัตถุเป็นศิลปะสมัยอยุธยาตอนต้น หรือสุโขทัยตอนปลาย ทำให้ทราบลักษณะเครื่องแต่งตัว การพ่อนรำและลักษณะอื่น ๆ ของคนสมัยสุโขทัยตอนปลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาศิลปะและ โบราณคดี บรรดาโบราณวัตถุที่พบนี้ บางชิ้นเก็บรวบรวม และจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กำแพงเพชร ได้พบศิลาจารึกที่วัดข้างล้อม เขียนเล่าเหตุการณ์ในระหว่าง พ.ศ. 1905 – 1933 ว่า พนมไสดำผัวแม่นมเทต เป็นขุนนางผู้จงรักภักดีต่อพระมหาธรรมราชาลิไท มีใจศรัทธาออกบวชตาม พระมหาธรรมราชาลิไท และได้อุทิศที่ดินของตนสร้างวิหาร ในปี พ.ศ.1933 สร้างพระพุทธรูป หอพระไตรปิฎก ปลุกต้นพระศรีมหาโพธิ์ อุทิศบุญกุศล ถวายแด่พระมหาธรรมราชาลิไทซึ่งเสด็จสวรรคตแล้ว และสร้างพระพุทธรูปหินอุทิศบุญกุศลถวายแด่ มหาเทวี พระชนิษฐาของพระมหาธรรมราชาลิไท ผู้เคยปกครองเมืองสุโขทัย

วัดข้างรอบ (เจดีย์ประธาน) เจดีย์ประธานทำฐานสี่เหลี่ยมชั้นล่างสูงใหญ่ มีบันไดอยู่กลางฐานทั้งสี่ด้านเพื่อขึ้นไปเดินเวียนประทักษิณ บันไดทางขึ้นสร้างชันมาก ขานบันไดแต่ละด้านประดับสิงห์และทวารบาลปูนปั้น จากบันไดเข้าสู่ลานด้านบน หรือลานสำหรับประทักษิณทำเป็นซุ้มประตูหลังคา โดยที่ซุ้มประตูมีเจดีย์ยอดระฆังขนาดเล็กประดับอยู่ ซึ่งนับเป็นรูปแบบที่แปลก ไม่ปรากฏให้เห็นตามโบราณสถานอื่นๆ ด้านล่างประดับรูปช้างปูนปั้นครึ่งตัวจำนวน 68 เชือก ข้างประดับลวดลายที่แผ่คอ กำไลโคนขา และข้อขาผนังระหว่างข้างแต่ละเชือกประดับด้วยปูนปั้นรูปต้นไม้นูนสูง เจดีย์ฐานทักษิณเหลือเฉพาะชั้นหน้ากระดานแปดเหลี่ยม ชั้นหน้ากระดานกลมส่วนที่ต่อเนื่องขึ้นไปอีกเล็กน้อย ส่วนยอดเจดีย์ที่อยู่เหนือขึ้นไปพังทลายหมดแล้ว เฉพาะชั้นหน้ากระดานกลมเหนือฐานแปดเหลี่ยม เดิมประดับลวดลายปูนปั้นเล่าเรื่องราวพุทธประวัติโดยแบ่งออกเป็นช่องรอบองค์พระเจดีย์ รวม 44 ช่อง ได้ภาพปูนปั้นประดับด้วยหงส์ดินเผา

3.2 วัดสิงห์

อยู่ถัดจากวัดพระสี่อิริยาบถไปทางทิศเหนือ แผนผังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีกำแพงศิลาแลงโดยรอบทั้ง 4 ด้าน สิ่งก่อสร้างสำคัญภายในวัด ประกอบด้วยตอนหน้าสุดเป็นฐาน

อาคารขนาดใหญ่ โดยทำฐานซ้อนกันเป็นชั้น ฐานชั้นล่างหรือฐานทักษิณก่อเป็นฐานลูกแก้วอกไก่ ผนังด้านข้างก่อด้วยศิลาแลงสูงจากพื้นชั้นเพียงเล็กน้อย ขานชาลาด้านหน้าประดับสิงห์ปูนปั้น และทวารบาลที่มีแกนศิลาแลง บนลานประทักษิณมีแท่นโอบล้อมโดยรอบจำนวน 8 แท่นหรือ 8 ตำแหน่ง ทำให้ทราบว่าอาคารที่สร้างบนฐานทักษิณเป็นอุโบสถขนาดใหญ่ ภายในอาคารพบแท่นอาสนสงฆ์ ตรงแนวผนังด้านทิศใต้จึงทำให้ทราบว่า อาคารหลังนี้เดิมใช้เป็นวิหารมาก่อน ซึ่งเป็นแบบแผนการก่อสร้างที่นิยมในสมัยสุโขทัยที่จะสร้างวิหารขนาดใหญ่อยู่หน้าวัดในระยะต่อมาซึ่งน่าจะเป็นสมัยอยุธยาได้เปลี่ยนหน้าที่ของอาคารจากวิหารมาเป็นอุโบสถ โดยการปักโอบล้อมรอบฐานอาคาร สำหรับโอบล้อมสลักหินชนวน บางโอบสลักลายพฤกษาในกรอบรูปสามเหลี่ยม และขอบสลักเป็นแถวลายกระหนกปลายแหลมที่เป็นลวดลายแบบอยุธยา

วัดสิงห์ (เจดีย์ประธาน) ถัดจากฐานวิหารที่มีการเปลี่ยนเป็นอุโบสถในภายหลังจะเป็นเจดีย์ประธานที่มีกำแพงแก้วล้อมรอบ กำแพงแก้วสร้างต่อจากฐานทักษิณเช่นเดียวกับวัดพระสี่อิริยาบถ เจดีย์ประธานเหลือเฉพาะฐานหน้ากระดานสี่เหลี่ยม และฐานบัวสี่เหลี่ยมตอนล่างทำเป็นซุ้มพระยื่นออกมาทั้ง 4 ด้าน องค์เจดีย์ก่อด้วยอิฐซึ่งต่างไปจากเจดีย์ประธานองค์อื่นๆ ที่ก่อด้วยศิลาแลง ส่วนยอดเจดีย์พังทลายลงมาหมด จากการศึกษารูปทรงเดิมขององค์เจดีย์จากหลักฐานที่เป็นภาพถ่ายเก่า เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 และหลักฐานจากการขุดค้นที่พบชิ้นส่วนบัวปากกระชัง โดยรอบฐานเจดีย์จึงสันนิษฐานได้ว่า รูปทรงเดิมของเจดีย์ประธานวัดสิงห์ เป็นเจดีย์แบบทรงระฆังฐานสี่เหลี่ยมซ้อนลดหลั่นกันหลายชั้น เจดีย์แบบนี้พบที่วัดกำแพงงามในเขตอรัญญิกเมืองกำแพงเพชร

3.3 วัดพระสี่อิริยาบถ

เป็นวัดขนาดใหญ่อีกแห่งหนึ่ง ที่ตั้งอยู่ในบริเวณอรัญญิกเมืองกำแพงเพชร อยู่ถัดจากวัดพระนอนไปทางทิศเหนือ ผนังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หน้าวัดหันไปทางทิศตะวันออก หน้าวัดมีบ่อน้ำ หอมน้ำ และศาลา เช่นเดียวกับวัดพระนอน

สิ่งก่อสร้างที่สำคัญของวัด ประกอบด้วย วิหารที่สร้างฐานสองชั้นฐานล่างหรือเรียกว่า ฐานทักษิณ สร้างเป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่สูงใหญ่ ผนังด้านข้างใช้ศิลาแลงก่อเป็นลูกกรงเตี้ยๆ เลียนแบบเครื่องไม้ ขานชาลาด้านหน้ามีแท่น ซึ่งเดิมประดับสิงห์ปูนปั้นและทวารบาล รวม 8 แท่น ส่วนฐานวิหารที่ตั้งอยู่ด้านบนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีมุขเด็จทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ภายในวิหารยังปรากฏแท่นอาสนสงฆ์ และแท่นประดิษฐานพระประธาน

วัดพระสี่อิริยาบถ (มณฑป) ด้านหลังวิหารเป็นมณฑปฐานใหญ่ ตั้งอยู่ภายในกำแพงแก้วทำหน้าที่เป็นเจดีย์ประธานของวัด ลักษณะมณฑปเป็นแบบจัตุรมุขกึ่งกลางเป็นแท่งสี่เหลี่ยมที่รองรับน้ำหนัก ส่วนเครื่องบนของหลังคาและมีมุขยื่นออกมาทั้ง 4 ทิศ แต่ละด้านของแท่งสี่เหลี่ยมก่อผนังให้เว้าเข้าไปและประดิษฐานพระพุทธรูปปั้น โดยผนังด้านทิศตะวันออกพระพุทธรูป

ประดิษฐานในรูปอิริยาบถเดิน ด้านทิศเหนือพระพุทธรูปประดิษฐานในรูปอิริยาบถนอน ด้านทิศใต้พระพุทธรูปประดิษฐานในรูปอิริยาบถนั่ง และด้านทิศตะวันตกเป็นพระพุทธรูปประดิษฐานในรูปอิริยาบถยืน มณฑปประดิษฐานพระพุทธรูปสี่อิริยาบถแบบนี้ สร้างกันมาก่อนแล้วที่กรุงสุโขทัย

3.4 วัดพระนอน

เป็นวัดขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณอรัญญิกนอกเมืองกำแพงเพชรทางด้านทิศเหนือ ชื่อวัดพระนอน เป็นชื่อวัดที่เรียกกันภายหลังโดยที่มาคือ ภายในวิหารประดิษฐานพระนอนเป็นพระประธานด้านหน้าวัดมีกลุ่มโบราณสถาน ประกอบด้วย ศาลาโถง ห้องน้ำ และบ่อน้ำที่ขุดเจาะลงไปในพื้นที่ลาดแฉ่งบริเวณเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สิ่งก่อสร้างสำคัญที่ภายในวัดวางแนวตามแกนตะวันออก-ตะวันตก สิ่งก่อสร้างทั้งหมดก่อสร้างด้วยศิลาแลง กำแพงวัดมีเพียง 2 ด้าน คือ ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ ใช้ศิลาแลงเรียงต่อกันไป ด้านบนมีศิลาแลงวางพาด เป็นลักษณะเหมือนกับหลังอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งรูปแบบดังกล่าว ปรากฏอยู่ทั่วไปในกลุ่มโบราณสถานเมืองกำแพงเพชร โดยเฉพาะเขตอรัญญิก

วัดพระนอน (อุโบสถ) อุโบสถเป็นอาคารที่ตั้งอยู่ตอนหน้าสุด ลักษณะฐานอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าย่อมุม เป็นมุขทั้งด้านหน้าและด้านหลัง รูปแบบของฐานอาคารเป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่ ภายในอาคารยังปรากฏร่องรอยของฐานชุกชี ซึ่งมีองค์พระประธานหักพังหมดเสารับหลังคาเป็นเสาศิลาแลงแปดเหลี่ยม นอกฐานยังมีเสาศิลาแลงแปดเหลี่ยมหรือที่เรียกว่า พะไล สำหรับรับชายคาที่ยื่นออกมาจากผนัง มีฐานใบเสมาแปดฐานรอบอุโบสถ ใบเสมาสลักจากหินชนวน ซึ่งปัจจุบันนำไปจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร มีการแกะสลักลวดลายประเภทลายพรรณพฤกษา ลายรูปดอกไม้อยู่ท่ามกลางเสาใบไม้ และที่ขอบแกะสลักกระนกปลายแหลม

วัดพระนอน (วิหาร) ถัดจากอุโบสถไปทางด้านหลังเป็นวิหารพระนอน ฐานวิหารเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสก่อเป็นฐานหน้ากระดาน และบัวคว่ำ ซึ่งแตกต่างกับฐานวิหารแห่งอื่นๆ ที่มักจะเป็นฐานลูกแก้วอกไก่ ภายในวิหารยังเหลือแท่นประดิษฐานพระนอน องค์พระพังทลายจนหมด เสาวิหารรองรับหลังคาเป็นเสาศิลาแลงสี่เหลี่ยม แท่งเดียวตลอดทั้งต้นที่มีขนาดสูงใหญ่ กว้างด้านละ 1 เมตร สูงประมาณ 45 เมตร จนเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของเมืองกำแพงเพชร แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการใช้วัสดุขนาดใหญ่ในการก่อสร้างอาคาร โครงสร้างหลังคาเป็นเครื่องไม้ โดยสังเกตได้จากช่องสี่เหลี่ยมที่ปรากฏตามเสาศิลาแลง สำหรับสอดหัวข้อหัวคาน ผนังของวิหาร ก่อเรียงด้วยศิลาแลงสูง และเจาะผนังเป็นช่องแสงสว่างหรือช่องลูกกรง วิหารหลังนี้จะมีหลังคาชั้นเดียว และมีปีกนกคลุมถึงสามชั้นที่เรียกว่า อาคารทรงโถง

วัดพระนอน (เจดีย์ประธาน) เป็นเจดีย์ประธานอยู่ถัดจากวิหารไปทางด้านหลังหรือด้านตะวันตก เป็นเจดีย์ทรงกลม หรือทรงระฆัง ฐานหน้ากระดานล่างสุดก่อเป็นฐานรูปสี่เหลี่ยมที่ซ้อนลดหลั่นกันหลายชั้น จัดเป็นรูปแบบเฉพาะของเมืองกำแพงเพชรที่สร้างรองรับชั้นมาลัยเถา ที่ทำ

เป็นชุดบัวคว่ำ หรือบัวกลาสสามชั้น ถัดขึ้นไปเป็นองค์ระฆังขนาดใหญ่แบบสุโขทัย บัลลังก์ทำเป็นฐานบัวสี่เหลี่ยม ส่วนยอดทรงกรวยหักพังไปแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จประพาสวัดแห่งนี้ ทรงพระราชนิพนธ์ชมเชยไว้ว่า เป็นเจดีย์ที่มีทรวดทรงงดงามมาก

3.5 วัดช้าง หรือวัดนาควัชรโสภณ

ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองทางด้านทิศเหนือใกล้กับประตูเมืองวัดช้าง ผังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีคูน้ำล้อมรอบวัด ด้านในคูน้ำมีกำแพงก่อด้วยศิลาแลงอีกชั้นหนึ่ง ด้านหน้าวัดมีฐานวิหารยกพื้น เป็นฐานอาคารแบบจัตุรมุข มุขด้านหน้าทำเป็นโถงยาว มุขด้านข้างทั้งสองด้านและด้านหลังเท่ากัน กำแพงแก้วจะเชื่อมต่อกับมุขวิหาร ด้านข้างทั้งสองด้านทำให้มุขด้านหลังและส่วนท้ายวิหารอยู่ภายในกำแพงแก้ว เสาววิหาร เป็นเสาศิลาแลงสี่เหลี่ยม ถัดจากฐานวิหารไปทางด้านหลัง หรือทางด้านตะวันตกเป็นเจดีย์ประธานทรงกลมหรือทรงระฆังฐานสี่เหลี่ยมตอนล่างของเจดีย์ประธานประดับด้วยช้างปูนปั้นจำนวน 18 เชือก ฐานด้านหน้ามีซุ้มพระยื่นออกมา ถัดขึ้นไปเป็นฐานแปดเหลี่ยมซ้อนลดหลั่นรองรับชั้นมาลัยเถาซึ่งทำเป็นชุดบัวคว่ำหรือที่เรียกว่า บัวกลา จากนั้นจึงเป็นองค์ระฆังและส่วนยอดเจดีย์ประธานแห่งนี้ เป็นรูปแบบเจดีย์ที่พบแพร่หลายในเขตเมืองกำแพงเพชร ด้านหลังของเจดีย์ประธานสามองค์ สร้างเรียงต่อกันในแนวเหนือ - ใต้ เฉพาะองค์ที่อยู่ทางทิศใต้ ส่วนมาลัยเถาสองชั้นรองรับองค์ระฆังไม่ได้ทำเป็นแบบบัวคว่ำ หรือบัวกลาในแบบศิลปะสุโขทัย แต่มีลักษณะเป็นแบบมาลัยลูกแก้วหรือมีลักษณะเหมือนพวงมาลัยซ้อนสามชั้น ซึ่งเป็นรูปแบบของมาลัยเถาที่รองรับองค์ระฆังเจดีย์ในศิลปะอยุธยา จึงสันนิษฐานว่า เจดีย์รายองค์นี้ได้สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา

3.6 วัดช้างชัย

เป็นวัดขนาดใหญ่วัดหนึ่งในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก ตั้งอยู่ระหว่างทางออกทั้งสองด้านของอุทยานประวัติศาสตร์ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก กำแพงวัดก่อด้วยศิลาแลง คือทางด้านทิศใต้กับทิศตะวันตกนอกกำแพงวัด และด้านทิศตะวันตกปรากฏบ่อศิลาแลงขนานไปกับแนวกำแพงของวัด ด้านหลังของวัดอยู่ระหว่าง วัด พระนอน กับวัดพระสี่อิริยาบถ โดยมีถนนคั่นกลางเท่านั้นสิ่งที่น่าสนใจที่สุดภายในวัดคือ มหาวิหารที่สูงกว่าทุกวัดในเขตอุทยานฯ คือเป็นอาคารรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้า ฐานล่างก่อเป็นฐาน หน้ากระดานมีบันไดทางขึ้นทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ฐานหน้ากระดานล่างของวัดช้างชัย แตกต่างจากแห่งอื่นๆคือทำเป็นหน้ากระดานสูงถึง 2.10 เมตร นับว่าเป็นฐานเชิงหรือฐานหน้ากระดาน ของอาคารที่สูงที่สุดเท่าที่พบในเขตเมืองกำแพงเพชร มีบันไดขึ้นสองทางฐานวิหารข้างบนทำเป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่ มีมุขเด็จหน้าหลัง ห้องโถงของพระวิหารมีขนาด 7 ห้อง แต่เมื่อรวมมุขทั้งหน้าและหลังแล้ว มี 9 ห้อง เป็นอาคารขนาดใหญ่มาก เสารับเครื่องบนเป็นเสาศิลาแลง แปดเหลี่ยม บริเวณชานชาลามุขหน้าเดิมประดับด้วยมกร (อ่านว่ามะ-กอน)

สัตว์ในนิยายคือมังกร เป็นมกร ดินเผา ซึ่งเนื่องจากการขุดแต่งในปี พ.ศ.2525 ได้พบชิ้นส่วนของมกรจำนวนมากในบริเวณนี้ ซึ่งสามารถประกอบเป็นตัวมกรได้เกือบสมบูรณ์ ซึ่งปัจจุบันตัวมกรแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชรบนพระวิหารมีฐานพระประธานที่ใหญ่มาก แต่ไม่มีร่องรอยของพระประธานอยู่เลย สาเหตุว่าทำไมเรียกชื่อว่าวัดฆ้องชัยนั้น ไม่มีหลักฐานเหลืออยู่ อาจสันนิษฐานว่า ได้พบฆ้องขนาดใหญ่ในบริเวณวัดจึงเรียกชื่อนามของวัดแห่งนี้ว่าวัดฆ้องชัยอาจเป็นไปได้ เจดีย์ประธานตั้งอยู่ด้านหลังของวิหาร ในแกนทิศทางเดียวกันเป็นเจดีย์ทรงระฆังหรือทรงลังกาศิลปะสุโขทัยสกุลช่างกำแพงเพชร องค์เจดีย์ตั้งอยู่บนฐานเขียงสี่เหลี่ยมและฐานหน้ากระดานแปดเหลี่ยมที่ลดหลั่นซ้อนกันขึ้นมา ฐานบัวลูกแก้วอกไก่แปดเหลี่ยมรองรับชั้นมาลัยที่ทำเป็นบัวกลา 3 ชั้น ปัจจุบันองค์ระฆังและส่วนยอดหักพังจัดเป็นเจดีย์ฐานแปดเหลี่ยม องค์ระฆังเล็กทำให้รูปทรงของเจดีย์สูงเพรียว ซึ่งเป็นรูปแบบของเจดีย์ในเมืองกำแพงเพชร ด้านหลังเจดีย์ประธาน มีเจดีย์รายขนาดเล็ก 4 องค์ เหลือเพียงแค่ฐานรูปทรงเดียวกับเจดีย์ประธาน ทั้งหมดเป็นเขตพุทธาวาส ซึ่งเป็นเขตที่ทำสังฆกรรม มีกำแพงกั้นระหว่างเขตพุทธาวาสกับเขตสังฆาวาส เขตสังฆาวาส คือบริเวณที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์ประกอบด้วยสิ่งก่อสร้าง เช่นศาลา กุฏิ บ่อน้ำ และเวจกุฏิ (ห้องส้วม) ที่วัดฆ้องชัยมีบ่อน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกว้าง ยาว ประมาณ 4 เมตร ลึกประมาณ 10 เมตร แต่ไม่มีน้ำอยู่เลย บ่อน้ำอยู่ในบริเวณกุฏิ หลังวัดมีศาลาขนาดใหญ่อยู่สองศาลา ต่อกัน มีห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่ในอาคารซึ่งนับได้ว่าเป็นสถาปัตยกรรมที่ก้าวหน้ามาก เป็นภูมิปัญญาที่ยิ่งใหญ่ ของกำแพงเพชร ที่ทำให้ห้องส้วมและห้องน้ำและไม่มีกลิ่นแม้จะอยู่ในอาคารก็ตามเมื่อสมัยที่กำแพงเพชรยังไม่ถูกทิ้งร้าง วัสดุที่นำมาก่อสร้าง เป็นศิลาแลงทั้งหมด มาเป็นแกนกลาง ที่เมืองกำแพงเพชร ได้พบร่องรอยการตัดศิลาแลงขึ้นมาใช้ในทุกวัดที่เห็นชัดเจนในบริเวณหน้าวัดพระสี่อิริยาบถ

3.7 วัดกำแพงงาม

วัดกำแพงงาม เป็นวัดขนาดใหญ่วัดหนึ่ง ในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ส่วนที่สำคัญที่สุด คือมีกำแพงศิลาแลงที่มั่นคงและงดงามอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จึงเรียกกันโดยสามัญว่า วัดกำแพงงามตามลักษณะของวัดกำแพงงามส่วนชื่อเดิมของวัด ไม่มีผู้ใดทราบเช่นเดียวกับวัดอื่นๆ วัดกำแพงงามตั้งอยู่ในเขตอรัญญิกบริเวณด้านหน้าวัดสิงห์ เยื้องไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

แผนผังบริเวณวัด เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีกำแพงศิลาแลงโดยรอบทั้ง 4 ด้าน เขตพุทธาวาสมีกำแพงแก้วล้อมรอบ ส่วนเขตสังฆาวาสเป็นบริเวณด้านหลัง และด้านข้างของพุทธาวาส เขตสังฆาวาสหมายถึงเขตที่พระภิกษุอยู่อาศัย ในสมัยโบราณแบ่งเขตกันอย่างชัดเจนเหมือนกับวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามที่กรุงเทพมหานคร ที่มีการแบ่งสัดส่วนเขตพุทธาวาสและสังฆาวาสกันอย่างเด็ดขาด วิหารก่อด้วยศิลาแลงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีมุข

หน้า และมุขหลัง ลักษณะของฐานวิหารเป็นลักษณะบัวลูกแก้วอกไก่ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่พบกันทั่วไปในเมืองกำแพงเพชร

เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงระฆังฐานสี่เหลี่ยม ก่อด้วยศิลาแลงล้วน องค์ระฆังและส่วนยอดหักพัง ส่วนที่ยังเหลือประกอบด้วยฐานหน้ากระดานสี่เหลี่ยมซ้อนลดหลั่นกันสามชั้น ถัดขึ้นไปเป็นฐานบัวคว่ำและบัวหงาย รองรับชั้นมาลัยเถาที่เป็นบัวกลีบสามชั้น ลักษณะเจดีย์ประธานของวัดกำแพงงาม จึงเป็นเจดีย์ทรงระฆังฐานสูงเช่นเดียวกับวัดสิงห์ แต่ฐานที่ซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไปเพื่อรองรับส่วนยอดเป็นฐานสี่เหลี่ยมมีใช้ฐานแปดเหลี่ยมรูปแบบของฐานสี่เหลี่ยมสันนิษฐานว่าน่าจะมีมาก่อนฐานแปดเหลี่ยม ด้านหน้าและด้านหลังของเจดีย์ประธาน มีเจดีย์รายรวม เจ็ดองค์ ส่วน อุโบสถตั้งอยู่นอกกำแพงวัดด้านทิศตะวันออก

3.8 วัดกะโลทัย

เป็นวัดที่ตั้งอยู่บริเวณนอกอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร บริเวณฝั่งเมืองกำแพงเพชร สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย ในยุคเดียวกับการสร้างเมืองนครชุม ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือเป็นวัดที่ได้เคยใช้เป็นที่พักแรมของกองทัพของกษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อครั้งยกทัพไปตีเมืองเหนือ วัดกะโลทัยมีโบราณสถานที่โดดเด่น คือเจดีย์ทรงดอกบัวตูมหรือทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ เช่นเดียวกับ วัดเจดีย์กลางทุ่ง และ วัดพระธาตุ ภายในมีโบราณสถานที่ยังปรากฏอยู่ประกอบด้วยพระวิหาร ที่เหลือเฉพาะส่วนฐาน โดยเป็นผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าสู่ทิศตะวันออก ตามคตินิยมของสุโขทัย เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ หรือ ทรงดอกบัวตูม เป็นเจดีย์ประธานขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ด้านหลังพระวิหาร เป็นเจดีย์ที่มีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์สวยงาม ตั้งอยู่โดดเด่นเป็นประธานของวัด ฐานเจดีย์ก่อเป็นหน้ากระดานสี่เหลี่ยมด้วยศิลาแลง ลดหลั่นกันขึ้นไป 4 ชั้น ชั้นที่ 4 นั้นก่อด้วยอิฐ โดยก่อเป็นท้องไม้ที่ค่อนข้างสูง ประดับด้วยบัวลูกแก้วอกไก่สองแถบ รองรับชั้นแว่นฟ้า ที่ย่อมุมไม้ยี่สิบ ซ้อนกันสองชั้น โดยชั้นบนเป็นเรือนธาตุ ซึ่งย่อมุมเหมือนชั้นแว่นฟ้าเช่นกัน ถัดขึ้นไปเป็นยอดเจดีย์ทรงดอกบัวตูม และปล้องไฉน ซึ่งได้ทลายลงบางส่วน

3.9 วัดสระแก้ว

เป็นโบราณสถานที่ตั้งอยู่นอกเมืองทางด้านทิศเหนือ ระหว่างเส้นทางที่เข้าสู่เขตอรัญญิกเมืองกำแพงเพชร สิ่งก่อสร้างภายในวัด มีเฉพาะฐานอาคารขนาดใหญ่ที่เป็นอุโบสถเพียงหลังเดียว สร้างติดคลองส่งน้ำโบราณ หรือที่เรียกว่าคลองท่อทองแดง เดิมจะมีคูน้ำล้อมรอบหรือที่เรียกว่าอุทกสีมา โดยน้ำจากคลองท่อทองแดงจะไหลเวียนรอบฐานอุโบสถ

อุโบสถตั้งอยู่บนฐานหน้ากระดานสี่เหลี่ยมที่ซ้อนลดหลั่นกันสี่ชั้นก่อด้วยศิลาแลง มีอิฐปนบ้างเพียงเล็กน้อย มีบันไดทางขึ้นอยู่ทางด้านหน้า ฐานหน้ากระดานชั้นที่ 4 มีแท่นปักใบเสมา 2 แท่น มีเฉพาะด้านหน้าเท่านั้นไม่ได้ปิดรอบอุโบสถ จึงอาจจะเป็นไปได้ว่าเป็นการสร้างเพิ่มเติม

ในรุ่นหลัง ด้านข้างของอุโบสถปรากฏร่องรอยของแนวเสารับชายคาที่เรียกว่า พะไล จากการที่ในบริเวณวัดปรากฏการก่อสร้างเฉพาะพระอุโบสถเท่านั้น และไม่ปรากฏอาคารประกอบอื่นๆ จึงอาจจะเป็นไปได้ว่า อุโบสถแห่งนี้เป็นอุโบสถกลางที่ใช้ประกอบสังฆกรรม ในกรณีที่วัดใกล้เคียงไม่มีอุโบสถ

3.10 วัดดงหวาย

วัดดงหวาย มีชื่อเสียงมาก ในการค้นพบพระเครื่องและพระบูชา วัดดงหวาย ตั้งอยู่แนวถนนพระร่วง เป็นวัดขนาดใหญ่ ก่อนที่จะตัดถนน กำแพงเพชร – สุโขทัย สถาปัตยกรรมมาก วัดดงหวายตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองไปทางทิศเหนือ ห่างจากประตูสะพานโคมไปประมาณ 200 เมตร ปัจจุบันทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 กำแพงเพชร สุโขทัย ตัดผ่านด้านหลังวัด ทำให้บริเวณสังฆาวาส และเจดีย์รายบางส่วน ได้หายไปกับการสร้างถนน เหตุที่เรียกว่าวัดดงหวาย เพราะสมัยที่ประชาชนเข้าไปขุดค้นพระเครื่องและพระบูชานั้น บริเวณนั้นเป็นดงหวายจริงๆ กว่าที่จะเข้าไปถึงเจดีย์และวิหารได้ ต้องแหวกดงหวายเข้าไป จึงเรียกวัดนี้ว่า วัดดงหวาย บริเวณข้างวัดมีสระน้ำขนาดใหญ่ มีใช้สระสำหรับขุดเอาศิลาแลง แต่เป็นสระน้ำที่ขุดไว้เพื่อใช้น้ำจริงๆ บริเวณนี้คงขุดน้ำมาก อาจเป็นเพราะน้ำเปลี่ยนทิศทาง หรือท่อปู้พญาร่วงที่ผ่านบริเวณนี้ถูกถมหายไป ตามหลักฐานจากจารึกฐานพระอิศวร

เจดีย์ประธานวัดดงหวาย เป็นแบบเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆัง ก่อด้วยอิฐ มีซุ้มพระเฉพาะด้านหน้าคือทางทิศตะวันออก เพียงด้านเดียว เจดีย์มีลักษณะต่ำกว่าพื้นปกติ และต่ำกว่าพื้นวิหาร น่าจะมีการบูรณปฏิสังขรณ์วิหารในภายหลัง เจดีย์รายที่อยู่ รอบเจดีย์ประธาน การสร้างค่อนข้าง ไม่เป็นระเบียบ เพราะคงมีการสร้างเพิ่มเติมในภายหลัง ในเนื้อที่ ที่จำกัดลักษณะเด่นขององค์เจดีย์ประธานคือ การสร้างฐานแปดเหลี่ยมลดหลั่น ลงมาหลายชั้น จนทำให้รูปทรงของเจดีย์เพรียว ชะลูด ชั้นบัวกลาทำเป็นบัวคว่ำ บัวหงาย สามชั้นองค์ระฆังเล็กมาก นักวิชาการบางท่านให้ข้อสังเกตว่า ฐานแปดเหลี่ยมลักษณะนี้ อาจได้รับอิทธิพลมาจากล้านนา พัฒนาให้เป็นลักษณะเจดีย์ในรูปแบบของกำแพงเพชร

วิหารขนาดใหญ่ตั้งอยู่ด้านหน้าของเจดีย์ประธาน ฐานเดิมก่อด้วยศิลาแลง ภายหลังมาเสริมอิฐ เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ก่อเป็นแบบฐานหน้ากระดาน เป็นอาคารขนาดใหญ่ เมื่อเทียบกับ พระประธาน ซึ่งมีขนาดใหญ่มาก ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ เพียงแค่พระอุระ พระเศียร และพระอังสะ พังทลายไปสิ้น แต่ดูจากพุทธลักษณะเท่าที่ปรากฏ มีรูปทรงที่งดงามมาก รอบฐานพระพุทธรูปยังมีลายปูนปั้น รูปกลีบบัวคว่ำและบัวหงาย และมีเส้นเกสรบัวประกอบที่งดงามมาก ลายกลีบบัวปูนปั้นนี้ มีรูปแบบคล้ายฐานกลีบบัว คว่ำบัวหงาย ของพระพุทธรูป สำริด แบบเชียงแสนรุ่นแรก วัดดงหวาย คงได้รับอิทธิพล จากล้านนาผสมผสานกับศิลปะของสุโขทัย แล้วพัฒนาเป็นศิลปะของกำแพงเพชรในที่สุด

3.11 กำแพงเมืองกำแพงเพชร

กำแพงเมืองกำแพงเพชร เดิมเป็นลักษณะคันดินและคูน้ำสามชั้น ต่อมา ได้มีการพัฒนากำแพงเมืองขึ้นในเป็นกำแพงก่อด้วยศิลา มีชั้นเชิงเทินตอนบนก่อเป็นรูปใบเสมา และมีป้อมประตูโดยรอบ คันดินที่เป็นแนวกำแพงเมืองชั้นกลาง และชั้นนอกยังคงปรากฏร่องรอยให้เห็นที่บริเวณด้านทิศเหนือ ส่วนกำแพงเมืองศิลาแลงชั้นในคงสร้างในช่วงสมัยอยุธยา พงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับวันวลิตได้กล่าวไว้ว่า สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ช่วงปีพุทธศักราช 1991 ถึงปีพุทธศักราช 2031 พระองค์ทรงสร้างกำแพงเมืองสำคัญๆหลายแห่ง รวมทั้งเมืองกำแพงเพชรด้วย

รอบกำแพงเมือง มีประตูทางเข้า 10 ประตู ได้แก่ ประตูน้ำอ้อย ปัจจุบันถูกรื้อทำลาย ประตูบ้านโนน ประตูต้น ประตูเจ้าอินทร์ ประตูหัวเมือง ประตูผี ประตูสะพานโคม ประตูวัดช้าง ประตูเตาอิฐ และประตูท้ายเมือง นอกจากประตูเข้าออกแล้ว ทุกด้านยังมีป้อมปราการทั้งในแนวกำแพงเมืองและป้อมหน้าประตูเมือง ปัจจุบันเหลือเพียง 9 ป้อม ได้แก่ ป้อมมุมเมือง 3 ป้อม โดยปัจจุบันป้อมมุมเมืองทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือถูกทำลาย ป้อมเจ้าอินทร์ ป้อมเพชร ป้อมประตูวัดช้าง ป้อมประตูเตาอิฐ และป้อมประตูบ้านโนน

รูปแบบสถาปัตยกรรม

เมืองกำแพงเพชร

สถาปัตยกรรมเมืองกำแพงเพชร ที่ปรากฏร่องรอยในปัจจุบัน เกือบทั้งหมดเป็นศาสนสถานในพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์โดยมีอายุไม่เก่าไปกว่าปลายพุทธศตวรรษที่ 19 หรือสมัยพระมหาธรรมราชาลิไท เช่นเดียวกับโบราณสถานเมืองนครชุม ศาสนสถานเหล่านี้สร้างขึ้นภายใต้รูปแบบศิลปะสุโขทัย แต่จากตำแหน่งที่ตั้งของเมืองกำแพงเพชร ที่เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างแคว้นสุโขทัยกับอยุธยา และสามารถติดต่อกับบ้านเมืองในดินแดนล้านนาทางภาคเหนือ จึงปรากฏเป็นอิทธิพลศิลปะแบบอยุธยา และล้านนาเข้ามาผสมผสานอยู่ด้วย จนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมืองกำแพงเพชรที่เรียกว่า “สกุลช่างกำแพงเพชร”

เมืองนครชุม

โบราณสถานสำคัญของเมืองนครชุมโดยกลุ่มวัดที่ตั้งอยู่นอกเมืองทางทิศใต้ ส่วนใหญ่จะก่อสร้างด้วยอิฐ ขนาดของสิ่งก่อสร้างไม่ใหญ่โตมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับโบราณสถานฝั่งเมืองกำแพงเพชร รูปแบบสถาปัตยกรรมจัดเป็นศิลปะสมัยสุโขทัยที่เก่าไปกว่าพุทธศตวรรษที่ 19 หรือสมัยพระธรรมราชาลิไท

ลักษณะผังวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าวัดไปทางทิศตะวันออก มีเจดีย์หรือมณฑปเป็นประธานวัด ด้านหน้าเจดีย์เป็นวิหาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบวิหารโถงไม่มีผนังด้านข้าง ส่วนโบสถ์จะสร้างขนาดเล็กอยู่นอกแกนหลัก แต่จากสภาพที่ตั้งของกลุ่มวัดโบราณที่อยู่นอกเมืองทางทิศ

ใต้เป็นที่ลุ่มต่ำ จึงมีการขุดคุ้ยน้ำเป็นขอบเขตวัดนำดินจากการขุดคุ้ยไปปรับถมที่บริเวณวัดให้สูงขึ้นตลอดจนเป็นคูน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งด้วย การขุดคุ้ยน้ำรอบวัดยังเป็นลักษณะที่เรียกว่า อุทกสีมา คือ การใช้น้ำเป็นสีมาหรือขอบเขต ซึ่งเป็นการจัดผังวัดที่นิยมกันมากในสมัยสุโขทัย

การเดินทาง

1. รถยนต์ส่วนบุคคล

จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 32 ผ่านจังหวัด อุดรธานี อ่างทอง สิงห์บุรี นครสวรรค์ เข้าสู่ทางหลวง หมายเลข 1 ถึงจังหวัดกำแพงเพชร รวมระยะทาง 358 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมง

2. รถโดยสารสาธารณะ

บริษัทขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถกรุงเทพฯ - กำแพงเพชร ทุกวัน รายละเอียดติดต่อสอบถามได้ที่สถานีขนส่ง สายเหนือ ถนนกำแพงเพชร โทร. 0-2936-3670, 0-2936-2852-66 กำแพงเพชร โทร. 0-5579-9103

3. เครื่องบิน

สามารถนั่งเครื่องบินมาลงที่ท่าอากาศยานจังหวัดพิษณุโลก แล้วขึ้นรถโดยสารมาลงจังหวัดกำแพงเพชร ระยะทางประมาณ 115 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

เส้นทางมาอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

เดินทางตามทางหลวงหมายเลข 101 ถึงหลัก กม.ที่ 360 เลี้ยวซ้ายเข้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

เวลาเปิดให้บริการ

เปิดบริการให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น.

ค่าธรรมเนียมเข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรมีจำนวน 2 เขต เขตกำแพงเมืองเมือง และเขตนอกเมือง (เขตอรัญญิก) ดังนี้

คนไทย เข้าชม 1 เขต อัตราค่าธรรมเนียม 20 บาท/คน

ชาวต่างชาติเข้าชม 1 เขต อัตราค่าธรรมเนียม 100 บาท/คน

คนไทย เข้าชม 2 เขต อัตราค่าธรรมเนียม 30 บาท/คน

ชาวต่างชาติ เข้าชม 2 เขต อัตราค่าธรรมเนียม 150 บาท/คน

ค่าพาหนะ 4 ล้อขึ้นไป อัตราค่าธรรมเนียม 50 บาท/คัน

ค่าจักรยานยนต์ อัตราค่าธรรมเนียม 20 บาท/คัน

ค่าเช่าจักรยานในโบราณสถานเขตนอกกำแพงเมือง 1 คัน คันละ 10 บาท

การติดต่อ

เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร: สำนักงาน 055 – 854736-7

E-mail : kpphispark@hotmail.com

การการจัดการสารสนเทศ

กระบวนการจัดการสารสนเทศ ถ้าพิจารณาตามกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การรวบรวมสารสนเทศ การจัดหมวดหมู่สารสนเทศ การประมวลผล และการบำรุงรักษา ดังนี้ (สมพร พุทธิพิทักษ์ผล. 2546 : 16-17)

1. การรวบรวมสารสนเทศ (collecting) เป็นการรวบรวม จัดเก็บสารสนเทศในรูปแบบกระดาษหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในการรวบรวม เป็นกำหนดเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติว่าสารสนเทศใดจำเป็นต้องรวบรวม และคัดเลือกนำเข้าสู่ระบบการจัดการสารสนเทศ การนำเข้าสู่ระบบมีวิธีการดำเนินการต่าง เช่น การแปลงสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบอื่นให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลโดยวิธีการพิมพ์ เป็นต้น

2. การจัดหมวดหมู่ (organizing) เป็นการนำสารสนเทศที่ได้รวบรวมและนำเข้าสู่ระบบมาจัดหมวดหมู่เพื่อการใช้ประโยชน์ การจัดหมวดหมู่เนื้อหาครอบคลุมการจัดตรรกะ (indexing) การจำแนกประเภท (classifying) รวมทั้งการจัดทำลิงค์เพื่อเชื่อมโยงจุดเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น จากฐานข้อมูลขององค์กรเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้

3. การประมวลผล (processing) เป็นการค้นหาและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รวบรวมและจัดเก็บไว้ เพื่อจัดกลุ่ม จัดเรียง สรุปและวิเคราะห์ตามความต้องการ โดยการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ อาจรวบรวมจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร หรือ สารสนเทศจากระบบสารสนเทศ อาทิ ระบบสารสนเทศด้านการตลาด ฐานข้อมูลบุคลากร ประมวลผลเป็นการประมวลทรัพยากรสารสนเทศหรือ จากฐานข้อมูลในองค์กร เป็นต้น

4. การบำรุงรักษา (maintaining) เป็นการนำสารสนเทศที่จัดการไว้กลับมาใช้ซ้ำ (reuse) เพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บสารสนเทศเดียวกันหลายครั้งโดยไม่จำเป็น การปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัยและถูกต้องตรงตามระยะเวลา เพื่อให้ผู้ใช้ได้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ดีที่สุด รวมทั้งการประเมินค่าของสารสนเทศเพื่อจัดเก็บ เอกสาร สารสนเทศในอดีตหรือที่สิ้นกระแสการปฏิบัติงาน แต่มีคุณค่าในการใช้เป็น หลักฐานอ้างอิง หรือในรูปของจดหมายเหตุ

การพัฒนาเว็บไซต์

ความหมายของเว็บไซต์

ฐิตารัตน์ รัชตะวรรณ (2547) ให้ความหมายไว้ว่า เว็บไซต์ คือคำที่ใช้เรียกกลุ่มของเว็บเพจ ดังนั้นเว็บจะประกอบไปด้วยหน้าโฮมเพจ และเว็บเพจโดยเราเรียกเว็บที่มีขนาดใหญ่และมีการจดทะเบียนเว็บไซต์นั้นๆไว้แล้ว (Domain Name) เช่น <https://www.yahoo.com/> <http://www.sanook.com/>

วิทยา เรืองพรสุทธิ (2539) ได้ให้ความหมายของเวปไซด์เว็บ หรือเว็บไซต์ไว้ว่าบริการข้อมูลในรูปแบบหนึ่งบนอินเทอร์เน็ต โดยการเชื่อมต่อเครือข่ายที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลจากอีกแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง ที่มีการเข้าถึงและค้นหาข้อมูลผ่านเว็บเพจในลักษณะเป็นสื่อผสมจะแสดงผลไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) ที่ต้องใช้โปรแกรม Browser เข้าช่วย การสื่อสารข้อมูลจะเป็นไปในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงได้อย่างสมบูรณ์

เว็บไซต์ หมายถึง เว็บเพจบนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้จากการลงทะเบียนกับผู้ให้บริการเช่าพื้นที่บนระบบอินเทอร์เน็ต โดยส่วยใหญ่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมักนิยมจัดทำเว็บไซต์เป็นของตนเองเพราะสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้ในวงกว้าง

(ปิยวิธ เจนกิจจาไพบูลย์. 2542 : 4)

ประเภทของเว็บไซต์

เว็บไซต์สามารถแบ่งได้ 7 ประเภทดังนี้ (วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา. 2542 : 184)

1. เว็บไซต์ส่วนตัว เป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา การงาน ความสนใจ เป็นต้น
2. เว็บไซต์เพื่อธุรกิจการค้า เป็นเว็บไซต์ที่มีจุดประสงค์เพื่อการค้าขายสินค้า การโฆษณาสินค้า การส่งเสริมการขาย ในเว็บไซต์จะมีข้อมูลของสินค้า ราคา และการบริการต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันตลาดประเภทนี้กำลังใช้กันมาก
3. เว็บไซต์ที่เสนอข่าวประจำวัน เป็นเว็บไซต์ที่เสนอข้อมูลประเภทข่าวซึ่งจะเปลี่ยนไปทุกๆวัน เช่น เว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น
4. เว็บไซต์ส่งเสริมการบริการเป็นสื่อกลางของข้อมูล เป็นเว็บไซต์ที่มีจุดประสงค์ที่จะใช้เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามกลุ่มที่สนใจ เช่น แบ่งตามอาชีพ ตามงานอดิเรก เป็นต้น
5. เว็บไซต์ที่สร้างขึ้นเพื่อชักชวนหรือโฆษณาชวนเชื่อ เป็นเว็บไซต์ที่เชิญชวนหรือชักนำให้คล้อยตามในเรื่องที่ผู้สร้างต้องการ

6. เว็บไซต์เพื่อการสอน เป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นการสอนเฉพาะรายวิชา อาจจะแยกย่อยเป็นหัวเรื่องย่อยๆ ก็ได้ สำหรับเว็บไซต์ประเภทนี้จะจำกัดผู้ใช้เฉพาะราย เช่น ต้องลงทะเบียนเรียนตามรายวิชาเหล่านั้น จึงจะมี passwords เข้าไปเรียน หรือเข้าถึงข้อมูลได้

7. เว็บไซต์ที่จำกัดเฉพาะสมาชิก เป็นเว็บไซต์ที่บริการเฉพาะสมาชิกเท่านั้น ผู้ที่จะใช้ต้องลงทะเบียน ยืนยันตนเอง ผู้ใช้บริการจึงจะมีหมายเลขสมาชิก และรหัสผ่าน

องค์ประกอบของเว็บไซต์

เว็บไซต์โดยทั่วไปมีองค์ประกอบดังนี้ (ประเวศน์ วงษ์คำชัย. 2550 : 65-69)

Domain Name ชื่อและที่อยู่ของเว็บไซต์ในการเรียกข้อมูลเว็บไซต์ท่านมาแสดง เช่น www.youcompany.com เป็นต้น ปัจจุบันมีการจดชื่อ Domain Name ให้เป็นชื่อที่สื่อถึงสินค้าหรือบริการชื่อองค์กร และอาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่าน Search Engine และ Web Directory ซึ่งจะทำให้คนทั่วไปจดจำได้ง่ายมากขึ้น

Design & Development การออกแบบและจัดทำเว็บไซต์ โดยทั่วไปแล้วสำหรับเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์องค์กร การออกแบบเว็บไซต์ เป็นส่วนที่ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลองค์กรหรือบริษัทให้แก่ผู้เยี่ยมชมได้สะดวก และด้วยการออกแบบที่ดีจะสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรหรือบริษัทจะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้เยี่ยมชมได้

Content เนื้อหาของเว็บไซต์ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในองค์ประกอบของเว็บไซต์เพราะคือสิ่งที่ผู้เยี่ยมชมค้นหา โดยปกติแล้วเราสามารถใส่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการของเราได้โดยละเอียด อีกทั้งต้องนำเสนออย่างชัดเจนอีกด้วย เช่นรูปภาพของสินค้า หรือ สถานที่ตั้งบริษัทและการติดต่อ เป็นต้น จึงทำให้ผู้เยี่ยมชมได้ประโยชน์จากการเข้าชมเว็บไซต์อย่างแท้จริงอันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจในอนาคตได้

Webhosting พื้นที่เว็บไซต์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่ง เพราะการเลือกใช้บริการโฮสติ้งที่ดี มีการซัพพอร์ตลูกค้าที่รวดเร็วสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลาเซิร์ฟเวอร์มีความเสถียรสูง และอีเมลของบริษัทสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาส่งผลให้ธุรกิจมีความต่อเนื่องในการทำงานอยู่เสมอ

Promotion การประชาสัมพันธ์เว็บไซต์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง เมื่อเราได้จัดทำเว็บไซต์เสร็จแล้ว จะต้องอาศัยวิธีต่างๆ ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เช่น Search Engine, Submission Web Directory, Banner Exchange เหล่านี้เป็นต้น นอกเหนือจากนี้อาจใจในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออื่นๆ เช่น นามบัตร หรือโบชัวร์

การออกแบบเว็บไซต์

การออกแบบเว็บไซต์ที่ดี คือ การออกแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและลักษณะของเว็บไซต์ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการใช้งานของผู้ใช้เป็นหลัก เว็บไซต์ที่ออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีความเรียบง่าย มีความสม่ำเสมอ สะท้อนเอกลักษณ์และลักษณะขององค์กรนั้นได้ มีเนื้อหาที่มีประโยชน์ มีระบบ Navigation ที่ใช้งานง่าย มีลักษณะที่น่าสนใจและดึงดูด มีโลโก้และชื่อเว็บไซต์ทุกหน้า เข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่ต้องเข้าเมนูที่ซับซ้อน สามารถเข้าถึงข้อมูลให้ได้มากที่สุดโดยไม่ต้องบังคับให้ผู้ใช้งานติดตั้งโปรแกรมเพิ่มเติม หรือเลือกใช้เบราว์เซอร์ชนิดใดชนิดหนึ่ง สามารถแสดงผลในหน้าจอที่มีความละเอียดต่างกันได้ มีคุณภาพในการออกแบบ เลี่ยงลาย background ที่ลายตา เลือกสี background และสี font ให้เหมาะสม ขนาดตัวอักษรพอเหมาะ รองรับเว็บไซต์ที่อาจมีข้อมูลเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ลิงค์ต่างๆเชื่อมโยงไปยังหน้าที่มีอยู่จริง ไม่มี “broken link” ควรใช้เวลาในการดาวน์โหลดน้อย แสดงผลเร็ว และหมั่นปรับปรุงเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ กระบวนการในการพัฒนาเว็บไซต์ สามารถแบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอนที่สำคัญคือ

ขั้นตอนที่ 1 : สำรวจปัจจัยสำคัญ (Research)

เริ่มต้นจากการศึกษาหน่วยงานเจ้าของเว็บไซต์ เพื่อกำหนดเป้าหมายของเว็บไซต์ที่ชัดเจน ศึกษาผู้ใช้ เพื่อให้สามารถระบุกลุ่มผู้ใช้ และความต้องการของผู้ใช้ และศึกษาคู่แข่ง เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขัน

ขั้นตอนที่ 2 : พัฒนาเนื้อหา (Site Content)

หลังจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและกำหนดวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์แล้ว จะสามารถกำหนดแนวทางในการออกแบบเว็บไซต์ ขอบเขตเนื้อหาและการใช้งาน เพื่อบรรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาของเว็บไซต์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 : พัฒนาโครงสร้างเว็บไซต์ (Site Structure)

ในขั้นตอนนี้ จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาจัดระบบข้อมูล โดยจัดทำแผนผังโครงสร้างข้อมูล และออกแบบระบบ Navigation เพื่อออกแบบการใช้ข้อมูลและแนวทางการท่องเที่ยวเว็บที่จะพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 : ออกแบบและพัฒนาหน้าเว็บ (Visual Design)

ในขั้นตอนนี้ จะทำการออกแบบลักษณะหน้าตาของเว็บเพจตามหลักการออกแบบเว็บที่ดี มีการจัดแบ่งพื้นที่ในหน้าเว็บเพจ และมีรูปแบบโครงสร้างข้อมูลอยู่ในหน้าเว็บที่ออกแบบนี้ ในขั้นตอนนี้ จะได้เว็บเพจต้นแบบที่จะใช้พัฒนาเป็นเว็บไซต์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 : พัฒนาและดำเนินการ (Production and Operation)

ในขั้นตอนนี้ จะทำการพัฒนาเว็บเพจที่ออกแบบ เป็นเว็บไซต์ที่สมบูรณ์ จนถึง การ upload เว็บไซต์สู่เครื่องแม่ข่ายเพื่อเผยแพร่สู่อินเทอร์เน็ต และกำหนดแนวทางการดูแลเนื้อหาและพัฒนาต่อไป (รัชชัย ศรีสุเทพ. 2544: 14-23)

หลักการสำหรับออกแบบเว็บไซต์

หลักการสำหรับออกแบบเว็บไซต์ (สุวิธ ธีระโคตร. 2554 : 191-193)

1. ความเรียบง่าย (Simplicity) หมายถึง การจำกัดองค์ประกอบเสริมให้เหลือเฉพาะองค์ประกอบหลัก กล่าวคือในการสื่อสารเนื้อหากับผู้ใช้นั้น เราต้องเลือกเสนอสิ่งที่เราต้องการนำเสนอจริงๆ ออกมาในส่วนของกราฟิก สี สัน ตัวอักษรและภาพเคลื่อนไหว ต้องเลือกให้พอเหมาะ ถ้าหากมีมากเกินไปจะรบกวนสายตาและสร้างความรำคาญต่อผู้ใช้ ตัวอย่างเว็บไซต์ที่ได้รับการออกแบบที่ดีได้แก่ เว็บไซต์ของบริษัทใหญ่ๆ อย่างเช่น Apple Adobe Microsoft หรือ Nokia ซึ่งมีการออกแบบที่เรียบง่ายและใช้งานได้สะดวก ไม่ซับซ้อน

2. ความสม่ำเสมอ (Consistency) หมายถึง การสร้างความสม่ำเสมอให้เกิดขึ้นตลอดเว็บไซต์ โดยอาจเลือกใช้รูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเว็บไซต์ หากแต่ละหน้าในเว็บไซต์มีความแตกต่างกันมากเกินไป อาจทำให้ผู้ใช้เกิดความสับสนและไม่แน่ใจว่ากำลังอยู่เว็บไซต์เดิมหรือไม่ เพราะฉะนั้นการออกแบบเว็บไซต์ในแต่ละหน้าควรที่จะมีรูปแบบ สไตล์กราฟิก และโทนสีที่มีความคล้ายคลึงกันตลอดทั้งเว็บไซต์

3. ความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) ในการออกแบบเว็บไซต์ต้องคำนึงถึงลักษณะขององค์ประกอบหลัก เนื่องจากเว็บไซต์จะสะท้อนถึงเอกลักษณ์และลักษณะขององค์กร การเลือกใช้ตัวอักษร ชุดสี รูปภาพหรือกราฟิก จะมีผลต่อรูปแบบของเว็บไซต์เป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ถ้าเราต้องออกแบบเว็บไซต์ของธนาคารแต่เรากลับเลือกสีส้มและกราฟิกมากมาย อาจทำให้ผู้อื่นคิดว่าเป็นเว็บไซต์ของสวนสนุกซึ่งส่งผลต่อความเชื่อถือขององค์กรได้

4. เนื้อหา (Useful Content) ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในเว็บไซต์ เนื้อหาในเว็บไซต์ต้องสมบูรณ์และได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้พัฒนาต้องเตรียมข้อมูลและเนื้อหาที่ผู้ใช้งานต้องการให้ถูกต้องและสมบูรณ์ เนื้อหาที่สำคัญที่สุดคือเนื้อหาที่ทีมผู้พัฒนาสร้างสรรค์ขึ้นมาเอง และไม่ไปซ้ำกับเว็บอื่น มาเมื่อใดก็ตามที่ผู้ใช้ทราบว่า ข้อมูลนั้นมาจากเว็บใด ผู้ใช้ก็ไม่จำเป็นต้องกลับมาใช้งานลิงค์เหล่านั้นอีก

5. ระบบเนวิเกชัน (User-Friendly Navigation) เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญต่อเว็บไซต์มาก เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้เกิดความสับสนระหว่างดูเว็บไซต์ ระบบเนวิเกชันจึงเปรียบเสมือนป้ายบอกทาง ดังนั้นการออกแบบเนวิเกชัน จึงควรให้เข้าใจง่าย ใช้งานได้สะดวก ถ้ามี

การใช้กราฟิกก็ควรสื่อความหมาย ตำแหน่งของการวางเนวิเกชันก็ควรวางให้สม่ำเสมอ เช่น อยู่ตำแหน่งบนสุดของทุกหน้าเป็นต้น ซึ่งถ้าจะให้ดีเมื่อมีเนวิเกชันที่เป็นกราฟิกก็ควรเพิ่มระบบเนวิเกชันที่เป็นตัวอักษรไว้ส่วนล่างด้วย เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ที่ยกเลิกการแสดงผลภาพกราฟิกบนเว็บเบราว์เซอร์

6. คุณภาพของสิ่งที่ปรากฏให้เห็นในเว็บไซต์ (Visual Appeal) ลักษณะที่น่าสนใจของเว็บไซต์นั้น ขึ้นอยู่กับความชอบส่วนบุคคลเป็นสำคัญ แต่โดยรวมแล้วก็สามารถสรุปได้ว่าเว็บไซต์ที่น่าสนใจส่วนประกอบต่างๆ ควรมีคุณภาพ เช่น กราฟิกควรสมบูรณ์ไม่มีรอยหรือขอบขั้นบันไดให้เห็น ชนิดตัวอักษรอ่านง่ายสบายตา มีการเลือกใช้โทนสีที่เข้ากันอย่างสวยงาม เป็นต้น

7. ความสะดวกของการใช้ในสภาพต่างๆ (Compatibility) การใช้งานของเว็บไซต์นั้นไม่ควรมีข้อจำกัด กล่าวคือ ต้องสามารถใช้งานได้ดีในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ไม่มีการบังคับให้ผู้ใช้ต้องติดตั้งโปรแกรมอื่นใดเพิ่มเติม นอกเหนือจากเว็บเบราว์เซอร์ ควรเป็นเว็บที่แสดงผลได้ดีในทุกระบบปฏิบัติการ สามารถแสดงผลได้ในทุกความละเอียดหน้าจอ ซึ่งหากเป็นเว็บไซต์ที่มีผู้ให้บริการมากและกลุ่มเป้าหมายหลากหลายควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก

8. ความคงที่ในการออกแบบ (Design Stability) ถ้าต้องการให้ผู้ใช้ใช้งานรู้สึกว่าเว็บไซต์มีคุณภาพ ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบเว็บไซต์เป็นอย่างมาก ต้องออกแบบวางแผนและเรียบเรียงเนื้อหาอย่างรอบคอบ ถ้าเว็บที่จัดทำขึ้นอย่างลวกๆ ไม่มีมาตรฐานการออกแบบและระบบการจัดการข้อมูล ถ้ามีปัญหามากขึ้นอาจส่งผลให้เกิดปัญหาและทำให้ผู้ใช้หมดความเชื่อถือ

9. ความคงที่ของการทำงาน (Function Stability) ระบบการทำงานต่างๆ ในเว็บไซต์ควรมีความถูกต้องแน่นอน ซึ่งต้องได้รับการออกแบบสร้างสรรค์และตรวจสอบอยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ลิงค์ต่างๆ ในเว็บไซต์ ต้องตรวจสอบว่ายังสามารถลิงค์ข้อมูลได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเว็บไซต์อื่นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากลิงค์ ก็คือ ลิงค์ขาด ซึ่งพบได้บ่อยเป็นปัญหาที่สร้างความรำคาญกับผู้ใช้เป็นอย่างมาก

หลักการและแนวทางในการผลิตเว็บไซต์

เว็บไซต์ เป็นสื่อที่เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้มีส่วนในการโต้ตอบ ตัวสื่อเป็นตัวกลางในการติดต่อสื่อสาร มีลักษณะการสร้างและการนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบของสื่อหลายมิติ (Hypermedia) การผสมผสานของสื่อหลายชนิดเข้าด้วยกัน คือ ข้อความ ภาพ และเสียง มีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ เปิดโอกาสให้ใช้ได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ สามารถสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สามารถ ปรับปรุงข้อมูลได้ง่าย ใช้เป็นเครื่องมือหรือสื่อกลางในการสื่อสารทั้งในแบบเวลาตรงกัน และแบบไม่ตรงเวลากัน

หลักในการผลิตเว็บไซต์นั้นต้องพิจารณาหลักของการผลิตสื่อด้วย คือ หลัก 3P+1E โดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ (สันทิต ทองรินทร์ 2548 : 413-414)

1. ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production) เป็นขั้นตอนของการเตรียมตัวก่อนการผลิตเว็บไซต์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1.1. การกำหนดเป้าหมายและวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การทำงานในขั้นต่อไปมีแนวทางที่ชัดเจนประกอบด้วยประเด็นหัวข้อ กำหนดวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์ กำหนดกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย เตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมทักษะหรือบุคลากร เตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น

1.2 วิเคราะห์และจัดโครงสร้างข้อมูล โดยคำนึงถึงคุณลักษณะข้อจำกัดของกลุ่มผู้ชม เป้าหมาย รวมทั้งเนื้อหาหลักของเว็บไซต์ นำมาประเมิน วิเคราะห์ และจัดระบบ เพื่อให้ได้โครงสร้างข้อมูล และข้อกำหนดซึ่งจะใช้เป็นกรอบสำหรับการออกแบบและดำเนินการในขั้นต่อไป

1.3 การออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูล เป็นขั้นตอนการออกแบบเค้าโครงและลักษณะด้านกราฟิกของหน้าเว็บเพจ เพื่อให้ผู้ชมเกิดอารมณ์การรับรู้ต่อเว็บเพจตามที่เรากำลังต้องการ

2. ขั้นตอนการผลิต (Production) เป็นขั้นตอนที่เว็บเพจจะถูกสร้างขึ้นมาจากทีละหน้าๆ โดยอาศัย เค้าโครงและองค์ประกอบกราฟิกตามที่ออกแบบไว้เนื้อหาต่าง ๆ จะถูกนำมาใส่และจัดรูปแบบ ลิงค์และระบบนำทางถูกสร้าง องค์ประกอบเสริมต่าง ๆ ถูกวางเข้าที่โปรแกรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือ โปรแกรมสำหรับสร้างเว็บไซต์ เช่น Macromedia Dreamweaver, Macromedia Flash, Adobe Go Live, Microsoft FrontPage และ Web Expression เป็นต้น

3. ขั้นหลังการผลิต (Post-Production) เป็นการนำเว็บไซต์ที่ผลิตเสร็จแล้วขึ้นเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต จะทำการอัปโหลดไฟล์ทั้งหมด คือ HTML และไฟล์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องขึ้นไป เก็บบนเว็บเซิร์ฟเวอร์ที่เปิดบริการไว้ รวมถึงการบำรุงดูแลรักษาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4. การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลการผลิตเว็บไซต์ประกอบด้วย การประเมินระหว่างการผลิต การประเมินหลังการผลิต และการประเมินผลจากการใช้งาน เพื่อตรวจหาปัญหา บางอย่างที่ไม่สามารถทดสอบบนคอมพิวเตอร์ได้ เช่น การลิงค์ของเว็บเพจกับเว็บไซต์อื่น และการทำงานของโปรแกรมสคริปต์กับฐานข้อมูล เป็นต้น

การออกแบบใช้ข้อมูลมัลติมีเดียในเว็บเพจ

บุปผชาติ ทัพพทิกรณ์และสุกรี รอดโพธิ์ทอง (2544 : 99-103) ได้กล่าวการใช้องค์ประกอบมัลติมีเดียเกี่ยวข้องกับการใช้ข้อความ สี กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง ให้มีความเหมาะสม ประสมประสานในการนำเสนอข้อมูลจากเว็บเพจนั้น ๆ ให้น่าสนใจและเกิดการรับรู้ข้อมูลได้ดีขึ้น การวางรูปแบบขององค์ประกอบมัลติมีเดียในเว็บเพจจะต้องมีความคงเส้นคงวาและมีตรรกะดังนี้

1. การใช้ข้อความ

1.1 ไม่ควรบรรจุข้อความเต็มหน้าจอ เพราะทำให้ยากต่อการอ่าน ทำให้รู้สึกน่าเบื่อ อาจลดการเรียนรู้ได้ ควรใช้การเขียนแบบโครงร่างรายการแทนอาจใช้วิธีวางรูปประกอบไว้ด้านข้างของข้อความหรือแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนใหญ่ๆ สิ่งสำคัญของการออกแบบหน้าจอให้มีประสิทธิภาพ คือ การทำให้หน้าจอนั้นดูธรรมดาและใช้ลักษณะตัวอักษร หัวข้อหลักและหัวข้อย่อยในเว็บเพจแต่ละหน้าอย่างคงเส้นคงวาแสดงการจัดข้อความให้อ่านง่าย

1.2 การใช้ข้อความ เกี่ยวข้องกับการจัดรูปแบบการพิมพ์ที่เหมาะสม กล่าวคือ เลือกลักษณะของตัวอักษรและจัดแถวของอักขร ในแต่ละหน้าของเว็บเพจโดยมีข้อควรพิจารณาดังนี้ คือ ขนาดของตัวอักษรมีความคงเส้นคงวาไม่ควรใช้อักษรเกินกว่า 2 รูปแบบในภาวะปกติ ไม่เจตนาเน้นคำจนเกินควร จัดข้อความให้อยู่ในรูปแบบที่อ่านง่าย และกำหนดช่องว่างหรือช่องไฟให้เหมาะสม

1.3 ใช้ข้อความเป็นส่วนเชื่อมโยงเพื่อกำหนดทิศทาง การใช้ในลักษณะนี้ เป็นการใช้ที่คุ้นเคยกัน ข้อความที่เป็นไฮเปอร์ลิงค์ จะมีเส้นขีดใต้ข้อความสีน้ำเงินด้วยเหตุนี้ในหน้าเว็บเพจ จึงควรมีข้อความที่เป็นไฮเปอร์ลิงค์ควบคู่กับการใช้ภาพกราฟิก เป็นส่วนกำหนดทิศทางข้อดีของการใช้ข้อความเป็นส่วนเชื่อมโยงคือ เชื่อมข้อมูลเร็ว ดังนั้น ถ้าเว็บเพจนั้นใช้ภาพกราฟิกขนาดใหญ่ การใช้ข้อความเป็นส่วนเชื่อมโยงก็มีความเหมาะสม ส่วนข้อเสียคือการใช้ข้อความเป็นส่วนเชื่อมโยงจะทำให้ดูน่าเบื่อและถ้ามีมากเกินไปก็จะทำให้ยากต่อการใช้ ในกรณีนี้ควรใช้แถบสีช่วยให้ดูน่ามอง

1.4 ใช้เป็นเมนูแบบแสดงรายการให้เลือก โดยใช้ภาษาจาวาสคริปต์สร้าง เมนูแบบแสดงรายการให้เลือกนี้ จะใช้พื้นที่ในหน้าจอน้อยกว่าการใช้กราฟิก

2. การใช้พื้นหลังและสี แนวทางการปฏิบัติในการใช้พื้นหลัง และสีตัวอักษรมีดังนี้

2.1 ถ้าเลือกใช้พื้นหลังสีเข้ม ให้เลือกสีตัวหนังสือสีอ่อน หรือถ้าเลือกพื้นหลังสีอ่อน ให้เลือกสีตัวหนังสือสีเข้ม

2.2 ให้ระมัดระวังเมื่อใช้พื้นหลังที่มีลาย ข้อความหรือกราฟิกบนพื้นลวดลายมักจะให้อ่านได้ลำบาก ถ้าต้องใช้พื้นหลังที่มีลาย ให้ใช้สีพื้นเรียบเป็นพื้นรองรับส่วนที่เป็นข้อความและกราฟิกอีกครั้ง

3. การใช้กราฟิก มีทั้งที่เป็นภาพลายเส้น ภาพ 3 มิติ และภาพถ่าย การใช้กราฟิกในเว็บมีเหตุผลหลักอยู่ 3 ประการ คือ เพื่อทำให้เว็บเพจนั้นน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้เมื่อมาเยี่ยมชมหน้าแรกของเว็บไซต์ และทำให้หัวข้อเด่นน่าสนใจติดตาม นอกจากนี้ ในการใช้กราฟิกในแต่ละหน้าของเว็บเพจ จะต้องมีความคงเส้นคงวา รูปแบบของการใช้กราฟิกในเว็บเพจ

4. การใช้ภาพเคลื่อนไหว มีอิทธิพลต่อการมองสิ่งต่างๆที่อยู่ในสภาพโดยรอบ การที่ต้องการอ่านอะไรในสภาพที่เคลื่อนไหวไปมาโดยรอบทำให้รู้สึกรำคาญจึงไม่ควรมีภาพเคลื่อนไหวถาวรในหน้าเว็บเพจ เพาะทำให้ผู้ใช้ไม่มีสมาธิในการอ่านข้อความ

การใช้สีเว็บไซต์

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547 : 49-51) ได้กล่าวว่า การใช้สีบนเว็บผู้ออกแบบอาจเลือกใช้สีเพื่อทำหน้าที่ เช่น

1. สีแสดงความคล้ายคลึงหรือแตกต่าง สีช่วยให้ผู้ใช้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ บนหน้าจอ เช่น สีของหัวเรื่องและหัวข้อย่อยที่แตกต่างกัน และสียังเป็นตัวชี้้นำให้เห็นลำดับเนื้อหา เช่น การใช้สีเป็นสัญลักษณ์นั้นให้เหมือนกันทั้งเว็บไซต์

2. สีแสดงความเชื่อมโยง แรกเริ่มนั้นมักจะพบว่าการลิงค์เชื่อมโยงมักจะพบว่าการลิงค์เชื่อมโยงข้อความมักใช้สีน้ำเงินเป็นสัญลักษณ์ และเมื่อเข้าไปดูลิงค์ดังกล่าวจะเปลี่ยนสีเป็นสีอื่น ทั้งนี้เป็นไปได้ที่ผู้ออกแบบอาจจะใช้สีอื่นเป็นสัญลักษณ์ แต่จะต้องสร้างสัญลักษณ์นั้นให้เหมือนกันทั้งเว็บ

3. สีแสดงการเน้นข้อความ การเน้นข้อความสามารถทำได้หลายวิธี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สีเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งมีข้อดีที่ทำให้เห็นความสัมพันธ์กับแต่ละองค์ประกอบบนหน้าจอ แต่มีข้อเสียคือ ผู้ใช้บางกลุ่มอาจจะมีปัญหาทางสายตาและไม่สามารถแยกแยะได้จากวิธีการที่กำหนด

4. สีพื้นหลัง การกำหนดสีพื้นหลังที่ช่วยเน้นองค์ประกอบอื่นๆ ที่ใส่ลงในเว็บเพจเช่น ใส่ข้อความแล้วทำให้มองเห็นได้ง่ายและชัดเจน และควรหลีกเลี่ยงการใช้สีที่ตัดกัน

5. สีแสดงความรู้สึก สีให้ความรู้สึกต่างกันไปตามพื้นฐานประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

โครงสร้างของเว็บไซต์

โครงสร้างของเว็บไซต์ คือ การออกแบบเว็บไซต์สามารถทำได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลความชอบของผู้ออกแบบ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการนำเสนอ โครงสร้างของเว็บไซต์ประกอบด้วย 4 รูปแบบใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (ธวัชชัย ศรีสุเทพ. 2544 : 11-14)

1. เว็บที่มีโครงสร้างเรียงลำดับ (Sequential Structure) มีลักษณะเรียงลำดับแต่ละเว็บเพจไปในลักษณะเส้นตรง เหมือนการอ่านหนังสือเรียงลำดับไปแต่ละหน้า เป็นโครงสร้างแบบธรรมดาที่นิยมใช้กันมากเนื่องจากง่ายต่อการจัดระบบข้อมูล ใช้เก็บข้อมูลที่เป็นเรื่องราวตามลำดับของเวลา หรือดำเนินเนื้อหาไปตามลำดับ หรือเรียงลำดับตามตัวอักษร เช่น ดรรชนี สารานุกรม หรืออภิธานศัพท์ โครงสร้างแบบนี้เหมาะกับเว็บไซต์ที่มีขนาดเล็ก เนื้อหาไม่ซับซ้อนใช้การลิงค์ไปที่หน้าสามารถออกแบบได้ง่าย การเพิ่มเติมเนื้อหาทำได้ง่าย ข้อเสียของโครงสร้างแบบนี้คือ ผู้ใช้ไม่สามารถ

กำหนดทิศทางการเข้าสู่เนื้อหาของตนเองได้ คือผู้ใช้งานผ่านหน้าเว็บเพจอื่นก่อนเพื่อจะเข้าสู่หน้าเว็บเพจที่ต้องการ

2. โครงสร้างแบบลำดับชั้น (Hierarchical Structure) มีลักษณะแบบแผนภูมิองค์กร โดยมีจุดเริ่มต้นที่หน้าแรกแล้วจึงไปหน้าเว็บเพจถัดไป เป็นโครงสร้างที่เหมาะสมในการจัดระบบโครงสร้างที่มีความซับซ้อนของข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนต่างๆ และมีรายละเอียดย่อยๆ ในแต่ละส่วน ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจกับโครงสร้างของเนื้อหา ลักษณะเด่นคือ การมีจุดเริ่มต้นที่จุดร่วมจุดเดียว นั่นคือ โฮมเพจ และเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาในลักษณะเป็นลำดับจากบนลงล่างเว็บที่มีโครงสร้างประเภทนี้ จัดเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะต่อการใช้งาน ซึ่งมีรูปแบบโครงสร้างคล้ายกับต้นไม้ ต้นหนึ่งที่มีการแตกกิ่งออกไปเป็นกิ่งใหญ่ กิ่งเล็ก ใบไม้ ดอก และผล เป็นต้น ข้อดีของโครงสร้างแบบนี้ก็คือ ง่ายต่อการแยกแยะเนื้อหาของผู้ใช้และผู้จัดระบบข้อมูลของผู้ออกแบบ และยังสามารถดูแลและปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย เหมาะกับเว็บไซต์ที่มีขนาดใหญ่ มีเนื้อหามาก แต่โครงสร้างไม่ซับซ้อน ข้อเสียของโครงสร้างแบบนี้คือ ต้องออกแบบโครงสร้างให้สมดุล ไม่ให้หัวข้อมีเนื้อหามากเกินไปหรือน้อยเกินไป

3. โครงสร้างแบบตาราง (Grid Structure) เป็นโครงสร้างที่มีความซับซ้อน เพราะทุกเนื้อหามีความสำคัญเท่ากัน และมีลักษณะร่วมกัน ทำให้ทุกเนื้อหาสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ การออกแบบจึงต้องเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่การเข้าถึงเนื้อหาของผู้ใช้ โดยเพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาทำให้ผู้ใช้งานสามารถเปลี่ยนทิศทางการเข้าสู่เนื้อหาได้ด้วยตนเอง โครงสร้างแบบนี้เหมาะกับเว็บไซต์ที่มีขนาดใหญ่ มีเนื้อหามาก โครงสร้างซับซ้อน เนื้อหาที่นำมาใช้ควรมีลักษณะที่เหมือนกันสามารถใช้รูปแบบร่วมกันได้ ข้อเสียของโครงสร้างแบบนี้ คือ การออกแบบต้องมีการวางแผนที่ดีเพราะมีการเชื่อมโยงได้หลายทิศทาง การปรับปรุงแก้ไขอาจเกิดความยุ่งยาก

4. โครงสร้างแบบใยแมงมุม (Web Structure) โครงสร้างประเภทนี้มีความยืดหยุ่นมากที่สุด ทุกหน้าในเว็บสามารถเชื่อมโยงไปถึงกันได้หมด เป็นการสร้างรูปแบบการเข้าสู่เนื้อหาที่เป็นอิสระ ผู้ใช้สามารถจะเชื่อมโยงไปถึงกันได้หมด เป็นการสร้างรูปแบบการเข้าสู่เนื้อหาที่เป็นอิสระ ผู้ใช้สามารถกำหนดวิธีการเข้าสู่เนื้อหาได้ด้วยตนเอง การเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละหน้าอาศัยการเชื่อมโยงข้อความที่มีมีโนทัศน์เหมือนกัน ของแต่ละหน้าในลักษณะของไฮเปอร์เท็กซ์หรือไฮเปอร์มีเดีย โครงสร้างลักษณะนี้จัดเป็นรูปแบบที่ ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว นอกจากนี้การเชื่อมโยงไม่ได้จำกัดเฉพาะเนื้อหาภายในเว็บนั้นๆ แต่สามารถเชื่อมโยงออกไปสู่เนื้อหาจากเว็บภายนอกได้ ลักษณะการเชื่อมโยงในเว็บนั้นๆ นอกเหนือจากการใช้ไฮเปอร์เท็กซ์หรือไฮเปอร์มีเดียกับข้อความที่มีมีโนทัศน์เหมือนกันแต่ละหน้าแล้ว ยังสามารถใช้ลักษณะการเชื่อมโยงจากรายการที่รวบรวมชื่อหัวข้อของเนื้อหาแต่ละหน้าไว้ ซึ่งรายการนี้จะปรากฏอยู่บริเวณใด บริเวณหนึ่งในหน้าจอ ผู้ใช้สามารถคลิกที่

หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งในรายการเพื่อเลือกที่จะเข้าไปสู่หน้าใดก็ได้ตามความต้องการ ข้อดีของรูปแบบนี้คือง่ายต่อผู้ใช้ในการท่องเที่ยวนบนเว็บ โดยผู้ใช้สามารถกำหนดทิศทาง การเข้าสู่เนื้อหาได้ด้วยตัวเอง ข้อเสียคือ ถ้ามีการเพิ่มเนื้อหาใหม่ๆ จะทำให้ยากต่อการปรับปรุงนอกจากนี้การเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่มีมากมายนั้นอาจทำให้ผู้ใช้เกิดการสับสนและ เกิดปัญหาการคงค้างของหัวข้อได้

จากรูปแบบโครงสร้างเว็บไซต์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างของเว็บไซต์เป็นส่วนสำคัญไม่ว่าจะเลือกรูปแบบใดก็ควรคำนึงถึงผู้ใช้เป็นหลัก ถ้ามีการวางแผนโครงสร้างที่ดีก็จะส่งผลดีต่อผู้ใช้ แต่ถ้าการวางแผนโครงสร้างไม่ดีก็ย่อมส่งผลเสียต่อผู้ใช้ด้วยเช่นกัน

การประเมินผล

ยุทธนา พันธุ์มี (2556 : 76-77) กล่าวว่า การศึกษาประเมินผลและเว็บเพจ เช่นเดียวกันกับสื่อโดยทั่วไป ผู้สร้างเว็บเพจเพื่อเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวหรือองค์กรหรือจุดประสงค์ใดก็ตามเพื่อให้เว็บไซต์ที่สร้างขึ้นนั้นมีประโยชน์สูงสุด ควรประเมินตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หน้าที่ของเว็บไซต์ (Authority) แหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่สร้างขึ้นนั้นต้องดูว่าใครหรือผู้ใช้เว็บนี้จะรู้คือความถูกต้อง เหมาะสม ขอบธรรม ระหว่างความสัมพันธ์ของเรื่องและการรับประกันคุณภาพของเว็บเพจที่มีต่อผู้ชม

2. ความถูกต้อง (Accuracy) แหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่นำมาสร้างเว็บสามารถแยกแยะเป็นประเด็นรายการต่างๆสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้หรือไม่

3. จุดประสงค์ (Objective) จุดมุ่งหมายในการสร้างชัดเจนและบอกความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการนั้นชัดเจน

4. ความเป็นปัจจุบัน (Currency) เว็บเพจที่สร้างขึ้นนั้นต้องแสดงวันที่ที่เป็นปัจจุบันด้วย เช่น บอกว่าสร้างเมื่อใด และมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายเมื่อใด

5. ครอบคลุม (Coverage) การสร้างเว็บไซต์ต้องให้ตรงจุดสนใจ หัวเรื่องมีความชัดเจน เหมาะกับรูปภาพ โครงสร้างและเนื้อหาสาระวิธีการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ชัดเจน

นอกจากนี้การประเมินเว็บไซต์ สามารถพิจารณาความพึงพอใจในการใช้เว็บไซต์ด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการนำเสนอเนื้อหาของเว็บไซต์

1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหา

1.2 เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย

1.3 เนื้อหาตรงต่อความต้องการ

1.4 เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่อย่างเหมาะสม

1.5 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา

- 1.6 วิธีทัศนสอดคล้องกับเนื้อหา
2. ด้านการออกแบบของเว็บไซต์
  - 2.1 การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของเว็บดูง่ายและสวยงาม
  - 2.2 ขนาดของภาพมีความเหมาะสม
  - 2.3 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม
  - 2.4 สีตัวอักษรมีความเหมาะสม
  - 2.5 สีพื้นหลังมีความเหมาะสม
3. ด้านการใช้งานเว็บไซต์
  - 3.1 ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์
  - 3.2 การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ถูกต้องเหมาะสม

ภาษา และโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาไซต์

ภาษาที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ภาษา HTML

HTML ย่อมาจากคำว่า HyperText Markup Language เป็นภาษาที่ใช้สำหรับสร้างเว็บเพจโดยคำสั่งในภาษา HTML จะทำหน้าที่ควบคุมการแสดงผลของข้อมูลในเว็บเพจ ซึ่งเราสามารถควบคุมได้ทั้งสีสัน รูปภาพ ตลอดจนตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่อยู่บนเว็บเพจ

คำสั่งที่ใช้ควบคุมการแสดงผลใน HTML นั้นถูกเรียกว่าแท็ก (Tag) ซึ่งมีอยู่มากมายหลายสิบชนิด แต่ละแท็กก็จะมีหน้าที่แตกต่างกันออกไป เช่น บางแท็กใช้สำหรับกำหนดให้แสดงรูปภาพ บางแท็กใช้สำหรับกำหนดสีฟอนต์ หรือขนาดให้กับตัวอักษร การเรียนรู้ภาษา HTML จึงเป็นการเรียนรู้ที่จะใช้งานแท็ก ในการสร้างเว็บเพจให้ได้ดังใจนึกนั่นเอง (กฤษณะ สถิตย์. 2544 : 27)

ภาษา HTML (HyperText Markup Language) เป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสร้างเว็บเพจ (Web page) เป็นภาษาประเภท Mark up Language เกิดขึ้นจาก การพัฒนาระบบ World Wide Web ในเดือนมีนาคม 1989 โดยนักวิจัยจากสถาบัน CERN (Conseil European Pour La Recherche Nucleaire) ซึ่งเป็นห้องทดลองในเมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ชื่อ ทิม เบอร์เนอร์ - ลี (Tim Berners-Lee) ซึ่ง ทิม เบอร์เนอร์ ลี ได้นำแนวคิดในเรื่อง HyperText ของ Vannevar Bush และ Ted Nelson มาใช้เพื่อกระจายข้อมูลในองค์กร ต่อมามีการพัฒนาและกำหนดมาตรฐานโดยองค์กรที่ชื่อว่า W3C (World Wide Web Consortium) (ศุภชัย สมพานิช. 2556 : 1)

ภาษา HTML เป็นภาษาที่มีลักษณะของข้อมูลที่เป็นตัวอักษรและมาตรฐานของรหัสแอสกี (ASCII CODE) โดยเขียนอยู่ในรูปของเอกสาร ข้อความ (Text Document) จึงกำหนดรูปแบบ

และโครงสร้างได้ง่าย ภาษา HTML ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ HTML Level 1 (รุ่นดั้งเดิม) , HTML 2.0 , HTML 3.0, HTML 3.2 และ HTML 4.0 ซึ่งเป็นรุ่นที่นิยมเขียนกันในปัจจุบัน (ขณะนี้ W3C ได้พัฒนา HTML 4.01 ออกมาแล้วเพื่อรองรับมาตรฐานภาษา XML) จึงทำให้ภาษา HTML ในปัจจุบันสามารถแสดงภาพทางกราฟิกและระบบเสียงได้ เพื่อตอบสนองในการทำงานในปัจจุบัน

ภาษา HTML สามารถสร้างขึ้นได้จาก โปรแกรมสร้างไฟล์ข้อความ (Text Editor) ทั่วๆไป เช่น Notepad หรือ Word Processing ได้อีก ทั้งยังง่ายต่อการเรียนรู้ภาษา HTML ไม่มีโครงสร้างเป็นโปรแกรมมิ่ง แม้แต่น้อย และไฟล์ที่ได้จากการสร้างเอกสาร HTML ยังมีขนาดเล็กอีกด้วย

นามสกุลของไฟล์ HTML จะเป็นไฟล์นามสกุล .HTM หรือ .HTML ซึ่งใช้ในทั้งระบบปฏิบัติการ Unix และระบบปฏิบัติการ Windows จะเรียกใช้งานได้จากเว็บเบราว์เซอร์ (ฝ่ายตำราวิชาการคอมพิวเตอร์. 2555)

โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนา

โปรแกรม Adobe Photos shop โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่รวบรวมเครื่องมือสำหรับตกแต่งภาพกราฟิกที่โดดเด่น ทั้งงานที่ใช้บนเว็บและงานสิ่งพิมพ์ สามารถบันทึกรูปแบบการจกวางพาเล็ดบนหน้าจอเพื่อเรียกกลับมาใช้งานได้ในภายหลัง และมีคำสั่ง Auto Color สำหรับการปรับปรุงแก้รูปสีที่เพี้ยนไปแบบอัตโนมัติและยังเพิ่มคำสั่งต่างๆ มากมาย เพื่อการใช้งานสะดวกขึ้น เช่น การเพิ่มเครื่องมือ Turbulence การเพิ่มเครื่องมือ ย่อ- ขยายและเลื่อนภาพ (วงศ์ประชา จันทรสมวงศ์. 2545 : 14-15)

โปรแกรม Adobe Dreamweaver ใช้สำหรับออกแบบเว็บไซต์ เป็นโปรแกรมประเภท Web Design ซึ่งมีคุณสมบัติในการใช้งานในแบบ WYSIWYG (What you see is What You Get) เป็นโปรแกรมประเภทออกแบบ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ มีความสามารถในการสร้างการออกแบบ เขียนโค้ดเว็บ บริหารจัดการเว็บไซต์ และเว็บแอปพลิเคชันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดงาน ลดเวลาในการพัฒนาเว็บโดยสามารถเขียนโค้ดได้หลากหลายภาษา เช่น HTML,PHP,ASP,JSP และสามารถติดต่อกับฐานข้อมูลได้หลายฐานข้อมูลโดยผู้ออกแบบเว็บเจไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านภาษาและการจัดการฐานข้อมูลหรือมีความรู้เพียงเล็กน้อยก็สามารถสร้างเว็บไซต์ได้ (โอฬาริก สุรินทร์. 2550 : 50)

โปรแกรม Sony Vegas

โปรแกรมที่ถูกพัฒนามาเพื่องานตัดต่อภาพยนตร์ และเสียงโดยในหนึ่งโปรแกรมนี้รองรับและสนับสนุนไฟล์รูปแบบไฟล์ จึงสามารถใช้งานร่วมกับโปรแกรมอื่นๆ ได้อย่างมาก และโปรแกรมให้ผลงานที่ดีระดับสูงได้ เช่น วิดีโอระดับ Full HD หรือเสียงระดับ HQ VBR Studio Audio ได้ (รุ่งโรจน์ เพ็ชรกุล. 2554 : 59-72)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัชชัย ชาญธนวนศ์ (2555) รูปแบบการนำเสนอ เนื้อหาและความพึงพอใจต่อเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติผืนป่ามรดกโลกไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการนำเสนอ และเนื้อหาจากเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติที่เป็นผืนป่ามรดกโลก 2) ศึกษาการเปิดรับความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติที่เป็นผืนป่ามรดกโลกของนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติที่เป็นผืนป่ามรดกโลกของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาจาก 2 กลุ่ม คือ เว็บไซต์อุทยานแห่งชาติประเภทผืนป่าที่เป็นมรดกโลก จำนวน 2 เว็บไซต์ โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติประเภทผืนป่า โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น จำนวน 550 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวิเคราะห์เนื้อหาและแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์และใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความมีประโยชน์ของเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร และการนำเสนอภาพสวยงามและความสัมพันธ์กับเนื้อหาในระดับมาก

วงศ์สิริ จันท์เงิน (2548) การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตามหลักการและวิธีการออกแบบและพัฒนาเว็บเพจ และศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 66 คน นักศึกษาอื่น ๆ บุคคลทั่วไป และอาสาสมัคร จำนวน 62 คน รวมทั้งสิ้น 128 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) เว็บไซต์อุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย 2) แบบสอบถามความคิดเห็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสอบถาม 7 ด้านคือ 1) ด้านข้อมูลที่น่าสนใจบนเว็บไซต์ 2) ด้านการเข้าถึงข้อมูล 3) ด้านการออกแบบหน้าเว็บเพจ 4) ด้านระบบนำทาง (Navigation

System) 5) ด้านกราฟิกและภาพเคลื่อนไหว 6) ด้านตัวอักษรและการจัดรูปแบบข้อความ และ 7) ด้านการใช้สีในเว็บเพจ วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อเว็บไซต์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับดี และพบว่านักศึกษาอื่น ๆ บุคคลทั่วไปและอาสาสมัครมีความคิดเห็นต่อเว็บไซต์โดยรวมในระดับดี จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นแต่ละด้านดังนี้ 1) ด้านข้อมูลที่น่าสนใจบนเว็บไซต์ในระดับดี 2) ด้านการเข้าถึงข้อมูลในระดับดี 3) ด้านการออกแบบหน้าเว็บเพจในระดับดี 4) ด้านระบบนำทาง (Navigation System) ในระดับดี 5) ด้านกราฟิกและภาพเคลื่อนไหวในระดับดี 6) ด้านตัวอักษรและการจัดรูปแบบข้อความในระดับดี และ 7) ด้านการใช้สีในเว็บเพจในระดับดี

ศศิธร โคตรटक (2553) การพัฒนาเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สร้างและพัฒนาเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี 2. เพื่อหาคุณภาพของพัฒนาเว็บไซต์ และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มแบบเจาะจงเป็นนักศึกษาศูนย์ฝึกพณิชยการวี ปีมี 4 จำนวน 40 คน จากจำนวนประชากร 300 คน โดยใช้สูตรคำนวณหากลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ 1. เว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี 2. แบบทดสอบความพึงพอใจ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลคือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านเนื้อหา ภาพ และด้านการนำเสนอ อยู่ในระดับดีมาก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีแนวทางในการพัฒนาเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ก่อนการพัฒนาเว็บไซต์
2. การพัฒนาเว็บไซต์
3. หลังการพัฒนาเว็บไซต์
4. การศึกษาความพึงพอใจต่อเว็บไซต์

ก่อนการพัฒนาเว็บไซต์

ก่อนการพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรเป็นการเตรียมรวบรวมทั้งเนื้อหาหลักของเว็บไซต์ นำมาประเมิน วิเคราะห์ และจัดระบบเพื่อให้ได้โครงสร้างข้อมูล และกำหนดซึ่งจะใช้เป็นกรอบสำหรับการออกแบบเพื่อดำเนินการในออกแบบเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

1. การเตรียมข้อมูล

ศึกษาข้อมูลที่จัดทำเว็บไซต์ โดยศึกษารายละเอียดและข้อมูลในการพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการจัดทำเว็บไซต์ในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1.1 จังหวัดกำแพงเพชร

1.1.1 ประวัติความเป็นมา

1.1.2 สถาปัตยกรรมศาสตร์

1.2. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.2.1 ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.2.2 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร แบ่งเขตโบราณสถานเป็น 3 ส่วน

ดังนี้

1) โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง มีดังนี้

1.1 วัดพระแก้ว

1.2 วัดพระธาตุ

1.3 สระมน หรือวังโบราณ

1.4 ศาลพระอิศวร

2) โบราณสถานเมืองนครชุม มีดังนี้

2.1 พระบรมธาตุนครชุม

2.2 วัดขุ่มกอ

2.3 วัดหนองพิกุล

2.4 วัดหนองลังกา

2.5 วัดเจดีย์กลางทุ่ง

2.6 ป้อมทุ่งเศรษฐี

3) โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก มีดังนี้

3.1 วัดอาวาสใหญ่

3.2 วัดช้างรอบ

3.3 วัดสิงห์

3.4 วัดพระสี่อิริยาบถ

3.5 วัดพระนอน

3.6 วัดช้าง หรือวัดนาควัชรโสภณ

3.7 วัดฆ้องชัย

3.8 วัดกำแพงงาม

3.9 วัดกะโลทัย

3.10 วัดสระแก้ว

3.11 วัดดงหวาย

3.12 กำแพงเมืองกำแพงเพชร

1.3 รูปแบบสถาปัตยกรรม

1.3.1 รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองกำแพงเพชร

1.3.2 รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองนครชุม

1.4 ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว

1.4.1 การเดินทาง

1.4.2 บริการ

1.4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

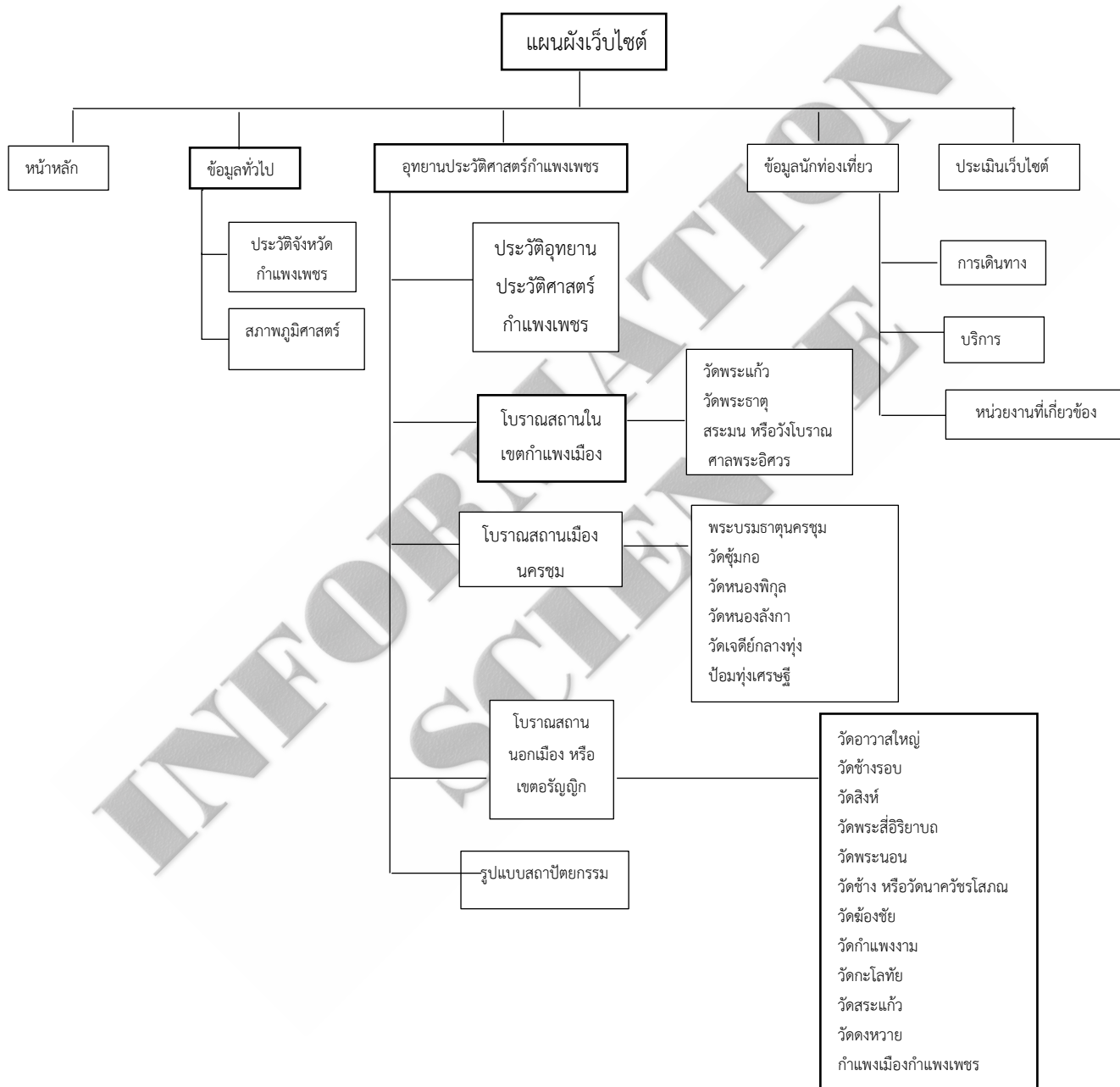
2. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์

ผู้พัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้ศึกษาข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงต่อความต้องการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนโครงการ โดยศึกษาจากตัวอย่างของเว็บไซต์ต่าง ๆ มีหัวข้อที่ศึกษาประกอบการวางแผน ดังนี้ (สันทัด ทองรินทร์. 2548 : 413-414)

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยศึกษาจากการออกแบบเว็บไซต์ เช่น การออกแบบหน้าจอ สีของเว็บไซต์ ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษรและภาพประกอบ เป็นต้น
2. ศึกษารายละเอียด และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำมาสร้างเป็นผลงานและศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูลก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบ และสร้างเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์
3. ศึกษาโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและสร้างเว็บไซต์
4. ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาเว็บไซต์

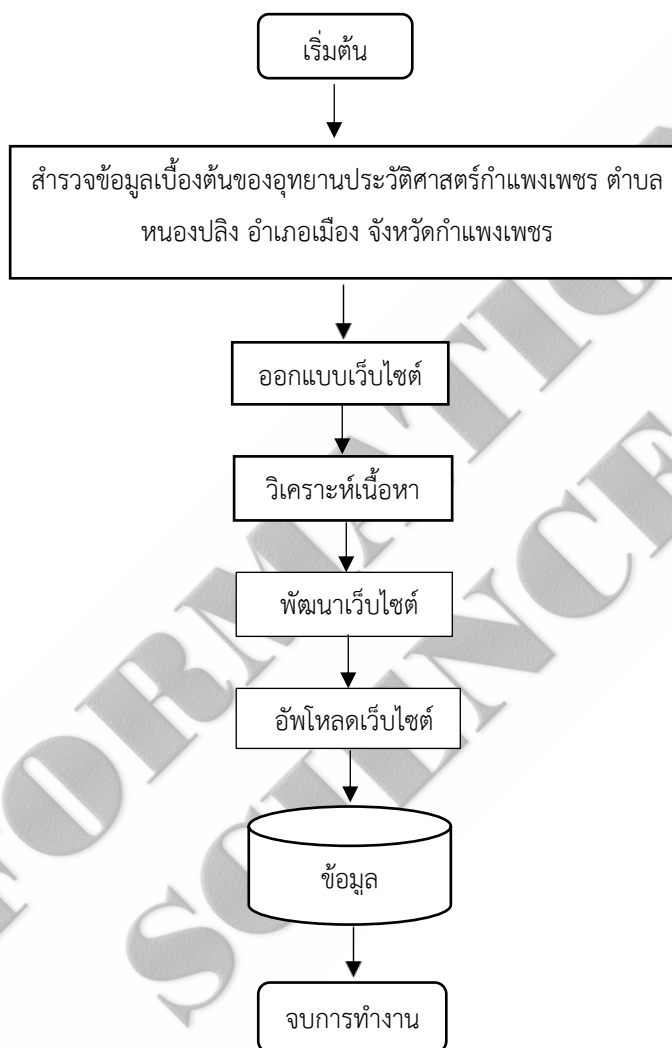
3. การออกแบบเว็บไซต์

3.1. การออกแบบแผนผังเว็บไซต์ (Site map) : การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

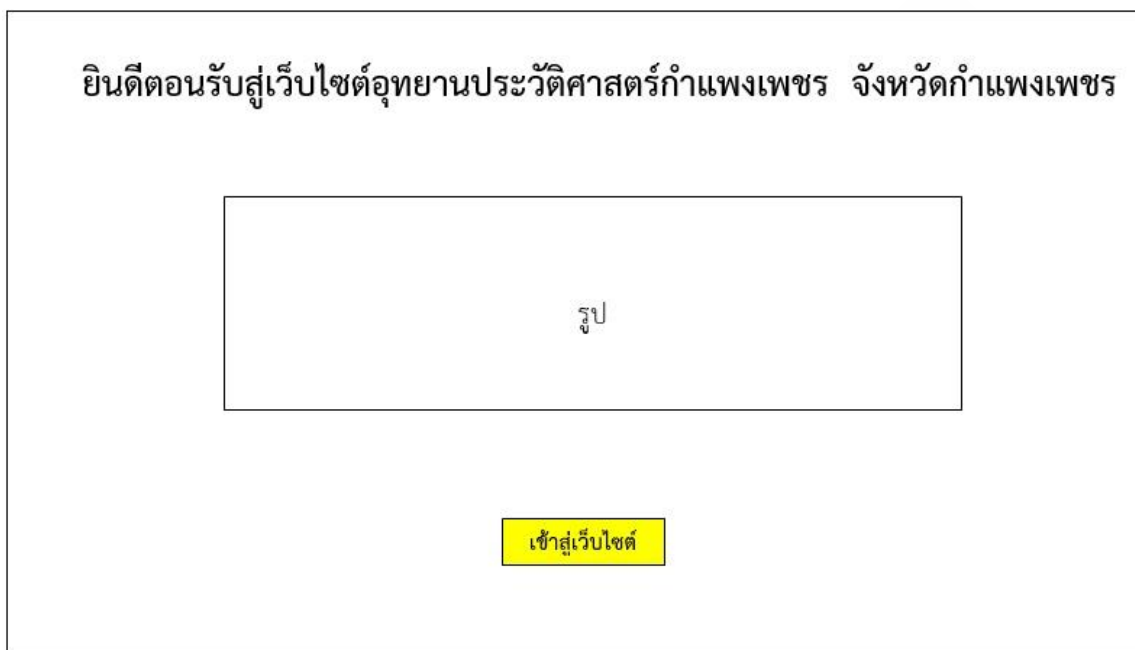
ภาพประกอบ 1 การออกแบบแผนผังเว็บไซต์ (Site map)

3.2 การออกแบบผังโครงเรื่อง (Flow Chart) : การพัฒนาเว็บไซต์อุทยาน
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพประกอบ 2 การออกแบบผังโครงเรื่อง (Flow Chart)

3.3 การออกแบบโฮมเพจ (Homepage) เป็นหน้าแรกของเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วยชื่อเว็บไซต์ ตัวอักษร รูปภาพ ซึ่งประกอบด้วย หน้าเข้าสู่เว็บไซต์

ภาพประกอบ 3 ออกแบบหน้าโฮมเพจเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

การออกแบบหน้าหลักเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีดังนี้

สีพื้นหน้าหลัก : สีเหลืองอ่อน

สีตัวหนังสือ : ทอง

รูปภาพ : โบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

3.4 การออกแบบเว็บเพจ (Webpage) เป็นการสร้างหน้าเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงจากโฮมเพจ

1. หน้าแรก

Logo banner อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park				
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ภาพเสโลต์ ข้อความ				
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 4 ออกแบบหน้าแรกเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : เนื้อหาที่บ่งบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร แบบสั้นๆ

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

2. หน้าข้อมูลทั่วไป

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิศาสตร์		เนื้อหา/ภาพประกอบ		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 5 ออกแบบหน้าข้อมูลทั่วไป

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : ออกแบบหน้าข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย 2 ตัวเลือก และแสดงเนื้อหา

คือ 1. ประวัติความเป็นมาจังหวัดกำแพงเพชรและ 2. สภาพภูมิศาสตร์

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

3. หน้าข้อมูลทั่วไป – ประวัติความเป็นมาจังหวัดกำแพงเพชร

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ประวัติความเป็นมา สถาปัตยกรรมศาสตร์		เนื้อหา/ภาพประกอบ		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 6 ออกแบบหน้าข้อมูลทั่วไป – ประวัติความเป็นมาจังหวัดกำแพงเพชร

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : ประวัติความเป็นมาจังหวัดกำแพงเพชร จะประกอบไปด้วยเนื้อหา
และรูปภาพเกี่ยวกับจังหวัดกำแพงเพชร 2. สถาปัตยกรรมศาสตร์

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

4. หน้าข้อมูลทั่วไป – สถาปัตยกรรมศาสตร์

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ประวัติความเป็นมา สถาปัตยกรรมศาสตร์		เนื้อหา/ภาพประกอบ		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 7 ออกแบบหน้าข้อมูลทั่วไป – สถาปัตยกรรมศาสตร์

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
 ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : สถาปัตยกรรมศาสตร์

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

5. หน้าที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง โบราณสถานเมืองนครชุม โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก รูปแบบสถาปัตยกรรม		เนื้อหา/ภาพประกอบ วิกิพีเดีย		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 8 ออกแบบหน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : ประกอบด้วย 5 ตัวเลือก จะแสดงเนื้อหา คือ 1. ประวัติอุทยาน
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร 2. โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง 3. โบราณสถานเมืองนครชุม
4. โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก 5. รูปแบบสถาปัตยกรรม

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

6. หน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร		
		Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง โบราณสถานเมืองนครชุม โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก รูปแบบสถาปัตยกรรม		เนื้อหา/ภาพประกอบ วิกิทัศน์		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 9 หน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีภาพประกอบ และวิกิทัศน์

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

7. หน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง

Logo banner อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park								
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์				
โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง								
ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร		<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">วัดพระแก้ว</td> <td style="text-align: center;">วัดพระธาตุ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">สระมน หรือวังโบราณ</td> <td style="text-align: center;">ศาลพระอิศวร</td> </tr> </table>			วัดพระแก้ว	วัดพระธาตุ	สระมน หรือวังโบราณ	ศาลพระอิศวร
วัดพระแก้ว	วัดพระธาตุ							
สระมน หรือวังโบราณ	ศาลพระอิศวร							
โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง								
โบราณสถานเมืองนครชุม								
โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตศรีชุม								
รูปแบบสถาปัตยกรรม		วัดทิพย์						
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59								

ภาพประกอบ 10 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง จะประกอบไปด้วย 1. วัดพระแก้ว
2. วัดพระธาตุ 3. วังโบราณหรือสระมน 4. ศาลพระอิศวร และวัดทิพย์ เนื้อหาจะแสดงขึ้นเมื่อกดเข้า
ที่รูปภาพของแต่ละวัด และจะแสดงข้อมูลของวัดนั้นในหน้าใหม่ พร้อมมีภาพประกอบ

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

8. หน้าที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานเมืองนครชุม

Logo banner อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park										
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์						
โบราณสถานเมืองนครชุม										
ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง โบราณสถานเมืองนครชุม โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก รูปแบบสถาปัตยกรรม <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>พระบรมธาตุนครชุม</td> <td>วัดชุมก่อ</td> </tr> <tr> <td>วัดหนองพิกุล</td> <td>วัดหนองลังกา</td> </tr> <tr> <td>วัดเจติยกลางทุ่ง</td> <td>ป้อมทุ่งเศรษฐี</td> </tr> </table> วิทัศน์					พระบรมธาตุนครชุม	วัดชุมก่อ	วัดหนองพิกุล	วัดหนองลังกา	วัดเจติยกลางทุ่ง	ป้อมทุ่งเศรษฐี
พระบรมธาตุนครชุม	วัดชุมก่อ									
วัดหนองพิกุล	วัดหนองลังกา									
วัดเจติยกลางทุ่ง	ป้อมทุ่งเศรษฐี									
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59										

ภาพประกอบ 11 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร –โบราณสถานเมืองนครชุม

การออกแบบหน้าจอบนเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : โบราณสถานเมืองนครชุม โดยจะแสดงเนื้อหา ดังนี้ 1. พระบรมธาตุ นครชุม 2. วัดชุมก่อ 3. วัดหนองพิกุล 4. วัดหนองลังกา 5. วัดเจติยกลางทุ่ง 6. ป้อมทุ่งเศรษฐี และ วิทัศน์ เนื้อหาจะแสดงขึ้นเมื่อกดเข้าที่รูปภาพของแต่ละวัด และจะแสดงข้อมูลของวัดนั้นในหน้าใหม่ พร้อมมีภาพประกอบ

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

9. หน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park														
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์												
โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก																
ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง โบราณสถานเมืองนครชุม โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก รูปแบบสถาปัตยกรรม		<table border="1"> <tr> <td>วัดอวาสใหญ่</td> <td>วัดช้างรอบ</td> </tr> <tr> <td>วัดสิงห์</td> <td>วัดพระสี่อิริยาบถ</td> </tr> <tr> <td>วัดพระนอน</td> <td>วัดช้าง หรือวัดนาควัชรโสภณ</td> </tr> <tr> <td>วัดฆ้องชัย</td> <td>วัดกำแพงงาม</td> </tr> <tr> <td>วัดกะโลทัย</td> <td>วัดสระแก้ว</td> </tr> <tr> <td>วัดคงทวย</td> <td>กำแพงเมืองกำแพงเพชร</td> </tr> </table> วิดีทัศน์			วัดอวาสใหญ่	วัดช้างรอบ	วัดสิงห์	วัดพระสี่อิริยาบถ	วัดพระนอน	วัดช้าง หรือวัดนาควัชรโสภณ	วัดฆ้องชัย	วัดกำแพงงาม	วัดกะโลทัย	วัดสระแก้ว	วัดคงทวย	กำแพงเมืองกำแพงเพชร
วัดอวาสใหญ่	วัดช้างรอบ															
วัดสิงห์	วัดพระสี่อิริยาบถ															
วัดพระนอน	วัดช้าง หรือวัดนาควัชรโสภณ															
วัดฆ้องชัย	วัดกำแพงงาม															
วัดกะโลทัย	วัดสระแก้ว															
วัดคงทวย	กำแพงเมืองกำแพงเพชร															
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59																

ภาพประกอบ 12 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
โบราณสถาน ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก โดยจะแสดงเนื้อหา ดังนี้

1.วัดอวาสใหญ่ 2.วัดช้างรอบ 3. วัดสิงห์ 4. วัดพระสี่อิริยาบถ 5. วัดพระนอน 6.วัดช้าง หรือวัด
นาควัชรโสภณ 7. วัดฆ้องชัย 8. วัดกำแพงงาม 9.วัดกะโลทัย 10. วัดสระแก้ว 11.วัดคงทวย
12. กำแพงเมืองกำแพงเพชร และวิดีทัศน์ เนื้อหาจะแสดงขึ้นเมื่อกดเข้าที่รูปภาพของแต่ละวัด และ
จะแสดงข้อมูลของวัดนั้นในหน้าใหม่ พร้อมมีภาพประกอบ

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

10. หน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – รูปแบบสถาปัตยกรรม

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง โบราณสถานเมืองนครชุม โบราณสถานกำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตรอยุ่ รูปแบบสถาปัตยกรรม		รูปแบบสถาปัตยกรรม รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองกำแพงเพชร รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองนครชุม เนื้อหา/ภาพประกอบ		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 13 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – รูปแบบสถาปัตยกรรม

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : รูปแบบสถาปัตยกรรม โดยจะแสดงเนื้อหา ดังนี้ 1.รูปแบบ
สถาปัตยกรรม เมืองกำแพงเพชร 2. รูปแบบสถาปัตยกรรมเมืองนครชุม

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

11. หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว

Logo banner อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park				
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
การเดินทาง บริการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		การเดินทาง		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 14 ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

โบราณสถาน ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : ข้อมูลนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ตัวเลือก และแสดงเนื้อหา

คือ 1. การเดินทาง 2.บริการ และ 3.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

12. หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว – การเดินทาง

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
การเดินทาง บริการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		การเดินทาง		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 15 หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว – การเดินทาง

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
โบราณสถาน ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : เนื้อหาจะประกอบไปด้วยข้อมูลการเดินทางต่างๆ เช่นรถประจำทาง
รถส่วนตัว เครื่องบิน และแผนที่

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

13. หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว – บริการ

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
การเดินทาง บริการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		บริการ		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 16 หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว – บริการ

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
โบราณสถาน ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : เนื้อหาจะประกอบไปด้วยข้อมูลการบริการ เช่นเวลาเปิดให้บริการ ค่า
เข้าชม เป็นต้น

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

14. หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว – หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
การเดินทาง บริการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 17 หน้าข้อมูลนักท่องเที่ยว – หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

โบราณสถาน ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : เนื้อหาจะประกอบไปด้วยข้อมูลลิงค์เชื่อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตัวหนังสือ : Cordia New

ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

15. หน้าข้อประเมินเว็บไซต์

Logo banner		อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร Kamphaeng Phet Historical Park		
หน้าแรก	ข้อมูลทั่วไป	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ประเมินเว็บไซต์
แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์				
สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เว็บไซต์ : http://is.msu.ac.th/ โทร 043-754310 ต่อ 5360 โทรสาร 043-7543-59				

ภาพประกอบ 18 หน้าข้อประเมินเว็บไซต์

การออกแบบหน้าจอเมนูหลักหน้าแรก ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

หัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับเว็บไซต์

เมนูหลัก : ประกอบด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

โบราณสถาน ข้อมูลนักท่องเที่ยว และประเมินเว็บไซต์

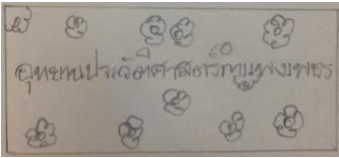
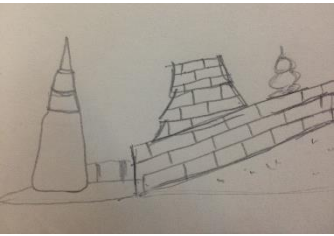
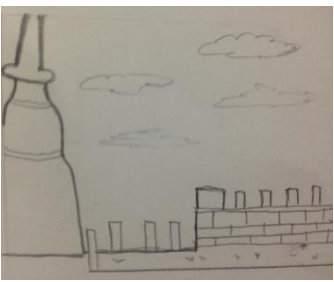
ส่วนเนื้อหา : ประเมินเว็บไซต์

ตัวหนังสือ : Cordia New

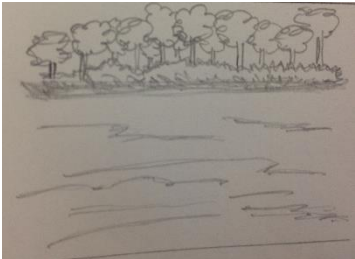
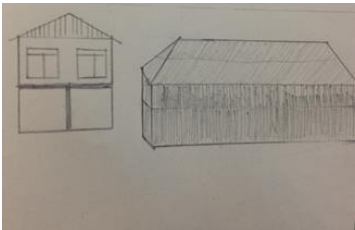
ส่วนท้ายเว็บ : หน่วยงานที่จัดทำ

4. การออกแบบโครงเรื่อง (Story board)

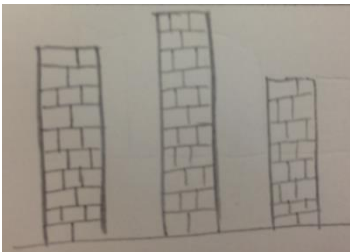
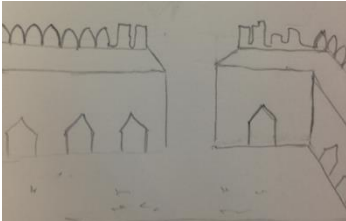
ตาราง 1 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

Storyboard	Screenplay	Script
	ตัวหนังสือ “อุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร”	เสียงดนตรีประกอบ
	บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีพื้นที่ทั้งหมด 2,114 ไร่ อยู่ภายใต้ การดูแลของกรมศิลปากร และ กระทรวงวัฒนธรรม
	มณฑปวัดพระแก้ว	โบราณสถานในเมืองกำแพงเพชร กว่า 40 แห่ง ทุกๆแห่งถือได้ว่าเป็น หลักฐานชิ้นสำคัญที่บอกเล่า เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ความ เป็นมาของวัฒนธรรม
	วัดพระธาตุ	ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตของ สองฝั่งแม่น้ำปิงที่ยังคงเหลือให้เห็น อยู่ในเมืองกำแพงเพชร

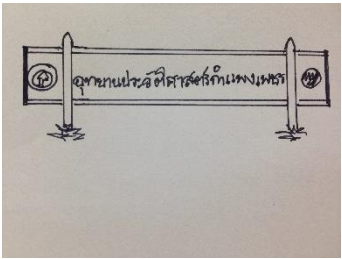
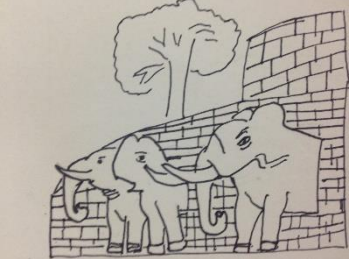
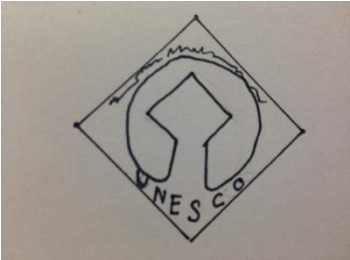
ตาราง 1 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	แม่น้ำ ใช้ภาพประกอบ	
	ชุมชนเก่า นครชุม ใช้ ภาพประกอบ	
	พระพุทธรูป ใช้ภาพประกอบ	ความงดงามของสถาปัตยกรรม ประติมากรรมวัดวาอารามที่ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทั้ง ทางสังคม และศาสนา รวมทั้ง ศิลปะเฉพาะที่เรียกว่าสกุลช่าง กำแพง
	วิหารวัดพระนอน	

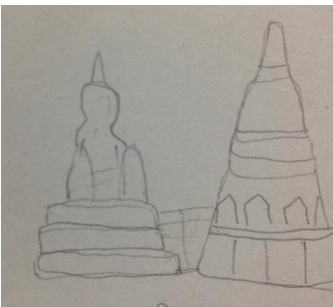
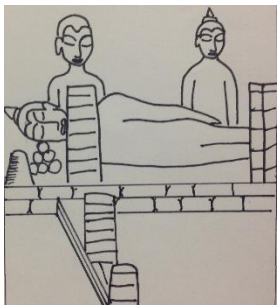
ตาราง 1 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	เสาศิลาแลงวัดพระนอน	เสียงดนตรีประกอบ
	วัดหนองลังกา ใช้ภาพประกอบ	
	ป้อมทุ่งเศรษฐี เริ่มจับภาพที่มุม ด้านขวาไปด้านซ้าย	
	กำแพงเมืองกำแพงเพชร	

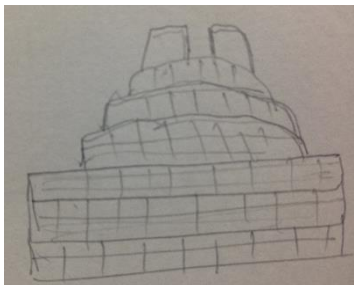
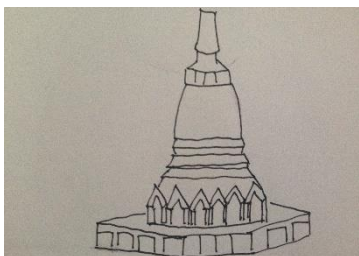
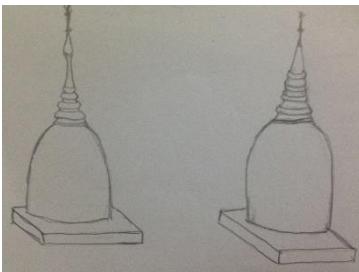
ตาราง 1 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	ป้ายอุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร ใช้ภาพประกอบ	ด้วยความสำคัญของอุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จึง ได้รับการยกย่องจากองค์การ ยูเนสโกประกาศขึ้นทะเบียน เป็นมรดกโลกร่วมกับอุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัยและ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนา ลัย จังหวัดสุโขทัย ในวันที่ 12 ธันวาคม ปีพุทธศักราช 2534 เป็นต้นมา
	วัดช้างรอบ จักรภาพที่เจดีย์ช้าง รอบ	
	ป้ายมรดกโลก ใช้รูปภาพ ประกอบ	

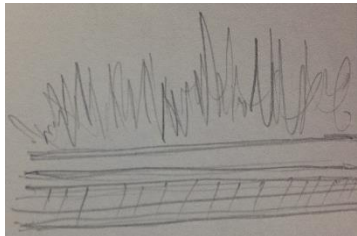
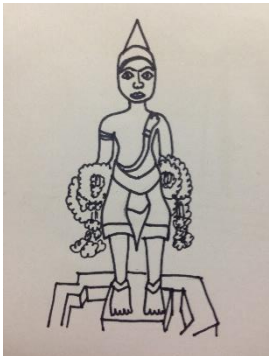
ตาราง 2 โบราณสถานเขตกำแพงเมือง

Storyboard	Screenplay	Script
	ตัวหนังสือขึ้นว่า “โบราณสถานเขตกำแพงเมือง”	เสียงดนตรีประกอบ
	จับภาพที่มณฑปพระสามองค์ เลื่อนไปทางขวา ตัวอักษรขึ้นว่า “วัดพระแก้ว”	วัดพระแก้วเป็นศิลปะสกุลช่างกำแพง สิ่งก่อสร้างส่วนใหญ่ใช้ศิลาแลง ภายในวัดประกอบไปด้วย พระเจดีย์สิงห์ล้อม วิหารมณฑปพระสามองค์ อุโบสถ
	เปลี่ยนภาพมาที่ยอดพระเจดีย์สิงห์ล้อม เลื่อนมาจนถึงฐานล่าง	สาเหตุที่เรียกว่าวัดพระแก้ว เพราะมีตำนานเล่าว่า “พระแก้วเคยมาอยู่ที่เมืองนี้ ถ้าหากได้มาอยู่ที่เมืองนี้ ถ้าหากได้มาอยู่คงจะต้องเป็นวัดนี้แน่” ซึ่งหมายถึงวัดพระแก้ว จนเรียกกันมาจนถึงทุกวันนี้
	เปลี่ยนภาพมาที่มณฑปพระสามองค์	

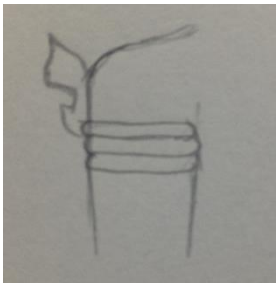
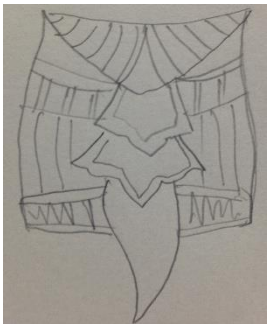
ตาราง 2 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	ฐานวิหารวัดพระแก้ว	
	เริ่มจับภาพที่เจดีย์รายด้านซ้าย ตัวอักษรขึ้นว่า “วัดพระธาตุ”	วัดพระธาตุ เป็นวัดสำคัญ ภายในเมืองกำแพงเพชร ภายในวัดประกอบไปด้วย เจดีย์ ประธาน เจดีย์รายสององค์ วิหาร 1 หลัง เหตุที่ชื่อวัดพระ ธาตุ เพราะวัด ตั้งอยู่กลางเมือง เช่นเดียวกับวัดมหาธาตุกลาง เมืองสุโขทัย พระวิเชียรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชรเลยตั้งชื่อ วัดว่า “วัดพระธาตุ”
	เลื่อนมาที่องค์เจดีย์วัดพระธาตุ	
	เปลี่ยนมุมมาที่เจดีย์ราย ด้านหน้า	

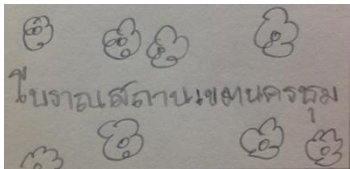
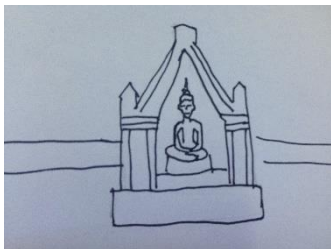
ตาราง 2 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
  	จับภาพที่ป้ายสระมน และบริเวณรอบๆ ตัวอักษรขึ้นว่า “สระมน หรือวังโบราณ” ตัดภาพมาที่ฐานอาคาร รูปศาลพระอิศวร ตัวอักษรขึ้นว่า “ศาลพระอิศวร”	สระมนหรือวังโบราณ แบ่งพื้นที่เป็นสองส่วน คือ ชั้นนอกและชั้นใน ตรงกลางมีสระน้ำรูปสี่เหลี่ยมมน จึงเรียกพื้นที่แห่งนี้ว่า สระมน จากการขุดค้นขุดแต่งทางโบราณคดีของกรมศิลปากร พบเศษภาชนะดินเผา และฐานอาคาร ตามพื้นที่ส่วนต่างๆ จากการสันนิษฐานที่เกี่ยวกับสระมนอาจเอาไว้ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคและบริโภคในเขตวัง ปัจจุบันสระมน มีสภาพเป็นพื้นที่โล่งกว้างมีร่องรอยการขุดพบโบราณสถานแห่งนี้ และเหลือเพียงพื้นฐานอาคารบางส่วนเท่านั้น ศาลพระอิศวร เป็นฝีมือของช่างไทย แต่ทำตามอย่างศิลปะเขมร ราวคริสต์วรรษที่ 18 มี

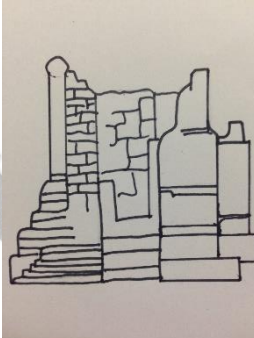
ตาราง 2 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	จับภาพที่พระพักตร์ เครา	มีลักษณะพระพักตร์เป็นรูป สี่เหลี่ยม มงกุฎทำเป็น หมวกแฉกมีเครายาวจนถึง สร้อยคอ
	จับภาพที่กำไลแขน	กำไลแขนเป็นรูปงูพันอยู่ สามรอบ
	จับภาพที่ผ้าทรงยาว	ผ้าทรงยาวเหนือเขา เล็กน้อย ชายสายรัด ด้านหน้ายาว
	จับภาพที่พระบาทสวมพระ อำมรงค์ทุกนิ้ว	ที่นิ้วพระหัตถ์และนิ้วพระ บาทสวมอำมรงค์ทุกนิ้ว

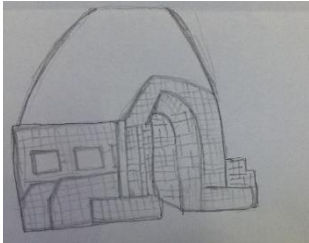
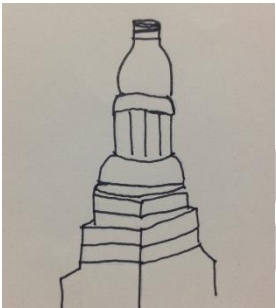
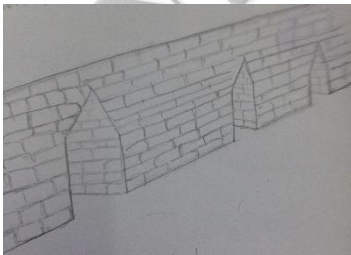
ตาราง 3 โบราณสถานเขตนครชุม

Storyboard	Screenplay	Script
    	ตัวหนังสือว่า “โบราณสถาน เขตนครชุม” เปลี่ยนมุมมาจับภาพที่ยอดพระ บรมธาตุเลื่อนลงมาจนถึงฐาน จับภาพที่ซุ้มจร	เสียงดนตรีประกอบ พระบรมธาตุนครชุม ใน อดีตเป็นเจดีย์ทรงพุ่มข้าว บิณฑ์สามองค์ตั้งอยู่บนฐาน เดียวกัน ต่อมาได้บูรณะ โดยพระยาตะก่า และพะโป้ พ่อค้าไม้ชาวกะเหรี่ยง ได้ สร้างเจดีย์ทรงมอญครอบ ไว้บนฐานเดิม ต่อมาในปี พุทธศักราช 2533 ได้ บูรณะใหม่อีกครั้งโดยทำ เป็นสี่ทอง มีซุ้มจรทั้งสี่ทิศ ประดิษฐานพระพุทธรูป ประจำซุ้ม ดังปัจจุบันนี้

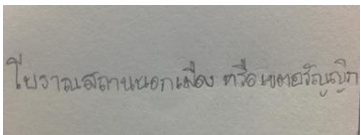
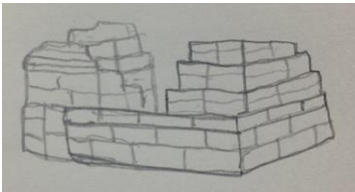
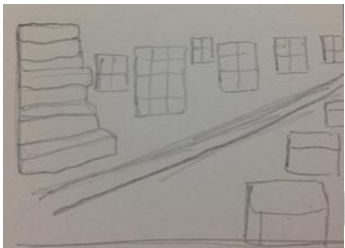
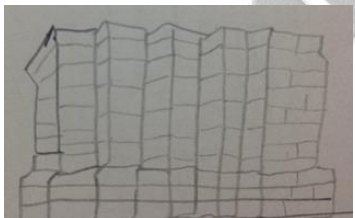
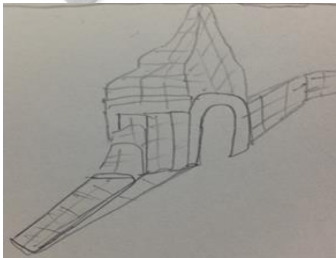
ตาราง 3 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	เจดีย์วัดซุ่มกอ ใช้ ภาพประกอบตัวอักษรขึ้นว่า “วัดซุ่มกอ”	วัดซุ่มกอ อยู่ใกล้ๆกับป้อมทุ่ง เศรษฐี สิ่งก่อสร้างที่ยังปรากฏ อยู่บริเวณวัดซุ่มกอ คือ พระ เจดีย์ประธานที่ก่อด้วยอิฐ วัด แห่งนี้เคยขุดพบพระเครื่อง “ซุ่มกอ”
	ลักษณะของพระซุ่มกอ	
	จับภาพที่มณฑปสี่เหลี่ยม และบริเวณรอบๆตัวอักษร ขึ้นว่า “วัดหนองพิกุล”	วัดหนองพิกุล ประกอบไปด้วย มณฑปรูปสี่เหลี่ยม และวิหาร ชาวบ้านเล่าต่อกันว่าผู้สร้าง คือนางพิกุล จึงเรียกกันว่า “วัด หนองพิกุล” บางตำราก็เล่าว่า บริเวณวัดมีหนองน้ำ และต้น พิกุลขนาดใหญ่หลายต้น จึง เรียกกันว่า “วัดหนองพิกุล” และวัดแห่งนี้ยังมีการขุดพบ พระเครื่องที่เรียกกันว่า “พระ นางกำพวด” ที่สร้างชื่อให้ จังหวัดกำแพงเพชร

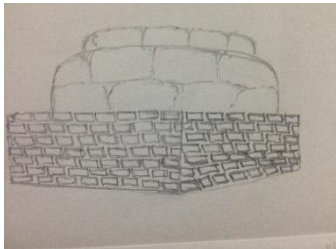
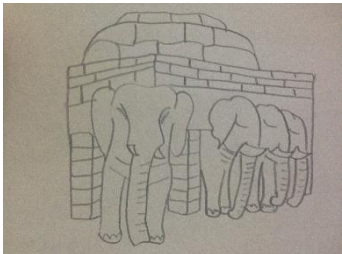
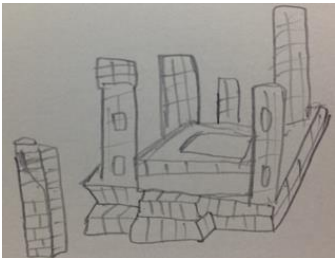
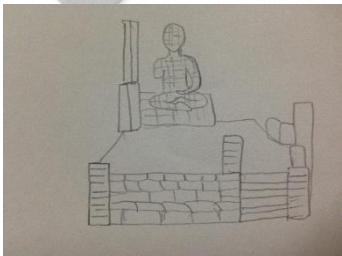
ตาราง 3 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	จับภาพที่ยอดเจดีย์ประธาน เลื่อนลงมาจนถึงฐาน ตัวอักษรขึ้นว่า “วัดหนอง ลังกา”	วัดหนองลังกาประกอบไปด้วย เจดีย์ประธานทรงกลมก่อด้วย อิฐ ฐานล่างทำเป็นซุ้มยื่น ออกมาทั้งสี่ด้าน แต่ละด้านมี พระพุทธรูปอยู่ประจำทิศ แต่ ปัจจุบันพระพุทธรูปไม่สมบูรณ์ เนื่องจากถูกทำลาย
	จับภาพฐานล่างที่เป็นซุ้มยื่น ออกมา	วัดเจดีย์กลางทุ่ง เจดีย์ประธาน ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ก่อด้วยอิฐ ด้านหน้ามีฐานพระวิหาร ส่วน อื่นๆได้ชำรุดเสียหายเกือบ ทั้งหมดถูกทำลาย เนื่องจากถูก ขุดค้นหาพระเครื่องทุ่งเศรษฐี
	ใช้รูปภาพประกอบ มี ตัวอักษรขึ้นว่า “วัดเจดีย์ กลางทุ่ง”	ป้อมทุ่งเศรษฐี ก่อด้วยศิลาแลง ยาวต้นละ 84 เมตร แต่ละด้าน มีประตูเข้าออก ด้านบน สามารถเดินตรวจตราได้ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัย อยุธยาตอนกลาง ได้รับอิทธิพล มาจากยุโรป
	จับภาพที่มุมด้านขวาของ ป้อม แล้วเลื่อนไปทางด้าน ซ้ายตัวอักษรขึ้นว่า “ป้อมทุ่ง เศรษฐี”	

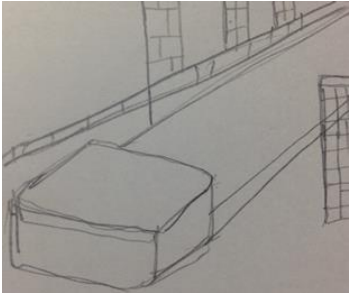
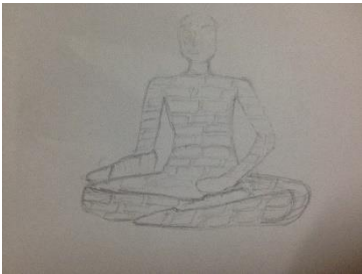
ตาราง 4 โบราณสถานเขตนอกเมือง หรือเขตรัญญิก

Storyboard	Screenplay	Script
	ตัวหนังสือขึ้นว่า “โบราณสถานเขตนอกเมือง หรือ เขตรัญญิก”	เสียงดนตรีประกอบ
	จับภาพบริเวณรอบๆวัด อวาสใหญ่ มีตัวอักษรขึ้นว่า “วัดอวาสใหญ่”	วัดอวาสใหญ่ เป็นวัดที่ พระสงฆ์ผู้ใหญ่จำพรรษาอยู่ ภายในวัดประกอบไปด้วย วิหาร เจดีย์ประธาน ตัววิหาร ตั้งอยู่บนฐานทักษิณขนาด ใหญ่ที่ก่อด้วยศิลาแลง
	เปลี่ยนภาพมาที่ฐานวิหาร	ด้านหลังวิหารเป็นเจดีย์ ประธานขนาดใหญ่ คล้าย เจดีย์พุ่มข้าวบิณฑ์ ส่วนยอด หักพังลงมาหมด ทำให้ไม่ ทราบรูปทรงเดิมที่แน่ชัด
	เปลี่ยนภาพมาที่เจดีย์ประธาน	
	เริ่มจับภาพที่ประตูทางเข้า เลื่อนมาทางขวา มีตัวอักษร ขึ้นว่า “วัดช้างรอบ”	วัดช้างรอบเป็นวัดที่มีขนาด ใหญ่ที่สุดในบรรดาวัดนอก กำแพงเมือง

ตาราง 4 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	จับภาพที่เจดีย์ทรงลังกา	เป็นเจดีย์ทรงลังกา ฐานกว้าง 31 เมตร
	เปลี่ยนมุมมองที่ฐานเจดีย์ทรงลังกา ประดับช้างปูนปั้นครึ่งตัว	ฐานเจดีย์เป็นรูปปั้นช้างทรงครึ่งตัวจำนวน 68 เชือก มีทางขึ้นทั้ง 4 ด้าน
	ตัดภาพมาที่ด้านหน้าเจดีย์ทรงลังกา ภาพฐานวิหารวัดช้างรอบ	ด้านหน้าเจดีย์มีวิหารเป็นเสา 4 แถว 7 ห้อง
	เริ่มจับภาพที่ด้านหน้าวัดสิงห์ มีตัวอักษรขึ้นว่า “วัดสิงห์”	วัดสิงห์ มีสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ คือ ฐานอาคารขนาดใหญ่

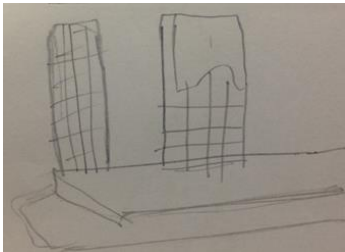
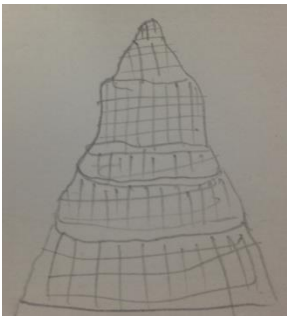
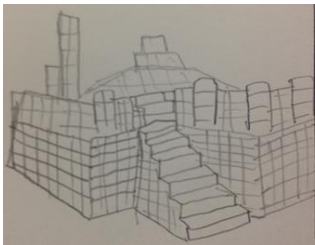
ตาราง 4 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	ตัดภาพมาที่แท่นอาสนสงฆ์	ด้านบนเป็นอุโบสถภายใน อาคารพบแท่นอาสนสงฆ์ และ พระประธานรอบนอกมีใบ เสมารูปรอบๆ ถัดจากอุโบสถ จะเป็นเจดีย์ประธานเหลือ
	เลื่อนมาที่พระประธาน	เฉพาะฐานหน้ากระดาน และ ฐานบัวสี่เหลี่ยมตอนล่างทำ เป็นซุ้มพระยื่นออกมาทั้งสี่ด้าน ส่วนยอดหักพังลงมาหมด
	เปลี่ยนภาพมาที่เจดีย์ ประธานด้านหลังวิหาร	
	จับภาพที่ด้านหน้าวัดพระสี่ อิริยาบถ มีตัวอักษรขึ้นว่า “วัดพระสี่อิริยาบถ”	วัดพระสี่อิริยาบถ สิ่งก่อสร้างที่ สำคัญคือ วิหารและมณฑป พระสี่อิริยาบถ

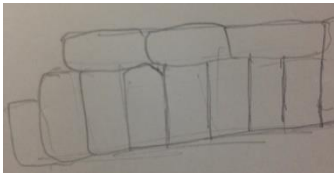
ตาราง 4 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	เปลี่ยนมาจับภาพ พระพุทธรูปอิริยาบถนั่ง	ลักษณะของมณฑปเป็นแบบ จัตุรมุขกึ่งกลางเป็นแท่ง สี่เหลี่ยม ส่วนเครื่องบนของ หลังคายื่นมาทั้งสี่ทิศ ก่อผนัง ให้เว้าเข้าไปและประดิษฐาน พระพุทธรูปในอิริยาบถนั่ง เดิน นอน และยืน
	เปลี่ยนมาจับภาพ พระพุทธรูปอิริยาบถเดิน	เสียงดนตรีประกอบ
	เปลี่ยนมาจับภาพ พระพุทธรูปอิริยาบถนอน	
	เปลี่ยนมาจับภาพ พระพุทธรูปอิริยาบถยืน	

ตาราง 4 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	เริ่มจับภาพที่ด้านข้างวัดพระ นอน มีตัวอักษรขึ้นว่า “วัด พระนอน”	วัดพระนอน มีสิ่งก่อสร้างที่ สำคัญคือ อุโบสถ วิหาร และ เจดีย์ประธาน จุดเด่นของวัด พระนอนคือมีเสาศิลาแลง ขนาดใหญ่กว้างด้านละ 1 เมตร สูงประมาณ 45 เมตร
	เลียนภาพมาที่เจดีย์ประธาน	จนเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ของเมืองกำแพงเพชร
	จับภาพที่เสาศิลาแลงขนาด ใหญ่	
	ภาพฐานวิหารขนาดใหญ่ มี ตัวอักษรขึ้นว่า “วัดฆ้องชัย”	วัดฆ้องชัย มีสิ่งก่อสร้างที่ น่าสนใจที่สุดของวัดคือ ฐาน มหาวิหารที่สูงกว่าทุกวัดในเขต นอกกำแพงเมือง เป็นฐานหน้า กระดานมีบันไดทางขึ้นทั้ง ด้านหน้าและด้านหลัง

ตาราง 4 (ต่อ)

Storyboard	Screenplay	Script
	ภาพตัวมกร หรือมังกร	บริเวณด้านหน้าประดับด้วย มกร หรือมังกร ปัจจุบันตัวมกร จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติกำแพงเพชร
	บริเวณรอบๆ มีตัวอักษรขึ้น ว่า “วัดกำแพงงาม”	วัดกำแพงงาม มีส่วนที่สำคัญ คือมีศิลาแลงที่มั่นคง และมี สภาพที่สมบูรณ์จึงเรียกกันโดย สามัญว่า วัดกำแพงงาม
	รูปกำแพงวัดกำแพงงาม	
	กำแพงเมืองกำแพงเพชรใช้ ภาพประกอบ มีตัวอักษรขึ้น ว่า “กำแพงเมือง กำแพงเพชร”	กำแพงเมืองกำแพงเพชร ก่อ ด้วยศิลาแลง มีชั้นเชิงเทิน ตอนบนก่อเป็นรูปใบเสมา และ มีป้อมประตูโดยรอบ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัย อยุธยา

การพัฒนาเว็บไซต์

การพัฒนาเว็บไซต์เป็นการกำหนดโครงสร้างหลักที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ ที่ประกอบด้วย ข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และวิดีโอ ในการนำเสนอ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาเว็บไซต์ ดังนี้ (สุวิช ธีระโคตร. 2554 : 191-193)

1. การกำหนดแหล่งเก็บข้อมูลสำหรับเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นผู้ศึกษากำหนดให้จัดเก็บไว้ที่ตัวบริการเว็บ
2. การกำหนดโฟลเดอร์โฟลเดอร์สำหรับการจัดเก็บข้อมูล และกำหนดประเภทแฟ้มข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ ประกอบด้วย

ตาราง 5 โฟลเดอร์

โฟลเดอร์ (Folder)	ข้อมูล
Project	รวบรวมข้อมูลทั้งหมด
Historical	อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
image	รูปภาพ
sound	เสียง
video	ภาพเคลื่อนไหว

ตาราง 6 แฟ้มข้อมูล

เว็บไซต์ (Web site)	ประเภทแฟ้มข้อมูล
โฮมเพจ	.html
เว็บเพจ	.html
รูปภาพ	.jpg .png
เสียง	.mp3
วีดิทัศน์	.avi,

3. การกำหนดรูปแบบคำสั่งที่ใช้ในการพัฒนาเว็บ

4. โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์

เป็นการสร้างเว็บเพจหน้าต่างๆ โดยการนำเนื้อหาที่ทำการศึกษาและรวบรวม มาสร้างเว็บเพจตามรูปแบบที่กำหนดหน้าด้วยโปรแกรม Adobe Dreamweaver

หลังการพัฒนาเว็บไซต์

1. การอัปโหลด

หลังการพัฒนาเว็บไซต์เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะต้องอัปโหลด (Upload) ข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่อินเทอร์เน็ต โดยนำไปฝากหรือเก็บไว้บนเว็บเซิร์ฟเวอร์เพื่อเผยแพร่ไปสู่สาธารณะชน การจัดการเว็บไซต์มีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. จดทะเบียนโดเมนเนม (Domain Name)
2. จัดหาพื้นที่ฝากเว็บไซต์บนเว็บเซิร์ฟเวอร์(Web Hosting)
3. อัปโหลดไฟล์เข้าสู่เว็บเซิร์ฟเวอร์

2. การเผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก

เผยแพร่ข้อมูลผ่านหน้าเพจเฟสบุ๊ก กลุ่มโบราณสถาน หรืออุทยานต่างๆทางเฟสบุ๊ก เว็บไซต์ท่องเที่ยวต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

3. การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยเก็บแบบสอบถามออนไลน์ ในระยะเวลาที่กำหนด ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม ถึงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2559 จำนวน 138 ชุด

การศึกษาความพึงพอใจ

การศึกษาความพึงพอใจพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร การประเมินผลมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคคลทั่วไปที่สนใจเข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของ
กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ กรณีไม่ทราบจำนวนประชากร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 40) ดังนี้
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ กรณีไม่ทราบจำนวนประชากร ใช้สูตร

$$n = \frac{P(1-p)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P แทน สัดส่วนของประชากร

Z แทน ความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับ 0.05

e แทน สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

กำหนดสัดส่วนประชากรเท่ากับ .10 ระดับความมั่นใจที่ 95% และยอมรับให้คลาดเคลื่อนได้

5%

เมื่อแทนค่าลงในสูตร

$$N = \frac{(.10)(1-.10)(1.96)^2}{(.05^2)}$$

$$= \frac{.10 \times 0.9 \times 3.84}{.0025}$$

$$= \frac{.3456}{.0025}$$

$$= 138.24 \text{ จำนวนเต็มคือ } 138 \text{ คน}$$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจ

2.1 เว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัด
กำแพงเพชร

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ สำหรับผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

3. การสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการนำเสนอเนื้อหาของเว็บไซต์

1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหา

1.2 เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย

1.3 เนื้อหาตรงต่อความต้องการ

1.4 เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่อย่างเหมาะสม

1.5 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา

1.6 วิดีทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา

2. ด้านการออกแบบของเว็บไซต์

2.1 การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของเว็บดูง่ายและสวยงาม

2.2 ขนาดของภาพมีความเหมาะสม

2.3 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม

2.4 สีตัวอักษรมีความเหมาะสม

2.5 สีพื้นหลังมีความเหมาะสม

3. ด้านการใช้งานเว็บไซต์

3.1 ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์

3.2 การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ถูกต้องเหมาะสม

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเป็นปลายเปิด ให้ผู้ใช้งานสามารถแสดงความคิดเห็น และ
เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้งานเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรตำบลหนองปลิง
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

3.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความ
ถูกต้องทางภาษา ความชัดเจนในข้อคำถาม และครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา

3.4 นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out)
กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพโดยหาค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาค
(Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 113-119) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ
0.821

3.5 หลังจากหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว นำแบบสอบถามไปสร้างแบบสอบถามออนไลน์ใน google docs

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผ่านกลุ่มหรือเพจในเฟสบุ๊ก

4.2 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม ถึงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2559 จำนวน 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) เพื่อคำนวณหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดการให้คะแนนความพึงพอใจและใช้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ระดับ 1	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด
ระดับ 2	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
ระดับ 3	หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 4	หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
ระดับ 5	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด

และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาแปลความหมาย หาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	ความหมาย	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	ความหมาย	มีความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	ความหมาย	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	ความหมาย	มีความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	ความหมาย	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

6.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้คำนวณหาค่าความแตกต่างภายในกลุ่มของข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยของข้อมูลแต่ละตัวที่กระจายออกมาจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\bar{x}$	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนกับค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.3 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องแปลงเป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

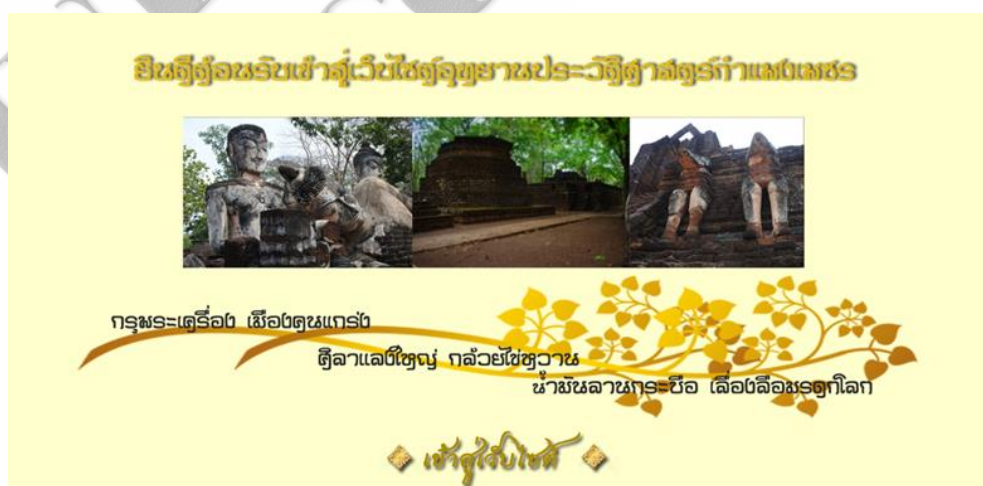
การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการพัฒนาเว็บไซต์
2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ

ผลการพัฒนาเว็บไซต์

ผลการพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้ภาษา HTML ในการทำหน้าที่ควบคุมการแสดงผลของข้อมูลในเว็บเพจ โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ โปรแกรม Adobe Photos shop ใช้สำหรับตกแต่งภาพกราฟิกที่โดดเด่น โปรแกรม Adobe Dreamweaver ใช้สำหรับออกแบบเว็บไซต์ โปรแกรม Sony Vegas ใช้ตัดต่อวิดีโอ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. โฮมเพจ (Homepage) เป็นหน้าหลักของเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร URL: <http://kpphistoricalpark.web.is.it.msu.ac.th/> ดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 หน้าโฮมเพจเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

2. หน้าแรกเว็บไซต์ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนหัวของเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรจะเป็นแบนเนอร์ ส่วนเมนูประกอบไปด้วย หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ข้อมูลนักท่องเที่ยว ประเมินเว็บไซต์ และส่วนท้ายเว็บโดยจะแสดงเว็บไซต์หน่วยงานของผู้จัดทำ ดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 หน้าแรกเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

3. หน้าเว็บเพจข้อมูลทั่วไป – ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกำแพงเพชรประกอบไปด้วยเนื้อหา และภาพประกอบ ดังภาพประกอบ 21

ภาพประกอบ 21 หน้าเว็บเพจข้อมูลทั่วไป – ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกำแพงเพชร

4. หน้าเว็บเพจข้อมูลทั่วไป - สถาปณมศาสตร์ นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่นๆที่ใกล้เคียงกับจังหวัดกำแพงเพชร ดังภาพประกอบ 22

ภาพประกอบ 22 หน้าเว็บเพจข้อมูลทั่วไป - สถาปณมศาสตร์

5. หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ประกอบไปด้วยเนื้อหา ภาพประกอบ ดังภาพประกอบ 23

ภาพประกอบ 23 ที่หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

6. หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง ซึ่งจะประกอบไปด้วยวัดพระแก้ว วัดพระธาตุ สรรพมน หรือวังโบราณ และศาลพระอิศวร นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับโบราณสถานเขตกำแพงเมือง ในรูปของตัวอักษร รูปภาพ และวีดิทัศน์ ดังภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานในเขตกำแพงเมือง

6.1. หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – วัดพระแก้ว ดังภาพประกอบ 25

ภาพประกอบ 25 หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – วัดพระแก้ว

6.2. หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – วัดพระธาตุ ดังภาพประกอบ 26

ภาพประกอบ 26 หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – วัดพระธาตุ

6.3. หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – สระมน หรือวังโบราณ

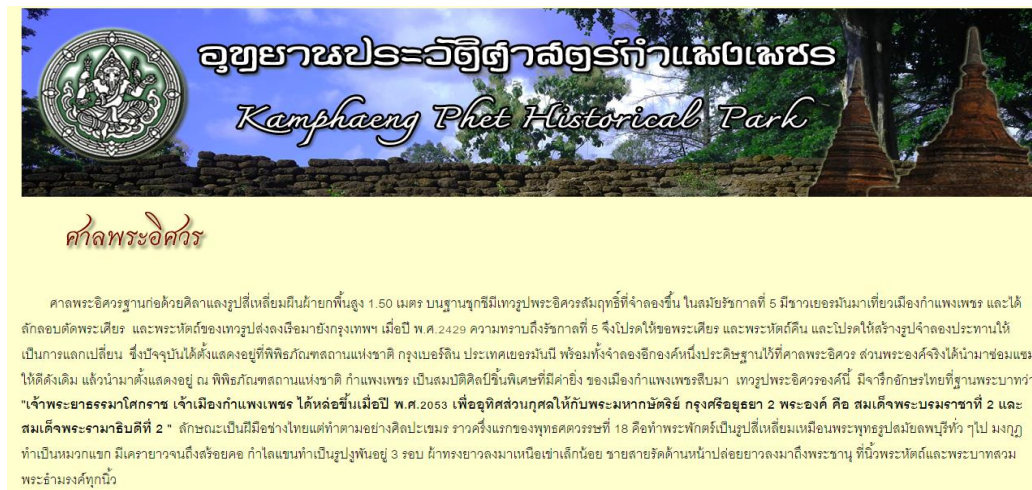
ดังภาพประกอบ 27

ภาพประกอบ 27 หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – สระมน หรือวังโบราณ

6.4 หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – ศาลพระอิศวร

ดัดภาพประกอบ 28

ภาพประกอบ 28 หน้าเว็บเพจโบราณสถานในเขตกำแพงเมือง – ศาลพระอิศวร

7. หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานเมืองนครชุม ซึ่งจะประกอบ

ไปด้วย พระบรมธาตุนครชุม วัดชุมก้อวัดหนองพิกุล วัดหนองลังการ เจดีย์กลางทุ่งและป้อมทุ่ง
เศรษฐี นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับโบราณสถานเมืองนครชุม ในรูปของตัวอักษร รูปภาพ และวีดิ
ทัศน์ ดัดภาพประกอบ 29

ภาพประกอบ 29 หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานเมืองนครชุม

7.1 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – พระบรมธาตุนครชุม ดังภาพประกอบ 30

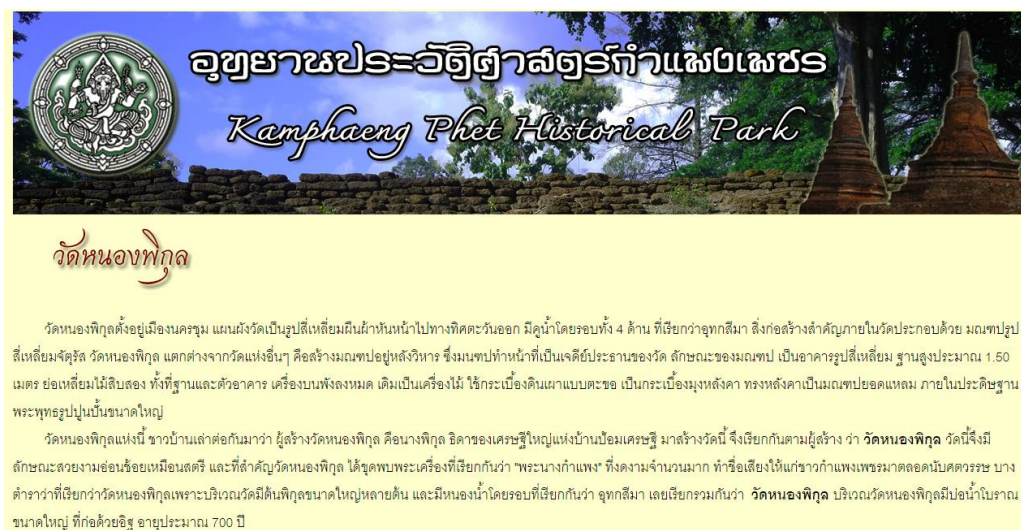
ภาพประกอบ 30 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – พระบรมธาตุนครชุม

7.2 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – วัดขุ่มกอ ดังภาพประกอบ 31

ภาพประกอบ 31 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – วัดขุ่มกอ

7.3 โบราณสถานเมืองนครชุม – วัดหนองพิกุล ดังภาพประกอบ 32

ภาพประกอบ 32 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – วัดหนองพิกุล

7.4 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – วัดหนองลังกา ดังภาพประกอบ 33

ภาพประกอบ 33 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – วัดวัดหนองลังกา

7.5 โบราณสถานเมืองนครชุม – วัดเจติยกลางทุ่ง ดังภาพประกอบ 34

ภาพประกอบ 34 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – วัดเจติยกลางทุ่ง

7.6 โบราณสถานเมืองนครชุม – ป้อมทุ่งเศรษฐี ดังภาพประกอบ 35

ภาพประกอบ 35 หน้าเว็บเพจโบราณสถานเมืองนครชุม – ป้อมทุ่งเศรษฐี

8. หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก ซึ่งจะประกอบไปด้วย วัดอวาสใหญ่ วัดช้างรอบ วัดสิงห์ วัดพระสี่อิริยาบถ วัดพระนอน วัดช้าง หรือ วัดนาควัชรโสภณ วัดฆ้องชัย วัดกำแพงงาม วัดกะโลทัย วัดสระแก้ว วัดดงหวาย และกำแพงเมือง กำแพงเพชร นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก ในรูปของตัวอักษร รูปภาพ และวีดิทัศน์ ดังภาพประกอบ 36

ภาพประกอบ 36 หน้าเว็บเพจอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร – โบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก

8.1 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดอวาสใหญ่
ดังภาพประกอบ 37

ภาพประกอบ 37 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดอวาสใหญ่

8.2 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดช้างรอบ

ดั่งภาพประกอบ 38

ภาพประกอบ 38 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดช้างรอบ

8.3 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดสิงห์

ดั่งภาพประกอบ 39

ภาพประกอบ 39 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดสิงห์

8.4 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดพระสี่อิริยาบถ ดั่งภาพประกอบ 40

ภาพประกอบ 40 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดพระสี่อิริยาบถ

8.5 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดพระนอน ดั่ง ภาพประกอบ 41

ภาพประกอบ 41 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดพระนอน

8.6 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดช้าง หรือวัดนาควัชร โสภณ ดังภาพประกอบ 42

ภาพประกอบ 42 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดช้าง หรือวัดนาควัชร โสภณ

8.7 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดฆ้องชัย ดังภาพประกอบ 43

ภาพประกอบ 43 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดฆ้องชัย

8.8 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดกำแพงงาม

ดังภาพประกอบ 44

ภาพประกอบ 44 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดกำแพงงาม

8.9 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดกะโลทัย

ดังภาพประกอบ 45

ภาพประกอบ 45 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดกะโลทัย

8.10 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดสระแก้ว

ดั่งภาพประกอบ 46

ภาพประกอบ 46 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดสระแก้ว

8.11 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดดงหวาย

ดั่งภาพประกอบ 47

ภาพประกอบ 47 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – วัดดงหวาย

8.12 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – กำแพงเมือง
กำแพงเพชร ดังภาพประกอบ 48

ภาพประกอบที่ 48 หน้าเว็บเพจโบราณสถานนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก – กำแพงเมืองกำแพงเพชร

9. หน้าเว็บเพจข้อมูลนักท่องเที่ยว - การเดินทาง ดังภาพประกอบ 49

ภาพประกอบ 49 หน้าเว็บเพจข้อมูลนักท่องเที่ยว - การเดินทาง

9.1 หน้าเว็บเพจข้อมูลนักท่องเที่ยว – บริการ ดังภาพประกอบ 50

ภาพประกอบ 50 หน้าเว็บเพจข้อมูลนักท่องเที่ยว – บริการ

9.2 หน้าเว็บเพจข้อมูลนักท่องเที่ยว – หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังภาพประกอบ 51

ภาพประกอบ 51 หน้าเว็บเพจข้อมูลนักท่องเที่ยว – หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10. หน้าแบบประเมินเว็บไซต์ ดังภาพประกอบ 52

แบบประเมินความพึงพอใจ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยมาก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่องให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุด

* ขาดเป็น

ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ

ความเหมาะสมของเนื้อหา *

1 2 3 4 5

ภาพประกอบ 52 หน้าแบบประเมินเว็บไซต์

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าชมเว็บไซต์ ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้าชมเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทุกด้าน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ	4.04	0.60	มาก
2. ด้านการออกแบบของเว็บไซต์	3.94	0.69	มาก
3. ด้านการใช้งานเว็บไซต์	4.19	0.65	มาก
รวม	4.06	0.56	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้งานเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.19$) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ ($\bar{x} = 4.04$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการออกแบบของเว็บไซต์ ($\bar{x} = 3.94$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ

ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.14	0.66	มาก
2 เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย	4.06	0.79	มาก
3 เนื้อหาตรงต่อความต้องการ	3.96	0.80	มาก
4 เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่อย่างเหมาะสม	4.09	0.81	มาก
5 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา	4.05	0.82	มาก
6 วิดีทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา	3.93	3.93	มาก
รวม	4.04	0.60	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ความเหมาะสมของเนื้อหา ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมาคือ เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.09$) เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.06$) รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{x} = 4.05$) เนื้อหาตรงต่อความต้องการ ($\bar{x} = 3.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิดีทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{x} = 3.93$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการ
ออกแบบของเว็บไซต์

ด้านการออกแบบของเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของเว็บดูง่าย และสวยงาม	3.93	0.82	มาก
2. ขนาดของรูปภาพมีความเหมาะสม	4.02	0.86	มาก
3. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	3.83	0.92	มาก
4. สีตัวอักษรมีความเหมาะสม	3.99	0.84	มาก
5. สีพื้นหลังมีความเหมาะสม	3.95	0.85	มาก
รวม	3.94	0.69	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการออกแบบของเว็บไซต์ โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ขนาดของรูปภาพมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมา
คือ สีตัวอักษรมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.99$) สีพื้นหลังมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.95$) การจัดวาง
องค์ประกอบต่างๆ ของเว็บดูง่ายและสวยงาม ($\bar{x} = 3.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขนาดของ
ตัวอักษรมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.83$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการใช้งาน
เว็บไซต์

ด้านการใช้งานเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์	4.16	0.73	มาก
2. การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ ถูกต้องเหมาะสม	4.22	0.70	มาก
รวม	4.19	0.65	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการใช้งานเว็บไซต์ โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ถูกต้องเหมาะสม
($\bar{x} = 4.22$) รองลงมาคือ ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.16$)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

จากการศึกษาได้พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 12 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 138 คน ผู้ศึกษาได้นำมาสรุปจัดกลุ่มได้ 3 ประเด็นดังตารางที่ 12

ตาราง 12 ข้อเสนอแนะของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏดังนี้

ข้อเสนอแนะ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ออกแบบให้รองรับสำหรับโทรศัพท์มือถือ	1	8.33
2. ควรเพิ่มสีสัน	1	8.33
3. ดี	10	83.34
รวม	12	100.00

จากตาราง 12 พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิงอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีผู้ให้ข้อเสนอแนะว่าเว็บไซต์ดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.34 รองลงมา คือออกแบบให้รองรับสำหรับโทรศัพท์มือถือ และควรเพิ่มสีสัน มีจำนวนอย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนาเว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน

1. ความมุ่งหมายของการศึกษา
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

สรุปผล

ผลการศึกษาพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีดังนี้

1. การพัฒนาเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ภาษา HTML ในการทำหน้าที่ควบคุมการแสดงผลของข้อมูลในเว็บเพจ โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ โปรแกรม Adobe Photos shop ใช้สำหรับตกแต่งภาพ โปรแกรม Adobe Dreamweaver ใช้สำหรับออกแบบเว็บไซต์ และ โปรแกรม Sony Vegas ใช้ตัดต่อวิดีโอ สามารถเข้าชมเว็บไซต์ได้โดยใช้

URL:<http://kpphistoricalpark.web.is.it.msu.ac.th> ภายในเว็บไซต์ประกอบไปด้วยเนื้อหาหลักๆ

ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดกำแพงเพชร 2. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งประกอบไปด้วย ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โบราณสถานเขตกำแพงเมือง โบราณสถานเขตเมืองนครชุม โบราณสถานนอกกำแพงเมือง รูปแบบสถาปัตยกรรม และ 3. ข้อมูลนักท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย การเดินทาง บริการ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบตัวอักษร รูปภาพ และวีดิทัศน์ เพื่อพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่รวบรวมข้อมูลของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไว้ในแหล่งเดียวกัน และ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงความรู้ ประชาสัมพันธ์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อเว็บไซต์ มีดังนี้

2.1 ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการใช้งานเว็บไซต์ รองลงมาคือด้าน ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการออกแบบของเว็บไซต์

2.2 ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ความเหมาะสมของเนื้อหา เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่เหมาะสม เนื้อหาอ่านเข้าใจ รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา เนื้อหาตรงต่อความต้องการ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิดีทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา ตามลำดับ

2.3 ด้านการออกแบบของเว็บไซต์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม สีตัวอักษรมีความเหมาะสม สีพื้นหลังมีความเหมาะสม การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของเว็บดูง่ายและสวยงาม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม ตามลำดับ

2.4 ด้านการใช้งานเว็บไซต์โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ถูกต้องเหมาะสม รองลงมา คือ ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์ ตามลำดับ

2.5 ตารางข้อเสนอแนะ พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิงอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีผู้ให้ข้อเสนอแนะว่าเว็บไซต์ดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.34 รองลงมา คือ ออกแบบให้รองรับสำหรับโทรศัพท์มือถือ และควรเพิ่มสีสัน มีจำนวนอย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

อภิปรายผล

การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประเด็นที่นำมาอภิปรายผลมี ดังนี้

1. ด้านการใช้งานเว็บไซต์ ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ถูกต้องเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจาก การเชื่อมโยงเว็บไซต์แต่ละหน้าเว็บเพจเชื่อมโยงได้อย่างถูกต้อง มีเมนูบอกตำแหน่งทำให้ผู้เข้าชมเข้าใจง่าย ใช้งานได้สะดวก ไม่ทำให้ผู้เข้าชมเกิดความสับสนระหว่างเข้าชมเว็บไซต์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิธ ธีระโคตร (2554 : 191-193) อีกทั้งเว็บไซต์มีรูปแบบที่เป็นระเบียบและเรียบง่ายไม่ซับซ้อน สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก มีความสม่ำเสมอตลอดทั้งเว็บไซต์ สัญลักษณ์ที่ใช้เข้าใจง่ายและอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมพร้อมต่อการใช้งานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัชชัย ศรีสุเทพ (2544: 14-23)

2. ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของเนื้อหา รองลงมาคือ เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่อย่างเหมาะสม อาจเนื่องมาจากเว็บไซต์มีการแบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่อย่างเหมาะสมเข้าถึงได้ง่าย เนื้อหาแต่ละส่วนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน รูปภาพ และวิดีโอที่สอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชชัย ชาญธนวงศ์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา และความพึงพอใจต่อเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติผืนป่ามรดกโลกไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความมีประโยชน์ของเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร และการนำเสนอภาพสวยงาม และความสัมพันธ์กับเนื้อหาในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วงศ์สิริ จันทรเงิน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจ ด้านข้อมูลที่น่าสนใจบนเว็บไซต์ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกับผลการวิจัยของ ศศิธร โคตรดก (2553 : บทคัดย่อ) การพัฒนาเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านด้านเนื้อหา ภาพ และด้านการนำเสนอ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้ามีข้อเสนอแนะให้แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ควรศึกษาการออกแบบเว็บไซต์ ที่สามารถรองรับโทรศัพท์มือถือ

2.2 ควรศึกษาข้อมูลของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรให้มากยิ่งขึ้น และมีเวลา

ในการเก็บข้อมูลมาก เนื่องจากผู้ศึกษามีเวลาอย่างจำกัด

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

INFORMATION SCIENCE

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรนอกเมือง หรือเขตอรัญญิก. (ภาพนิ่ง). ม.ป.ป.
_____. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรในเขตกำแพง. (ภาพนิ่ง). ม.ป.ป.
_____. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรเมืองนครชุม. (ภาพนิ่ง). ม.ป.ป.
- กฤษณะ สติธย์. คู่มือการใช้งาน Macromedia Flash MX ฉบับสมบูรณ์. นนทบุรี : อินโฟเพรส, 2544.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. การออกแบบการเรียนการสอนเว็บในระบบการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ซัชชัย ชาญธนวังศ์. รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและความพึงพอใจต่อเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติผืนป่ามรดกโลกไทย. วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ นศ.ม. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555.
- ฐิตารัตน์ รัชตะวรรณ. ออกแบบและสร้างเว็บสวยด้วยตนเอง. นนทบุรี : ไออีดี, 2557.
- ธวัชชัย ศรีสุเทพ. คัมภีร์เว็บไซต์. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น, 2544.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
_____. การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2553.
- บุปผชาติ ทัพพภิกรณ์ และสุกรี รอดโพธิ์ทอง. ความรู้เกี่ยวกับมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา, 2546.
- ประเวศน์ วงษ์คำชัย. หลักการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2550.
- ปิยวิท เจนกิจจาไพบุลย์. เรียนรู้การสร้างโฮมเพจ ด้วย HTML. กรุงเทพฯ : วิทยาศาสตร์, 2542.
- ฝ่ายตำราวิชาการคอมพิวเตอร์. การสร้างเว็บเพจ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2555.
- พันจันทร์ ธนวัฒน์เสถียร. สร้างเว็บเพจด้วยตัวคุณเอง. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย, 2557.
- ยุทธนา พันธมี. การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2556.

- รุ่งโรจน์ เพ็ชรกุล. Sony Vegas Pro 10. กรุงเทพฯ : ชิมพลีฟาย, 2554.
- วงศ์ประชา จันทรสมวงศ์. คัมภีร์ Photoshop 7 & ImageReady 7. กรุงเทพฯ : โปรวีชั่น, 2545.
- วงศ์สิริ จันทรเงิน. การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.
ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.
- วนิดา จันทรจิรากร. อินเทอร์เน็ต : มิติใหม่ของการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2553.
- วิทยา เรืองพรวิสุทธิ. เรียนอินเทอร์เน็ตผ่าน World Wide Web. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2539.
- วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เอ็ดดูเคชั่น, 2542
- วีระศักดิ์ แสนสะอาด ผู้ให้สัมภาษณ์. นางสาวสุภัทรา เขมะรัง ผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยาน
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร. เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2558.
- ศศิธร โคตรดก. การพัฒนาเว็บไซต์เสมือนอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ ศษ.บ. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553.
- ศุภชัย สมพานิช. Basic HTML5 with CSS3 & jQuery. นนทบุรี : ไอดีซี พรีเมียร์, 2556.
- ศูนย์ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร . อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร. กำแพงเพชร :
ม.ป.พ., 2558.
- สมพร พุทธาพิทักษ์. การจัดการสารสนเทศในประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีเพื่อจัดการ
สารสนเทศ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2546.
- สันหัต ทองรินทร์. การบริหารการผลิตรายการโทรทัศน์ หน่วยที่ 2 สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช นนทบุรี. นนทบุรี : ม.ป.พ., 2548.
- สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. “จังหวัดกำแพงเพชร”, จังหวัดกำแพงเพชร. 2558.
<<http://www.kamphaengphet.go.th/kp/>> 30 มกราคม 2559
- สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร. นำชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2546.
- สุวิธ ธีระโคตร. เว็บไซต์:ทฤษฎีและหลักการ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- โอฬาริก สุรินตะ. การพัฒนาเว็บไซต์. มหาสารคาม : คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2550.

INFORMATION SCIENCE

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจ

เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยจะแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์ เรื่องการพัฒนาอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยมาก

ตอนที่ 1 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุด

ด้านที่ศึกษา	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1.ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ					
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหา					
1.2 เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย					
1.3 เนื้อหาตรงต่อความต้องการ					
1.4 เนื้อหาในเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่อย่างเหมาะสม					
1.5 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา					
1.6 วิดีทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา					
2. ด้านการออกแบบของเว็บไซต์					
2.1 การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของเว็บไซต์ดูง่าย					
2.2 ขนาดของภาพมีความเหมาะสม					
2.3 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม					
2.4 สีตัวอักษรมีความเหมาะสม					
2.5 สีพื้นหลังมีความเหมาะสม					
3. ด้านการใช้งานเว็บไซต์					
3.1 ความสะดวกในการใช้งานเว็บไซต์					
3.2 การเชื่อมโยงหน้าเว็บต่างๆ ในเว็บไซต์ได้ถูกต้องเหมาะสม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือ

คุณภาพของเครื่องมือ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.821	13

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	46.50	39.707	.085	.835
a2	46.60	36.593	.381	.815
a3	46.73	39.995	.047	.838
a4	46.43	38.116	.266	.822
a5	46.47	33.568	.617	.796
a6	46.43	32.530	.646	.792
b1	46.67	34.023	.635	.795
b2	46.77	34.185	.634	.796
b3	46.73	34.685	.585	.800
b4	46.60	33.490	.611	.796
b5	46.33	33.678	.638	.795
c1	46.27	36.547	.377	.815
c2	46.27	36.202	.440	.811

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นางสาวสุภัทรา เขมะรัง
วันเกิด วันที่ 26 เดือนกันยายน พ.ศ. 2537
สถานที่เกิด อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 175 หมู่ 12 ตำบลลานสะแก อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2555 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชาญวิทยา จังหวัด กำแพงเพชร
พ.ศ. 2556 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาเว็บไซต์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ตำบลหนองปลิง

อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

สุภัทรา เขมะรัง

โครงงานสารสนเทศศาสตร์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ

ธันวาคม 2559

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม